

Rahvusvaheline päästekoerte eksamite eeskiri

Rahvusvaheline Künoloogiline Föderatsioon

(Federation Cynologique Internationale FCI)

ja

Rahvusvaheline Päästekoerte Organisatsioon

(International Rescue Dog Organisation IRO)

Eessõna

Käesolev päästekoorte eksamite eeskiri töötati ühiselt välja FCI Päästekoorte Komisjoni ja IRO (Rahvusvahelise Päästekoorte Organisatsiooni) poolt ning kiideti heaks FCI peakomitee poolt ja IRO peaassambleel. See standard asendab siiani kehtinud FCI ja IRO päästekoorte eksamite eeskirjad. Käesolev eksamite eeskiri koostati ja arutati läbi saksa keeles. Tõlkimisel tekkivate kahtluste korral peab lähtuma saksakeelsest originaaltekstist.

Eksamieeskiri kehtib 5 aastat. Seejärel vaadatakse see uuesti läbi ja vajadusel muudetakse, kohandatakse või täiendatakse rakendamisel saadud kogemustest lähtuvalt. Muudatuste tegemiseks on vaja õiguspäevate FCI ja IRO komisjonide vormikohast heakskiitu. Käesolev eksamite eeskiri kehtib kõikidele FCI ja IRO liikmesorganisatsioonidele.

Otsus vastu võetud FCI peakomitee poolt

detsembris 2011

ja IRO peaassambleel

9. aprillil 2011 Samoreau, Prantsusmaa

Kehtib alates 1. jaanuarist 2012

Tõlkija: Kadri Viljalo

Sisukord

Eessõna	2
Sisukord	3
Eksamite süsteem.....	10
Üldised nõuded	11
Üldosa	11
Teatamise viisid	11
Haukumine.....	11
Rull.....	12
Pendel-teatamine.....	12
Kraapimine.....	12
Korraldusõigus.....	12
Eksamikorraldus	12
Vastutus.....	12
Vanusepiirang	12
Iseloomu kontrollimine.....	13
Eksamil osaleja kohustused	13
Lubatud abivahendid.....	13
Võistlusraamat	13
Hindamine.....	13
Punktitabel	14
Hindamislehed	14
Eksamikohtunik	14
Päästekoera sobivuseksam jälg RH – F E	16
Lõhnatöö RH – F E A osa	16
Hindamine ja maksimaalne punktisumma.....	16
Üldised reeglid	16
Lubatud käsklused	16
Sooritamise reeglid	16
Teatamisharjutus	16
Otsingutöö.....	17
Hindamine.....	17
Teatamisharjutus	17
Otsingutöö.....	17
Päästekoera sobivuseksam maa-ala RH-FL E.....	18

Lõhnatöö RH-FL E	A osa	18
	Hindamine ja maksimaalne punktisumma	18
	Üldised reeglid	18
	Lubatud käsklused	18
	Sooritamise reeglid	18
	Hindamine	19
Päästekoera sobivuseksam varing	RH-T E	20
Lõhnatöö RH-T E	A osa	20
	Hindamine ja maksimaalne punktisumma	20
	Üldised reeglid	20
	Lubatud käsklused	20
	Sooritamise reeglid	20
	Hindamine	21
Kuulekus ja osavus RH-F E, FL E, T E	B osa	22
	Üldised reeglid	22
	Sooritamise reeglid	22
	1. Kõrvalkõnd	10 punkti.....22
	2. Liikumine läbi inimrühma	10 punkti 23
	3. Rihmata kõrvalkõnd	10 punkti.....24
	4. Tunnel	10 punkti 24
	5. Ebameeldival pinnasel kõndimine	10 punkti 25
	6. Koera kandmine ja üleandmine	10 punkti.....25
	7. Lamamine häiritud olukorras	10 punkti 26
	8. Liikumatut puusilla ületamine	15 punkti.....26
	9. Kolme erineva takistuse ületamine	15 punkti 27
Päästekoera sobivuseksam laviin	RH-L E	28
Lõhnatöö RH-L E	A osa	28
	Hindamine ja maksimaalne punktisumma	28
	Üldised reeglid	28
	Lubatud käsklused	28
	Sooritamise reeglid	28
	Hindamine	29
Kuulekus ja osavus RH-L E	B osa	30
	Üldised reeglid	30
	Sooritamise reeglid	30

1. Kõrvalkõnd	10 punkti.....	30
2. Liikumine läbi inimrühma	10 punkti	31
3. Rihmata kõrvalkõnd	15 punkti	32
4. Transpordivahendiga sõitmine	10 punkti.....	32
5. Koera kandmine ja üleandmine	10 punkti.....	33
6. Lamamine häiritud olukorras	15 punkti	33
7. Suusarajal käimine	15 punkti	34
8. Juhitavus distantsilt	15 punkti	34
Päästekoera sobivuseksam vesi	RH- W E.....	36
Veepääste RH-W E	A osa	36
Hindamine ja maksimaalne punktisumma	.....	36
Üldised reeglid	.....	36
Sooritamise reeglid	.....	36
1. Esemee toomine veest	20 punkti.....	36
2. Päästerõnga viimine kaldalt	20 punkti	37
3. Uppuja päästmine kaldalt alustades	60 punkti	37
Kuulekus ja osavus RH-W E	B osa.....	38
Üldised reeglid	.....	38
Sooritamise reeglid	.....	38
1. Kõrvalkõnd	10 punkti.....	38
2. Liikumine läbi inimrühma	10 punkti	39
3. Rihmata kõrvalkõnd	10 punkti.....	39
4. Lainelaua sõitmine	15 punkti.....	40
5. Koera kandmine ja üleandmine	10 punkti.....	40
6. Lamamine häiritud olukorras	10 punkti.....	41
7. Paadis sõitmine	15 punkti	42
8. Ujumine	20 punkti	42
Päästekoera jälje-eksam A tase	RH-F A	44
Lõhnatöö RH – F A	A osa.....	44
Hindamine ja maksimaalne punktisumma	.....	44
Üldised reeglid	.....	44
Lubatud käsklused	.....	45
Sooritamise reeglid	.....	45
Hindamine	.....	45
Päästekoera jälje-eksam B tase	RH-F B.....	47

Lõhnatöö RH – F A	A osa.....	47
	Hindamine ja maksimaalne punktisumma	47
	Üldised reeglid	47
	Lubatud käsklused	48
	Sooritamise reeglid	48
	Hindamine.....	48
Päästekoera maaala-eksam A tase	RH-FL A	50
Lõhnatöö RH – FL A	A osa	50
	Hindamine ja maksimaalne punktisumma	50
	Üldised reeglid	50
	Lubatud käsklused	51
	Sooritamise reeglid	51
	Hindamine.....	51
Päästekoera maaala-eksam B tase	RH-FL B.....	52
Lõhnatöö RH – FL B	A osa	52
	Hindamine ja maksimaalne punktisumma	52
	Üldised reeglid	52
	Lubatud käsklused	53
	Sooritamise reeglid	53
	Hindamine.....	53
Päästekoera varingu-eksam A tase	RH-T A.....	54
Lõhnatöö RH – T A	A osa	54
	Hindamine ja maksimaalne punktisumma	54
	Üldised reeglid	54
	Lubatud käsklused	55
	Sooritamise reeglid	55
	Hindamine.....	55
Päästekoera varingu-eksam B tase	RH-T B	57
Lõhnatöö RH – T B	A osa.....	57
	Hindamine ja maksimaalne punktisumma	57
	Üldised reeglid	57
	Lubatud käsklused	58
	Sooritamise reeglid	58
	Hindamine.....	59
Kuulekus ja osavus RH-F, FL, T	B osa.....	60

Hindamine ja maksimaalne punktisumma	60
Üldised reeglid:	60
Sooritamise reeglid:	61
1. Rihmata kõrvalkõnd	10 punkti..... 61
2. Kontroll distantilt	10 punkti 62
3. Esemee toomine tasasel maal	10 punkti 62
4. Liikuv tünnidest sild	10 punkti 63
5. Redel	10 punkti 64
6. Tunnel	10 punkti 64
7. Juhitavus distantilt	10 punkti..... 65
8. Koera kandmine ja üleandmine	10 punkti..... 66
9. Lamamine häiritud olukorras	20 punkti..... 66
Päästekoera laviini-eksam A tase RH-L A.....	68
Lõhnatöö RH – L A A osa	68
Hindamine ja maksimaalne punktisumma	68
Üldised reeglid	68
Lubatud käsklused	69
Sooritamise reeglid	69
Hindamine.....	70
Päästekoera laviini-eksam B tase RH-L B	71
Lõhnatöö RH – L B A osa.....	71
Hindamine ja maksimaalne punktisumma	71
Üldised reeglid	71
Lubatud käsklused	72
Sooritamise reeglid	72
Hindamine.....	73
Kuulekus ja osavus RH-L B osa	74
Hindamine ja maksimaalne punktisumma	74
Üldised reeglid:.....	74
Sooritamise reeglid:	75
1. Rihmata kõrvalkõnd	10 punkti..... 75
2. Kontroll distantilt	10 punkti 76
3. Esemee toomine tasasel maal	10 punkti 76
4. Juhitavus distantilt	10 punkti..... 77
5. Koera kandmine ja üleandmine	10 punkti..... 78

6. Lamamine häiritud olukorras	20 punkti	78
7. Suusarajal käimine	20 punkti	79
8. Transpordivahendiga sõitmine	10 punkti	79
Päästekoera vee-eksam A tase RH-W A		81
Veepääste RH – W A A osa		81
Hindamine ja maksimaalne punktisumma		81
Üldised reeglid		81
Lubatud käsklused		81
Sooritamise reeglid		81
Päästevahendi viimine kaldalt	20 punkti.....	81
Uppuja päästmine kaldalt alustades	60 punkti	82
Päästevahendi viimine paadist	20 punkti	82
Uppuja päästmine paadist alustades	60 punkti.....	82
Triiviva paadi vedamine	40 punkti.....	83
Päästekoera vee-eksam B tase RH-W B		84
Veepääste RH – W B A osa		84
Hindamine ja maksimaalne punktisumma		84
Üldised reeglid		84
Lubatud käsklused		84
Sooritamise reeglid		84
Päästevahendi viimine kaldalt	20 punkti.....	84
Uppuja päästmine kaldalt alustades	60 punkti	85
Päästevahendi viimine paadist	20 punkti	85
Uppuja päästmine paadist alustades	60 punkti.....	85
Triiviva paadi vedamine	40 punkti.....	86
Kuulekus ja osavus RH-W B osa		87
Hindamine ja maksimaalne punktisumma		87
Üldised reeglid:		87
Sooritamise reeglid:		88
1. Rihmata kõrvalkõnd	10 punkti	88
2. Kontroll distantisilt	10 punkti	89
3. Koera kandmine ja üleandmine	10 punkti.....	89
4. Esemee toomine veest, kaldalt visatud	10 punkti	90
5. Lainelauale ronimine ja sellel sõitmine	10 punkti	90
6. Juhitavus distantisilt	10 punkti	91

7. Lamamine häiritud olukorras	10 punkti	92
8. Ujumine	20 punkti	92
9. Paadis sõitmine	10 punkti	93
Lisad.....		94
Üldised lühendid		94
Skeem 1: Rihmata kõrvalkõnd	Sobivuseksam.....	95
Skeem 2: Rihmata kõrvalkõnd	A ja B tase	96
Skeem 3: Kontroll distantsilt		97
Skeem 4: Juhitavus distantsilt.....		98

Eksamite süsteem

Rahvusvaheline päästekoorte eksamite eeskiri (IPO-R) hõlmab järgmisi alasid ja tasemeid:

Päästekoorte sobivuseksam – jälg	RH-F E
Päästekoorte jäljeksam A	RH-F A
Päästekoorte jäljeksam B	RH-F B
Päästekoorte sobivuseksam – maa-ala	RH-FL E
Päästekoorte maa-ala eksam A	RH-FL A
Päästekoorte maa-ala eksam B	RH-FL B
Päästekoorte sobivuseksam – varemed	RH-T E
Päästekoorte varemete eksam A	RH-T A
Päästekoorte varemete eksam B	RH-T B
Päästekoorte sobivuseksam – laviin	RH-L E
Päästekoorte laviinieksam A	RH-L A
Päästekoorte laviinieksam B	RH-L B
Päästekoorte sobivuseksam – vesi	RH-W E
Päästekoorte vee-eksam A	RH-W A
Päästekoorte vee-eksam B	RH-W B

Iga koerajuht võib alustata ükskõik millisel alal, kas päästekoorte sobivuseksamist (RH-E) või A taseme eksamist.

Sooritatud A taseme eksam annab päästekoerameeskonnale (RHT) õiguse osaleda sama ala B taseme eksamil.

Kui koer ei soorita eksamit, saab ta samal alal eksamit sooritada mitte varem kui viie päeva pärast.

Üldised nõuded

Üldosa

Päästekoerte eksamid on mõeldud koera taseme määramiseks tema kasutuslalal. Sooritatud eksam on tõestus päästekoera edukast väljaõppest vastaval alal. See on üks põhieeldusi päästekoerte töösse rakendamisel vastava kompetentsiga organisatsioonide poolt.

Koera teenistusvalmidus tehakse kindlaks ja kinnitatakse eranditult vaid vastava kompetentsiga organisatsiooni poolt. Lisaks võidakse esitada täiendavaid nõudmisi, näiteks: koerajuhtide teoreetilised lisateadmised, raadiosaatjate kasutamisoskus, alpinismikursus, koera ja koerajuhi vanusepiir, füüsiline ettevalmistus, nõuded varustusele, esmaabikursus, korduseksamid jne.

Päästekoerte eksameid võib läbi viia aastaringselt. Kui ei ole tagatud eksamist osa võtvate inimeste ja koerte julgeolek, tuleb eksam edasi lükata. Tuleb arvestada ohutuse ja keskkonnaalaste eeskirjadega.

Koer peab olema tätoveeringu või mikrokiibi abil tuvastatav. Märgistamata koerte kohta koostab vastutav kohtunik korraldaja (NRO) katuseorganisatsioonile (FCI või IRO) lühikese kirjelduse.

Päästekoerte eksamile lubatakse koerad olenemata nende suurusest, tõust või tõutunnistuse olemasolust. Koerajuht võib osaleda ühel eksamil päevas. Aga ta võib juhtida rohkem kui ühte koera. Pärast A astme eksami sooritamist vastaval alal võib koer otsekohe, arvesse võttes koera vanust, sooritada vastava ala B astme eksami. Üks koerajuht võib ühel eksamil juhtida mitut koera. Ühte koera ei tohi sama eksami raames juhtida mitu koerajuhti. Indlevad emased koerad võivad osaleda kõikidel aladel, kuid neid tuleb hoida teistest osalejatest eraldi ja neid eksamineeritakse kõige viimastena.

Haiged ja nakkusohtlikud loomad eemaldatakse eksamitelt ning neid ei tohi eksamialale viia.

Kui koer kuuletub halvasti, annab kohtunik koerajuhile kolm võimalust koera tagasikutsumiseks. Kui koerajuht saab koera kontrolli alla kahe käsklusega, alandatakse harjutuse hinnet kahe hinde võrra. Kui koer ei kuuletu kolmandale häälkäsklusele, siis harjutus katkestatakse. Kohtunik annab koerajuhile loa koera kutsuda.

Kohtunikul on õigus koera töö katkestada, kui koer on selgelt ebapiisava ettevalmistusega, näitab puudulikku töötahet, ei allu ilmselgelt koerajuhile või on füüsiliselt töövõimetu. Kohtunikul on õigus koerajuhti hoiatada, kui ta käitub ebasportlikult või kasutab sobimatut abi. Esimese hoiatuse järel vähendatakse hinnet 5 punkti võrra. Pärast teist hoiatust ala sooritus katkestatakse ja hinnatakse mitterahuldavaks. Kohtunikul on õigus päästekoerameeskond (RHT) koheselt diskvalifitseerida nii koerajuhi ränga ebasportliku käitumise või koera agressiivsuse tõttu.

Teatamise viisid

Haukumine

Haukumise ajal näitab koer selgelt figuranti või tema lõhna asukohta ning haugub jätkuvalt ja suunatult kuni koerajuht saabub ja teatamise lõpetab.

Koer ei tohi figuranti puudutada. Kui peidik on suletud, kuid koerale ligipääsetav, peab ta suunatud haukumisega näitama lõhnaallika täpset asukohta.

Rull

Kui koer teatab rulliga, peab ta kandma spetsiaalset kaelarihma, kuhu saab rulli kinnitada. Kaelarihmalt peab olema koera vigastuste eest kaitsev vabastus-mehhanism. Leides figurandi, viib koer rulli koerajuhile. Rulli üleandmisel ei pea koer istuma. Kui rull on eemaldatud, viib koer koerajuhi käsul ta otse ja iseseisvalt figurandini. Sel ajal peab koerajuht olema koeraga pidevas kontaktis. Selleks võib koera panna ükskõik kui pika rihma otsa.

Pendel-teatamine

Pendel-teatamisel liigub koer lühimat teed pidi edasi-tagasi koerajuhi ja figurandi vahel, viies nii koerajuhi figurandi või teatamiskohani. Lisaks peab koer koerajuhile näitama selget teatamiskäitumist. Enne otsingutöö algust peab koerajuht kohtuniku sellest käitumisest teavitama.

Kraapimine

Teatamiskohal kraapimine on laviinitöös lubatud teatamisviis. Seda peab tegema selgelt ja eesmärgiga peidikusse sisse pääseda. Lubatud on ka kaevamine koos haukumisega.

Korraldusõigus

Korraldusõiguse annab vastav korraldaja katusorganisatsioon (FCI-LAO või IRO-NRO). Eksamitulemust tunnustavad vastastikku kõik FCI-LAO ja IRO-NRO organisatsioonid. Eksamit võib läbi viia ainult siis, kui sellest võtab osa vähemalt neli koerajuhti.

Eksamikorraldus

Eksami organisatoorse osa eest on vastutav eksamikorraldaja. Eksamikorraldaja korraldab ja kontrollib kõikide ülesannete, mis on vajalikud eksami ettevalmistamiseks ja läbiviimiseks, täitmist; erilist tähelepanu tuleb pöörata kuulekuse ja osavuse sooritamise platsi vahendite paigutusele vastavalt kohtuniku soovile. Eksamikorraldaja peab kogu eksami vältel olema kohtuniku kättesaadav. Eksamikorraldajast tuleb kohtuniku teavitada vähemalt 14 päeva enne eksamit.

Vastutus

Õnnetusjuhtumi korral vastutab koerajuht iseenda ja oma koera eest kogu eksami jooksul. Koeraomanik vastutab oma koera poolt tekitatud mistahes isiku- või materiaalse kahju eest. Seetõttu peab ta koeraomanikuna olema võimalike tagajärgede vastu kindlustatud. Koerajuht täidab vabatahtlikult kohtuniku või korraldaja poolt antud juhiseid ja vastutab ise kõigi tagajärgede eest. Kohtuniku või eksamikorraldaja nõudmisel peab koerajuht enne eksami algust esitama kehtiva vaksineerimistõendi kõigi ametlikult nõutavate vaksineerimistega.

Vanusepiirang

Eksamipäevaks peab koer olema vähemalt:

sobivuseksamil	14 kuud,
A – eksamil	18 kuud,
B – eksamil	20 kuud.

Iseloomu kontrollimine

Kohtunik jälgib koera iseloomu enne eksami algust ja kogu eksami ajal. Kohtunik on kohustatud koera silmnähtavate iseloomuvigade tõttu eksamilt kõrvaldama ja kõrvaldamise põhjuse võistlusraamatusse sisse kandma.

Iseloomu kontroll hõlmab:

- koera enesekindlust ja erapooletust võõraste isikute suhtes;
- koera enesekindlust ja erapooletust ootamatute häirijate korral;
- koormustaluvust raskendatud tingimustes nagu pikemat aega kestev töö, palju koeri korraga töötamas, töötamine suure palavuse või külma käes, tolmu ja suitsu tekkimine, tugev lisakoormus haistmismeelele jne;
- teiste iseloomupuuduste kindlaks tegemine: lasukartus, nõrganärvilisus ja sellega seotud agressiivsus, kartlikkus jmt.

Eksamil osaleja kohustused

Koerajuht on kohustatud oma osavõtusoovist teatama õigeaegselt. Kui koerajuht ei jõua õigeaks ajaks kohale, peab ta sellest viivitamatult eksamikorraldajat teavitama. Iga eksamil osalev koerajuht peab end ise vastaval alal vajaliku varustuse ja riietusega kindlustama. Kohtunikule raporteerimise ajal on koer rihma otsas. Koerajuht peab järgima kohtuniku ja eksamikorraldaja juhtnööre.

Koerajuht peab osalema kõikides eksamiosades ka juhul, kui ta mõnel osasooritusel ei saanud nõutavat minimaalset punktisummat.

Lubatud abivahendid

Otsingutöö ajal on lubatud kasutada järgmiseid abivahendeid:

- Vile: Enne soorituse algust tuleb kohtuniku kuuldavate vilesignaalide kasutamisest teavitada.
- Otsinguvest ja/või lüliline kaelakett; tulukesed ja/või kellukesed on lubatud.
- Vesi ja/või käsn

Võistlusraamat

Rahvusliku päästekoerte organisatsiooni poolt välja antud võistlusraamat on igale eksamil osalejale kohustuslik ja see peab olema FCI-LAO või IRO-NRO poolt registreeritud. Võistlusraamat tuleb enne eksami algust anda eksamikorraldaja kätte. Eksamitulemuse kannab raamatusse eksamikorraldaja, seda kontrollib ja sellele kirjutab alla eksamikohtunik.

Kui koera sooritus on kantud mitme erineva FCI-LAO või IRO-NRO dokumentidesse, peab kõik andmed õigeaegselt esitama ja tulemused sisse kandma.

Eksam lõpeb, kui tulemused on teatavaks tehtud, need on võistlusraamatusse kantud ja võistlusraamat koerajuhile üle antud. Iga enneaegne eksami katkestamine märgitakse koos põhjusega võistlusraamatusse.

Hindamine

Sooritusi hinnatakse hinnete ja punktidega. Hinne ja sinna juurde kuuluvad punktid peavad vastama täpselt ülesande sooritamise tasemele.

Paremusjärjestust nõudvatel üritustel lähtutakse võrdsete punktisummade korral järgnevast osasoorituste tähtsuse järjekorrast: A-Lõhnatöö ja B-Kuulekus ja osavus.

Koondhinnangu juures peab andma ainult täispunktid. Poolpunkte võib anda üksikute harjutuste eest. Kui osasoorituse lõpptulemus ei tule arvutuslikult täisarv, ümardatakse hindepunkte sõltuvalt üldmuljest üles- või allapoole.

Eksam loetakse sooritatuks, kui koer saavutab igal osasooritusel vähemalt 70% võimalikest punktidest.

Punktitabel

Punktide arv	Võrratu	Väga hea	Hea	Rahuldav	Mitterahuldav
5 punkti	5,0	4,5	4,0	3,5	3,0-0
7 punkti	7,0	6,5	6,0	5,5 - 5,0	4,5-0
8 punkti	8,0	7,5	7,0 - 6,5	6,0	5,5 - 0
10 punkti	10,0	9,5 – 9,0	8,5 - 8,0	7,5 - 7,0	6,5 – 0
15 punkti	15,0 – 14,5	14,0 - 13,5	13,0 - 12,0	11,5 – 10,5	10 - 0
20 punkti	20,0 – 19,5	19,0 - 18,0	17,5 - 16,0	15,5 - 14,0	13,5 - 0
25 punkti	25,0 -24,0	23,5 – 22,5	22,0 - 20,0	19,5 - 17,5	17,0 – 0
30 punkti	30,0 -29,0	28,5 - 27,0	26,5 - 24,0	23,5 - 21,0	20,5 - 0
35 punkti	35,0 - 33,5	33,0 - 31,5	31,0 - 28,0	27,5 - 24,5	24,0 - 0
40 punkti	40,0 - 38,5	38,0 - 36,0	35,5 - 44,0	31,5 - 28,0	27,5 - 0
50 punkti	50,0 – 48,0	47,5 - 45,0	44,5 - 40,0	39,5 - 35,0	34,5 - 0
60 punkti	60,0 – 57,5	57,0 - 54,0	53,5 - 48,0	47,5 - 42,0	41,5 – 0
70 punkti	70,0 – 67,0	66,5 - 63,0	62,5 - 56,0	55,5 - 49,0	48,5 - 0
80 punkti	80,0 - 76,5	76,0 - 72,0	71,5 - 64,0	63,5 - 56,0	55,5 - 0
90 punkti	90,0 - 86,0	85,5 - 81,0	80,5 - 72,0	71,5 - 63,0	62,5 - 0
100 punkti	100 - 95,5	95,0 - 90,0	89,5 - 80,0	79,5 - 70,0	69,5 - 0
120 punkti	120 -114,5	114 - 108,0	107,5 - 96,0	95,5 - 84,0	83,5 - 0
140 punkti	140 - 133,5	133 - 126,0	125,5 - 112,0	111,5 - 98,0	97,5 - 0
200 punkti	200 – 190,5	190 - 180	179,5 - 160	159,5 - 140	139,5 - 0
300 punkti	300 – 285,5	285 – 270,0	269,5 - 240	239,5 - 210	209,5 - 0
Protsendid	Üle 95 %	95 - 90 %	89 - 80 %	79 - 70 %	69 - 0 %

Hindamislehed

Eksamitulemused dokumenteeritakse vastavalt rahvuslikele eeskirjadele.

Eksamikohtunik

Eksamit võib hinnata ainult korraldaja katuseorganisatsiooni (FCI või IRO) poolt tunnustatud kohtunik. Kehtivad kõik korraldaja katuseorganisatsiooni hindamisreeglid ja –määrused.

Üks eksamikohtunik tohib päevas hinnata maksimaalselt 36 osasooritust (ühikut).

Päeva jooksul hinnatavate osasoorituste väärtus:

A osa	lõhnatöö	sobivuseksam	2 ühikut
A osa	lõhnatöö	A tase	2 ühikut
A osa	lõhnatöö	B tase	2 ühikut
A osa	veepääste	sobivuseksam	2 ühikut
A osa	veepääste	A tase	2 ühikut
A osa	veepääste	B tase	2 ühikut
B osa	kuulekus ja osavus	sobivuseksam	1 ühik
B osa	kuulekus ja osavus	A tase	1 ühik
B osa	kuulekus ja osavus	B tase	1 ühik

Kohtuniku otsus on lõplik.

Päästekoera sobivuseksam jälg

RH – F E

Koosneb:	lõhnatöö	100 punkti
	kuulekus ja osavus	100 punkti
	Maksimaalne punktisumma	200 punkti

Lõhnatöö RH – F E

A osa

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma	100 punkti
Teatamisharjutus	20 punkti
Jäljel püsimine	50 punkti
Esemed 3 x 10 punkti	30 punkti

Üldised reeglid

Jälje ülesehitus:

- Koerajuhi jälg: 400 sammu (sammu pikkus 70 cm), vanus 20 minutit, 2 täisnurka. Koerajuht kõnnib kogu jälje jooksul normaalse sammuga. Jälje tegemise ajal ei tohi ta pinnast kraapida ega peatuda.
- Alguspunkt: tähistatud (vasakul).
Lühikese peatuse järel kõnnib koerajuht normaalsel sammul näidatud suunas.
- Esemed: 3 hästi kasutatud koerajuhile kuuluvat tarbeeset, kuni kinga suurused. Nende värv ei tohi silmatorkavalt maastiku omast erineda.
Esemed tuleb asetada jäljele, mitte selle kõrvale.
Esimene ese pannakse esimesele sirgele, teine ese teisele sirgele ja kolmas ese jälje lõppu.
- Jäljel töötamise aeg: kuni 15 minutit.
Tööaeg algab, kui koer alustab otsingut.

Lubatud käsklused

Suuline käsklus “otsimiseks”. Suuline käsklus on lubatud jälje alguses ja pärast iga eset. Samuti on lubatud aegajalt kiita ja käsklust “otsimiseks” korrata.

Sooritamise reeglid

Teatamisharjutus

Teatamisharjutus viiakse läbi väljaspool otsinguala.

Figurant peab minema teatamiskohale nii, et koer seda ei näeks. Kohtuniku korraldusel paneb koerajuht oma koera otsinguks valmis ja saadab ta ühekordse suulise käskluse ja käemärgiga 30 m kaugusel nähtaval istuva või lamava figurandi juurde. Koer peab selgelt ja ilma igasuguse koerajuhipoolse abita teatama. Lubatud teatamisviisid on haukumine, rulliga teatamine või pendel-teatamine. Koerajuht annab teada inimese leidmisest. Sõltuvalt teatamisviisist läheb koerajuht leitud figurandi

juurde või juhatab koer ta sinna. Koerajuht laseb koera rihmast lahti leitud figurandist u 3 m kaugusel. Koer peab käituma rahulikult sel ajal, kui koerajuht otse figurandi juurde läheb. Kohtuniku korraldusel toob koerajuht oma koera ära ja raporteerib kohtunikule.

Otsingutöö

Osaleja ootab oma otsinguvalmis koeraga, kuni teda kutsutakse. Otsinguvalmis koer võib olla nii vabalt kui ka lülilise keti või trakside külge kinnitatud 10 m rihma otsas. Igasugune jõu kasutamine enne jäljetööd, jäljetöö alustamise ajal ja kogu jälje ajamise kestel on keelatud.

Koerajuht raporteerib kohtunikule koos rihmastatud koeraga. Esemetest teatamisel on lubatud neid üles võtta või näidata. Eset üles võttes võib koer seista, istuda või koerajuhi juurde tulla. Eset näidates võib koer lamada, istuda või seista.

Vajadusel võtab koerajuht koeralt rihma ära ja saadab koer tööle. Koerajuht järgneb oma koerale ja peab ka ilma rihmata töötades hoidma 10 m vahemaad. Niipea, kui koer on leidnud eseme, peab ta selle ilma koerajuhipoolse mõjutuseta üles võtma või seda veenvalt näitama. Kui koer on eset näidanud, läheb koerajuht oma koera juurde. Esemest ülestõstmisega näitab koerajuht, et koer on eseme leidnud. Seejärel jätkab koerajuht koos koeraga jäljetööd.

Sobivuseksami jäljeotsingu osa lõppeb leitud esemete näitamise, koerajuhi raporteerimise ja kohtuniku poolt hindede teatavaks tegemisega.

Hindamine

Teatamisharjutus

Kohtunik hindab koera iseseisvat teatamist.

Igasugune figurandi tülitamist koera poolt hinnatakse vastavalt.

Figuranti vigastanud koer diskvalifitseeritakse.

Kui teatamiskäitumine kutsutakse esile kas koerajuhi ja/või figurandi poolt, siis hinnatakse harjutust 0 punktiga.

Otsingutöö

Kohtunik hindab jälje ülesvõtmist, selle järgimist ja leitud esemetest teatamist.

Koer peab otsingu ajal positiivselt ja esemeid näidates enesekindlalt käituma. Kerge jäljelt kõrvalekaldumine ei ole viga senikaua, kuni koer suudab seda iseseisvalt edasi ajada.

Iga leidmata ese annab 0 punkti. Esemed, mida koer iseseisvalt ei näita, loetakse mitte leituks.

Harjutus katkestatakse, kui koerajuht on jäljest eemaldunud rohkem kui 10 m.

Raskel maastikul võib kohtunik lubada suuremat vahemaad. Igal juhul järgneb katkestamine siis, kui kohtunik on veendunud, et koer ei suuda enam ise jälge üles võtta.

Päästekoera sobivuseksam maa-ala

RH-FL E

Koosneb:	lõhnatöö	100 punkti
	kuulekus ja osavus	100 punkti
	Maksimaalne punktisumma	200 punkti

Lõhnatöö RH-FL E

A osa

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma		100 punkti
Ülesande täitmine	Erilise tähelepanu all peab olema koera töö tase ja juhitavus	30 punkti

Teatamine		70 punkti

Üldised reeglid

- Otsinguala: umbes 5 000 m², avatud ja kaetud maa-ala
- Figurandid: 1 figurant

Koeral peab olema visuaalse ja/või füüsilise kontakti võimalus. Figurandi asukohta võib muuta pärast iga koera. Peidukohti võib kasutada rohkem kui üks kord.

Enne otsingu algust kirjeldab kohtunik figurandile tema ülesannet ja juhatab ta peidukohta. Päästekoerameeskond ei tohi figurandi peitmist näha. Figurandid peavad aitama kohtuniku: nad peavad olema vaikselt, ilma et nad koerjuhti ja/või koera mingil viisil aitaksid.

- Tööaeg: kuni 10 minutit.

Tööaeg algab, kui koer saadetakse otsima.

Lubatud käsklused

Lubatud on korduvad ja tuntud häälkäsklused ja käemärgid.

Sooritamise reeglid

Osaleja peab oma otsinguvalmis koeraga ootama otsingualast väljas väljaspool nägemis- ja kuuldeulatust, kuni teda kutsutakse. Otsinguvalmis koer võib kanda identifitseerimistrakse ja/või lülilist kaelaketti. Kohtunik kirjeldab suuliselt otsinguala, mis on nähtavalt piiritletud või omab selgeid piirjooni. Koerajuht võib ise valida, millist teed pidi ta ala läbib.

Enne otsingu alustamist, peab koerajuht kohtuniku teavitama, kuidas tema koer leitud figurandist teatab. Lubatud on haukumine, rulliga teatamine või pendel-teatamine.

Kohtunik juhendab figurandi valitud peidukohta.

Otsingutöö algab kohtuniku loal.

Koerajuht saadab koera tööle talle sobivast kohast. Kui koer on tööle asunud, lubab kohtunik koerajuhil alguspunktist lahkuda. Koer peab koerajuhi suunamisel otsinguala läbi otsima.

Teatamise ajal ei tohi koer koerajuhilt ega figurandilt saada mingit abi. Koerajuht peab teatamisest kohtunikule märku andma ja tohib alles kohtuniku loal koera juurde minna. Koer peab figurandi leides teatama selgelt ja jõuliselt, kuni koerajuht koerani jõuab. Teatamine peab toimuma figurandist kuni 2 m kaugusel.

Maa-alaotsingu sobivuseksami A osa lõppeb koerajuhi raporti ja kohtuniku poolt hinde teatavaks tegemisega.

Hindamine

Puudujääke koera juhitavuses, otsingu intensiivsuses, liikuvuses ning iseseisvuses ning kui koer segab figuranti, hinnatakse vastavalt. Teatamine, mida koerajuht ei kinnita, on viga, kuid ei lähe valeteatena arvesse.

Kui koera teatamine kutsutakse esile koerajuhi ja/või figurandi poolt, antakse selle figurandi eest 0 punkti.

Esimene valeteatamine: - 20 punkti.

Teine valeteatamine: lõhnatöö katkestatakse.

Eksam jääb sooritamata, kui figuranti ei leita.

Koer diskvalifitseeritakse, kui ta figuranti vigastab.

Päästekoera sobivuseksam varing

RH-T E

Koosneb:	lõhnatöö	100 punkti
	kuulekus ja osavus	100 punkti
	Maksimaalne punktisumma	200 punkti

Lõhnatöö RH-T E

A osa

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma		100 punkti
Ülesande täitmine	Erilise tähelepanu all peaks olema koera töö tase ja juhitavus	30 punkti
Teatamine		70 punkti

Üldised reeglid

- Otsinguala: hävinenud või osaliselt hävinenud ehitis, mis võib koosneda erinevatest ehitismaterjalidest, vähemalt 400-600 m², ühel tasandil.

Koerajuht ja kohtunik peavad otsingualasse sisse nägema.

- Figurandid: 1 figurant, peidetud.

Koeral võib olla visuaalse ja/või füüsilise kontakti võimalus. Peidikuid võib kasutada rohkem kui üks kord, aga peidikuid vahetades ei tohi tekkida valeteatamise ohtu. Juba kasutatud peidikud peavad jääma avatuks, kui neid parasjagu ei kasutata.

Figurandid peavad peidikutes olema 10 minutit enne koera töö algust. Tuleb järgida ohutusreegleid. Figurandid peavad aitama kohtunikku: nad peavad olema vaikselt, ilma et nad koerjuhti ja/või koera mingil viisil aitaksid.

- Tööaeg: kuni 15 minutit.

Tööaeg algab, kui koer saadetakse otsima.

Lubatud käsklused

Lubatud on korduvad ja tuntud häälkäsklused ja käemärgid.

Sooritamise reeglid

Osaleja peab oma koeraga otsingualast väljas väljaspool nägemisulatust ootama, kuni teda kutsutakse. Koerajuhile antakse asukohta kirjeldav joonis. Otsinguala on nähtavalt piiritletud või omab selgeid piirjooni.

Enne otsingu alustamist, peab koerajuht kohtunikku teavitama, kuidas tema koer leitud figurandist teatab. Lubatud on haukumine, rulliga teatamine või pendel-teatamine.

Otsinguvalmis koer alustab tööd koerajuhi valitud kohast ilma otsinguvesti või kaelarihmata. Rulliga teataval koeral on ainult lubatud vabastus-mehhanismiga kaelarihm, mis kaitseb koera vigastuste eest. Koer otsib ala koerajuhi käsul. Koerajuht võib varingule astuda kohe, kui kohtunik loa annab.

Teatamise ajal ei tohi koer koerajuhilt ega figurandilt mingit abi saada. Koerajuht peab teatamisest kohtunikule teada andma ja tohib alles kohtuniku loal koera juurde minna. Koer peab teatama selgelt, jõuliselt ja suunatult lõhna asukohta/teatamiskohta, kuni koerajuht koerani jõuab. Koerajuht peab selgelt aru saama, kust koer lõhna üles võttis.

Varingu-otsingu sobivuseksami A osa lõppeb koerajuhi raporti ja kohtuniku poolt hinde teatavaks tegemisega.

Hindamine

Puudujääke eest koerajuhi otsingutaktikas, koera juhitavuses, otsingu intensiivsuses, liikuvuses ja iseseisvuses hinnatakse vastavalt. Teatamine, mida koerajuht ei kinnita on viga, kuid ei lähe arvesse kui valeteatamine.

Kui koera teatamine kutsutakse esile koerajuhi ja/või figurandi poolt, antakse selle figurandi eest 0 punkti.

Esimene valeteatamine: - 20 punkti.

Teine valeteatamine: lõhnatöö katkestatakse.

Eksam jääb sooritamata, kui figuranti ei leita.

Kuulekus ja osavus RH-F E, FL E, T E

B osa

Päästekoera sobivuseksam RH-F E

Päästekoera sobivuseksam RH-FL E

Päästekoera sobivuseksam RH-T E

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma	100 punkti
Harjutus 1. Kõrvalkõnd	10 punkti
Harjutus 2. Liikumine läbi inimrühma	10 punkti
Harjutus 3 Rihmata kõrvalkõnd	10 punkti
Harjutus 4. Tunnel	10 punkti
Harjutus 5. Ebameeldival pinnasel kõndimine	10 punkti
Harjutus 6. Koera kandmine ja üleandmine	10 punkti
Harjutus 7. Lamamine häiritud olukorras	10 punkti
Harjutus 8. Liikumatu puusilla ületamine	15 punkti
Harjutus 9. Kolme erineva takistuse ületamine	15 punkti

Üldised reeglid

Harjutuste alustamiseks ja sooritamiseks annab märku kohtunik või tema poolt nimetatud isik. Koer peab harjutused sooritama innukalt ja kiiresti. Algasendis istub koer tihedalt ja otse koerajuhi vasakul küljel, nii et koera õlg on koerajuhi põlvega kohakuti.

Rihmata kõrvalkõnni ajal tuleb lasta kaks lasku (kaliiber 6-9 mm). Koer peab laskudesse suhtuma ükskõikselt. Kui koer näitab lasu suhtes kartlikkust, kõrvaldatakse ta eksamilt. Kui koer erutub lasu peale loetakse see vastuvõetavaks seni, kuni koer on koerajuhi kontrolli all. Maksimumpunktid võib ainult anda koerale, kes jääb laskude suhtes ükskõikseks.

Koer peab olema rihmas töö alustamisel ja lõpetamisel eksamikohtunikule raporteerides ning 1. ja 2. harjutuse ajal.

Sooritamise reeglid

1. Kõrvalkõnd

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Sooritamine toimub vastavalt sobivuseksami kõrvalkõnni ja rihmata kõrvalkõnni skeemile (vaata skeem 1). Ainsa erandina on kohtunikul lubatud sõltuvalt kohalikest tingimustest muuta nurkade suunda. Need peavad olema kõikidele eksamil osalejatele samad.

Lubatud käsklused:

Lühike häälkäsklus või käemärk kõrvalkõnniks, mida võib anda liikumist alustades ja liikumiskiirust muutes.

Harjutuse sooritamine:

Algasendist alates peab koer kõrvalkõnni käskluse järel tähelepanelikult, rõõmsalt ja otsejoones koerajuhile järgnema. Koer liigub koerajuhi vasakul küljel. Koera abaluu peab kogu aeg jääma koerajuhi vasaku põlvega kohakuti. Koerajuhi peatudes peab koer kiiresti, iseseisvalt ja otse istuma.

Harjutust alustades läheb päästekoerameeskond (RHT) 50 sammu normaalsel liikumiskiirusel otse ja peatumata edasi. Überpöörde ja normaalsel liikumiskiirusel tehtud 10-15 sammu järel peab koerajuht näitama jooksu ja aeglast kõndi (kumbagi vähemalt 10 sammu). Jooksmiselt aeglasele kõnnile üle minnes ei tohi teha vahepeal normaalse kiirusega samme.

Seejärel teeb päästekoerameeskond (RHT) mõned sammud normaalsel liikumiskiirusel ja sooritab esimese pöörde, liigub kiirust muutmata 20-25 sammu, mille järel teeb teise pöörde. 25-30 sammu järel sooritab meeskond überpöörde ja 10-15 sammu järel võtab algasendi. Seejärel sooritab meeskond järgneva 10-15 sammu järel pöörde, liigub 20-25 sammu tagasi keskjoonele ja võtab seal algasendi.

Hindamine:

Etteruttamist, koerajuhist eemal kõrvalkõndi, mahajäämist, aeglast või ebakindlat istumist, koera rõõmutut suutumist, lisakäsklusi või koera füüsilist mõjutamist koerajuhi poolt tuleb vastavalt hinnata.

2. Liikumine läbi inimrühma

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Inimrühm peab koosnema vähemalt neljast inimesest, sealhulgas teine koerajuht. Inimrühmas peavad kaks inimest olema koos rihmastatud koeraga (emane ja isane). Inimrühm liigub ringis päripäeva.

Lubatud käsklused:

Lühike häälkäsklus või käemärk kõrvalkõnniks, mida võib anda liikumist alustades ja liikumiskiirust muutes.

Harjutuse sooritamine:

Algasendist liigub päästekoerameeskond (RHT) normaalsel liikumiskiirusel lähedalt vastupäeva ümber inimrühma, nii et koer kohtuks otse mõlema inimrühmas oleva koeraga. Päästekoerameeskond (RHT) peatub korra. Samal ajal jätkab inimrühm liikumist ja vähemalt üks inimene möödub päästekoerameeskonnast.

Koerajuht liigub koeraga normaalse tempoga "kaheksat" sooritades läbi inimrühma ja peatub selle keskel. Koer peab iseseisvalt võtma algasendi. Seejärel lahkub päästekoerameeskond (RHT) normaalses tempos inimrühmast ja lõpetab selle osaharjutuse algasendiga.

Hindamine:

Etteruttamist, koerajuhist eemal kõrvalkõndi, mahajäämist, aeglast või ebakindlat istumist, koera rõõmutut suutumist, lisakäsklusi või koera füüsilist mõjutamist koerajuhi poolt tuleb vastavalt hinnata.

3. Rihmata kõrvalkõnd

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Sooritamise toimub vastavalt sobivuseksami kõrvalkõnni ja rihmata kõrvalkõnni skeemile (vaata skeem 1). Ainsa erandina on kohtunikul lubatud sõltuvalt kohalikest tingimustest muuta nurkade suunda. Need peavad olema kõikidele eksamil osalejatele samad.

Lubatud käsklused:

Lühike häälkäsklus või käemärk kõrvalkõnniks, mida võib anda liikumist alustades ja liikumiskiirust muutes.

Harjutuse sooritamine:

Algasendist alates peab koer kõrvalkõnni käskluse järel tähelepanelikult, rõõmsalt ja otsejoones koerajuhile järgnema. Koer liigub koerajuhi vasakul küljel. Koera abaluu peab kogu aeg jääma koerajuhi vasaku põlvega kohakuti. Koerajuhi peatudes peab koer kiiresti, iseseisvalt ja otse istuma.

Harjutust alustades läheb päästekoerameeskond (RHT) 50 sammu normaalsel liikumiskiirusel otse ja peatumata edasi. Überpöörde ja normaalsel liikumiskiirusel tehtud 10-15 sammu järel peab koerajuht näitama jooksu ja aeglast kõndi (kumbagi vähemalt 10 sammu). Jooksmiselt aeglasele kõnnile üle minnes ei tohi teha vahepeal normaalse kiirusega samme.

Seejärel teeb päästekoerameeskond (RHT) mõned sammud normaalsel liikumiskiirusel ja sooritab esimese pöörde, liigub kiirust muutmata 20-25 sammu, mille järel teeb teise pöörde. 25-30 sammu järel sooritab meeskond überpöörde ja 10-15 sammu järel võtab algasendi. Seejärel sooritab meeskond järgneva 10-15 sammu järel pöörde, liigub 20-25 sammu tagasi keskjoonele ja võtab seal algasendi.

Hindamine:

Etteruttamist, koerajuhist eemal kõrvalkõndi, mahajäämist, aeglast või ebakindlat istumist, koera rõõmutut suhtumist, lisakäsklusi või koera füüsilist mõjutamist koerajuhi poolt tuleb vastavalt hinnata.

4. Tunnel

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Takistus:

- Jäik sissepääs, kõrgus 0,50 m, pikkus 3 m;
- Tunnel: pehme materjal, pikkus 3 m.

Lubatud käsklused:

Häälkäsklused roomamiseks, peatumiseks ja algasendi võtmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht võtab koos rihmata koeraga takistusest parajal kaugusel sisse algasendi. Suuline käskluse ja/või käemärgi järel peab koer takistuse läbima. Kui koer on takistuse läbinud, peab häälkäskluse peale peatuma. Kohtuniku loal läheb koerajuht koera juurde ja annab talle häälkäskluse või käemärgi algasendi võtmiseks.

Hindamine:

Kõhklevat tunnelisse sisenemist ja selle läbimist tuleb vastavalt hinnata.

Kui koer ei lahku tunnelist, hinnatakse harjutus mitterahuldavaks.

5. Ebameeldival pinnasel kõndimine

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Takistus: umbes 3x3 m suurusele alale on asetatud plekitahvlid, terasvõrestikud, kiviprügi või muu sarnane materjal.

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus kõrvalkõnniks.

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht võtab koos koeraga takistuse ees sisse algasendi. Koerajuht annab koerale häälkäskluse kõrvalkõnniks ja kõnnib innukalt järgneva koeraga üle takistuse ja tagasi. Tagasi tulles tuleb teha üks peatus.

Alalt lahkumise järel võtab koerajuht koos koeraga algasendi.

Hindamine:

Koera ebakindlat käitumist, kõhklust ja materjalide vältimist tuleb vastavalt hinnata.

Kui koer väldib ebameeldivat pinnast, antakse harjutuse eest 0 punkti.

6. Koera kandmine ja üleandmine

10 punkti

Nõuded harjutusele:

- Alguspunkt: koera võib tõsta maapinnalt või mõnelt kõrgemalt kohalt (näiteks laualt).
- Abiline koera kandmiseks

Lubatud käsklused:

Lubatud on korduvad ja tuttavad häälkäsklused ja käemärgid.

Harjutuse sooritamine:

Harjutus algab algasendiga. Koerajuht võib anda häälkäskluse või käemärgi, et koer lahkuks algasendist, sest nii on koera kergem tõsta.

Koerajuht kannab oma koera umbes 10 m edasi ning annab siis üle järgmisele isikule. Abiline kannab koera järgmised 10 m ja paneb ta maha. Koerajuht kõnnib abilise kõrval. Ta võib koeraga rääkida, aga ei või teda katsuda. Pärast koera mahapanemist võtavad koer ja koerajuht algasendi.

Koer ei tohi koerajuhi ega abilise suhtes agressiivsust üles näidata. Kandmise ajal peab koer saama vabalt oma saba liigutada.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer pole koostööaldis, on kandmise ajal erutatud, uriseb või eemaldub, kui ta maha pannakse.

Kui koer hüppab maha, hinnatakse harjutus mitterahuldavaks.

Koerajuhi või abilise suhtes liiga arg või agressiivne koer diskvalifitseeritakse.

7. Lamamine häiritud olukorras

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Kaks märgitud kohta emasele ja isasele koerale.

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus või käemärk lamamiseks.

Häälkäsklus või käemärk istuma tõusmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Enne teise koera töö algust võtab koerajuht oma rihmata koeraga kohtuniku poolt määratud kohas algasendi. Kohtuniku loal paneb koerajuht koera häälkäskluse või käemärgiga lamama. Koera lähedale ei tohi jätta ühtegi eset.

Seejärel liigub koerajuht kohtuniku poolt määratud vähemalt 30 sammu kaugusel asuvasse punkti ja jääb seal rahulikult näoga koera poole seisma. Koer peab koerajuhi mõjutuseta rahulikult lamama, kuni teine koer sooritab harjutused 1–6.

Ajal, mil teine koer sooritab 1. harjutust, ühineb koerajuht inimrühmaga ning peale teise koera 2. harjutuse sooritust naaseb oma kohale.

Kohtuniku korraldusel läheb koerajuht koera juurde ja jääb tema paremale küljele seisma. Kohtuniku uue korralduse peale annab koerajuht koerale häälkäskluse või käemärgi istuma tõusmiseks. Koer peab kiiresti ja otse istuma tõusma.

Hindamine:

Koera rahutut lamamist, enneaegset seisma või istuma tõusmist, koerajuhile vastu tulekut, kui koerajuht naaseb, koerajuhi rahutut käitumist või muud koerajuhi poolset varjatud abi tuleb vastavalt hinnata.

Kui koer istub või seisab, aga jääb määratud piirkonda, hinnatakse harjutus mitterahuldavaks. Kui koer eemaldub määratud piirkonnast rohkem kui 3 meetrit pärast seda, kui teine koer on lõpetanud 4. harjutuse, antakse osalised punktid.

Kui koer liigub määratud piirkonnast rohkem kui 3 meetrit enne, kui teine koer on lõpetanud 4. harjutuse, antakse selle harjutuse eest 0 punkti.

8. Liikumatu puusilla ületamine

15 punkti

Nõuded harjutusele:

Takistus:

- Puust laud: pikkus umbes 4 m, laius umbes 0,30 m, kõrgus umbes 0,04 m.
- Kaldteed peale ja maha liikumiseks.
- 2 ühesuurust tuge: kõrgus umbes 0,40 m, kinnitatud.
- Laud on kinnitatud.

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja/või käemärk takistuste ületamiseks;

Häälkäsklus ja/või käemärk algasendi võtmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht võtab koos rihmata koeraga takistusest parajal kaugusel sisse algasendi. Suulise käskluse ja/või käemärgi järel peab koer rahulikult ja enesekindlalt puusilla ületama. Koerajuht kõnnib koera kõrval. Koerajuht peatub mõned sammud pärast takistust ja võtab häälkäskluse ja/või käemärgiga koera algasendisse. Koer peab kogu takistuse läbima hirmu või maha hüppamissoovi näitamata.

Hindamine:

Kõhklust ja halba tasakaalu tuleb vastavalt hinnata.

Kui koer hüppab takistuselt maha, hinnatakse harjutus mitterahuldavaks.

9. Kolme erineva takistuse ületamine

15 punkti

Nõuded harjutusele:

Takistused:

- 1 takistus, kõrgus umbes 0,40 m.
- 1 takistus, kõrgus umbes 0,60 m.
- 1 takistus, kõrgus umbes 0,80 m.
- Takistused pannakse üksteisest umbes 10 m kaugusele.

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja/või käemärk kõrvalkõnniks;

Häälkäsklus ja/või käemärk hüppamiseks;

Häälkäsklus ja/või käemärk algasendi võtmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht võtab koos rihmata koeraga takistusest parajal kaugusel sisse algasendi. Kõrvalkõnniks antud suulise käskluse ja/või käemärgiga juhitakse koer sobivas tempos esimese takistuseni. Pärast hüppamiseks antud suulist käsklust ja/või käemärki peab koer takistuse ületama. Ta võib seda teha ühe hüppega või sellele toetudes. Koerajuht kõnnib koeraga kaasa. Pärast takistust võtab koerajuht koera häälkäskluse ja/või käemärgiga kõrvalkõnni asendisse ja juhib ta kohe järgmisele takistusele.

Päästekoerameeskond (RHT) läbib sama moodi 2. ja 3. takistuse. Pärast viimast takistust võtab koerajuht koera häälkäskluse ja/või käemärgiga algasendisse.

Hindamine:

Kiiruse muutused hindamist ei mõjuta.

Kui koer ei ületa takistust, alandatakse hinnet 5 punkti võrra.

See testi osa lõpeb koerajuhi raporteerimise ja kohtuniku poolt hinnete teatavaks tegemisega.

Päästekoera sobivuseksam laviin

RH-L E

Koosneb:	lõhnatöö	100 punkti
	kuulekus ja osavus	100 punkti
	Maksimaalne punktisumma	200 punkti

Lõhnatöö RH-L E

A osa

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma		100 punkti
Ülesande täitmine	Erilise tähelepanu all peab olema koera töö tase ja juhitavus	30 punkti
Teatamine		70 punkti

Üldised reeglid

- Otsinguala: lumeväli, 5 000 m², vähemalt kolm peidikut
Parima ülevaate saamiseks peavad otsinguala piirid olema selgelt lipukestega märgistatud.
- Figurandid: 1 figurant
Koeral peab olema visuaalse ja/või füüsilise kontakti võimalus. Figurandi asukohta võib muuta pärast iga koera. Peidikuid võib kasutada rohkem kui üks kord, aga peidikuid vahetades ei tohi tekkida valeteatamise ohtu. Juba kasutatud peidikud peavad jääma avatuks, kui neid parasjagu ei kasutata. Figurant ei tohi osaleda enne eksamit peidiku ettevalmistamisel.
Figurandid peavad peidikutes olema 10 minutit enne koera töö algust. Tuleb järgida ohutusreegleid. Figurandid peavad aitama kohtunikku: nad peavad olema vaikselt, ilma et nad koerjuhti ja/või koera mingil viisil aitaksid.
- Tööaeg: kuni 15 minutit.
Tööaeg algab, kui koer saadetakse otsima.

Lubatud käsklused

Lubatud on korduvad ja tuntud häälkäsklused ja käemärgid.

Sooritamise reeglid

Osaleja peab oma koeraga ootama otsingualast väljas väljaspool nägemis- ja kuuldeulatust, kuni teda kutsutakse. Koerajuht võib otsingul kasutada matkasuuski või lumeräätsasid. Kohtunik kirjeldab koerajuhile suuliselt otsinguala ja annab ülesande.

Koer alustab otsingut koerajuhile sobivast kohast. Koer otsib ala vastavalt koerajuhi juhiste. Koerajuht tohib alguspunktist lahkuda, kui koer on vähemalt 20 m kaugusele eemaldunud või kohtuniku korraldusel, kui koer alustab teatamist.

Teatamise ajal ei tohi koer koerajuhilt ega figurandilt mingit abi saada. Koerajuht peab teatamisest kohtunikule märku andma ja tohib alles kohtuniku loal koera juurde minna. Koer peab teatama selgelt, jõuliselt, näidates selgelt lõhna

asukohta/teatamiskohta, kuni koerajuht koerani jõuab. Koerajuht peab selgelt aru saama, kust koer lõhna üles võttis.

Koer võib püüda figurandini jõuda. Kohtuniku korraldusel kaevab koerajuht figurandi välja.

Laviini-otsingu sobivuseksami A osa lõppeb koerajuhi raporti ja kohtuniku poolt hinde teatavaks tegemisega.

Hindamine

Puudujääke koera juhitavuses, otsingu intensiivsuses, liikuvuses ning iseseisvuses ja kui koer segab figuranti, hinnatakse vastavalt. Teatamine, mida koerajuht ei kinnita on viga, kuid ei lähe arvesse kui valeteatamine.

Kui koera teatamine kutsutakse esile koerajuhi ja/või figurandi poolt, antakse selle figurandi eest 0 punkti.

Esimene valeteatamine: - 20 punkti.

Teine valeteatamine: lõhnatöö katkestatakse.

Eksam jääb sooritamata, kui figuranti ei leita.

Koer diskvalifitseeritakse, kui ta vigastab figuranti.

Kuulekus ja osavus RH-L E

B osa

Päästekoera sobivuseksam RH-L E

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma	100 punkti
Harjutus 1. Kõrvalkõnd	10 punkti
Harjutus 2. Liikumine läbi inimrühma	10 punkti
Harjutus 3. Rihmata kõrvalkõnd	15 punkti
Harjutus 4. Transpordivahendiga sõitmine	10 punkti
Harjutus 5. Koera kandmine ja üleandmine	10 punkti
Harjutus 6. Lamamine häiritud olukorras	15 punkti
Harjutus 7. Suusarajal käimine	15 punkti
Harjutus 8. Juhitavus distantsilt	15 punkti

Üldised reeglid

Kuulekus ja osavus tuleb läbi viia lumel.

Harjutuste alustamiseks ja läbiviimiseks annab märku kohtunik või tema poolt nimetatud isik. Koer peab harjutused sooritama innukalt ja kiiresti. Algasendis istub koer tihedalt ja otse koerajuhi vasakul küljel, nii et koera õlg on koerajuhi põlvega kohakuti.

Rihmata kõrvalkõnni ajal tuleb lasta kaks lasku (kaliiber 6-9 mm). Koer peab laskudesse suhtuma ükskõikselt. Kui koer näitab lasu suhtes kartlikkust, kõrvaldatakse ta eksamilt. Kui koer erutub lasu peale, loetakse see vastuvõetavaks seni, kuni koer on koerajuhi kontrolli all. Maksimumpunktid võib ainult anda koerale, kes jääb laskude suhtes ükskõikseks.

Koer peab olema rihmas töö alustamisel ja lõpetamisel eksamikohtunikule raporteerides ning 1. ja 2. harjutuse ajal.

Sooritamise reeglid

1. Kõrvalkõnd

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Sooritamine toimub vastavalt sobivuseksami kõrvalkõnni ja rihmata kõrvalkõnni skeemile (vaata skeem 1). Ainsa erandina on kohtunikul lubatud sõltuvalt kohalikest tingimustest muuta nurkade suunda. Need peavad olema kõikidele eksamil osalejatele samad.

Lubatud käsklused:

Lühike häälkäsklus või käemärk kõrvalkõnniks, mida võib anda stardis ja liikumiskiirust muutes.

Harjutuse sooritamine:

Algasendist alates peab koer kõrvalkõnni käskluse järel tähelepanelikult, rõõmsalt ja otsejoones koerajuhile järgnema. Koer liigub koerajuhi vasakul küljel. Koera abaluu peab kogu aeg jääma koerajuhi vasaku põlvega kohakuti. Koerajuhi peatudes peab koer kiiresti, iseseisvalt ja otse istuma.

Harjutust alustades läheb päästekoerameeskond (RHT) 50 sammu normaalsel liikumiskiirusel otse ja peatumata edasi. Ümberpöörde ja normaalsel liikumiskiirusel tehtud 10-15 sammu järel peab koerajuht näitama jooksu ja aeglast kõndi (kumbagi vähemalt 10 sammu). Jooksmiselt aeglasele kõnnile üle minnes ei tohi teha vahepeal normaalse kiirusega samme.

Seejärel teeb päästekoerameeskond (RHT) mõned sammud normaalsel liikumiskiirusel ja sooritab esimese pöörde, liigub kiirust muutmata 20-25 sammu, mille järel teeb teise pöörde. 25-30 sammu järel sooritab meeskond ümberpöörde ja 10-15 sammu järel võtab algasendi. Seejärel sooritab meeskond järgneva 10-15 sammu järel pöörde, liigub 20-25 sammu tagasi keskjoonele ja võtab seal algasendi.

Hindamine:

Etteruttamist, koerajuhist eemal kõrvalkõndi, mahajäämist, aeglast või ebakindlat istumist, koera rõõmutut suutumist, lisakäsklusi või koera füüsilist mõjutamist koerajuhi poolt tuleb vastavalt hinnata.

2. Liikumine läbi inimrühma

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Inimrühm peab koosnema vähemalt neljast inimesest, sealjuures peavad kaks inimest olema koos rihmastatud koeraga (emane ja isane). Inimrühm liigub ringis päripäeva.

Lubatud käsklused:

Lühike häälkäsklus või käemärk kõrvalkõnniks, mida võib anda stardis ja liikumiskiirust muutes.

Harjutuse sooritamine:

Algasendist liigub päästekoerameeskond (RHT) normaalsel liikumiskiirusel lähedalt vastupäeva ümber inimrühma, nii et koer kohtuks otse mõlema inimrühmas oleva koeraga. Päästekoerameeskond (RHT) peatub korra. Samal ajal jätkab inimrühm liikumist ja vähemalt üks inimene möödub meeskonnast.

Koerajuht liigub koeraga normaalse tempoga "kaheksat" sooritades läbi inimrühma ja peatub selle keskel. Koer peab iseseisvalt võtma algasendi. Seejärel lahkub päästekoerameeskond (RHT) normaalses tempos inimrühmast ja lõpetab selle osaharjutuse algasendiga.

Hindamine:

Etteruttamist, koerajuhist eemal kõrvalkõndi, mahajäämist, aeglast või ebakindlat istumist, koera rõõmutut suutumist, lisakäsklusi või koera füüsilist mõjutamist koerajuhi poolt tuleb vastavalt hinnata.

3. Rihmata kõrvalkõnd

15 punkti

Nõuded harjutusele:

Sooritamine toimub vastavalt sobivuseksami kõrvalkõnni ja rihmata kõrvalkõnni skeemile (vaata skeem 1). Ainsa erandina on kohtunikul lubatud sõltuvalt kohalikest tingimustest muuta nurkade suunda. Need peavad olema kõikidele eksamil osalejatele samad.

Lubatud käsklused:

Lühike häälkäsklus või käemärk kõrvalkõnniks, mida võib anda stardis ja liikumiskiirust muutes.

Harjutuse sooritamine:

Algasendist alates peab koer kõrvalkõnni käskluse järel tähelepanelikult, rõõmsalt ja otsejoones koerajuhile järgnema. Koer liigub koerajuhi vasakul küljel. Koera abaluu peab kogu aeg jääma koerajuhi vasaku põlvega kohakuti. Koerajuhi peatudes peab koer kiiresti, iseseisvalt ja otse istuma.

Harjutust alustades läheb päästekoerameeskond (RHT) 50 sammu normaalsel liikumiskiirusel otse ja peatumata edasi. Überpöörde ja normaalsel liikumiskiirusel tehtud 10-15 sammu järel peab koerajuht näitama jooksu ja aeglast kõndi (kumbagi vähemalt 10 sammu). Jooksmiselt aeglasele kõnnile üle minnes ei tohi teha vahepeal normaalse kiirusega samme.

Seejärel teeb päästekoerameeskond (RHT) mõned sammud normaalsel liikumiskiirusel ja sooritab esimese pöörde, liigub kiirust muutmata 20-25 sammu, mille järel teeb teise pöörde. 25-30 sammu järel sooritab meeskond überpöörde ja 10-15 sammu järel võtab algasendi. Seejärel sooritab meeskond järgneva 10-15 sammu järel pöörde, liigub 20-25 sammu tagasi keskjoonele ja võtab seal algasendi.

Hindamine:

Etteruttamist, koerajuhist eemal kõrvalkõndi, mahajäämist, aeglast või ebakindlat istumist, koera rõõmutut suhtumist, lisakäsklusi või koera füüsilist mõjutamist koerajuhi poolt tuleb vastavalt hinnata.

4. Transpordivahendiga sõitmine

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Transpordivahend:

- Rajahooldusmasin, suusatõstuk, helikopter vms.

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja/või käemärk üles hüppamiseks;

Häälkäsklus peatumiseks;

Häälkäsklus või käemärk algasendi võtmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht võtab koos rihmata koeraga vastavast transpordivahendist parajal kaugusel sisse algasendi. Kasutada võib ükskõik millist levinud transpordivahendit, seni kuni jälgitakse asjakohaseid ohutusreegleid. Koer ronib, hüppab või tõstetakse transpordivahendisse. Transpordi ajal peab koer olema rahulik ja tasakaalukas. Pärast

sõitu või lendu tuleb koerajuht koos koeraga transpordivahendist välja, paneb koera sõiduki kõrvale maha ja võtab ta suulise käsklusega algasendisse.

Hindamine:

Kui koer pole koostööaldis või on transpordivahendi peale või sellelt maha ronides ebakindel, siis tuleb seda vastavalt hinnata.

5. Koera kandmine ja üleandmine

10 punkti

Nõuded harjutusele:

- Alguspunkt: koera võib tõsta maapinnalt või mõnelt kõrgemalt kohalt (näiteks laualt).
- Abiline koera kandmiseks

Lubatud käsklused:

Lubatud on korduvad ja tuttavad häälkäsklused ja käemärgid.

Harjutuse sooritamine:

Harjutus algab algasendiga. Koerajuht võib anda häälkäskluse või käemärgi, et koer lahkuks algasendist, sest nii on koera kergem tõsta.

Koerajuht kannab oma koera umbes 10 m edasi ning annab siis üle järgmisele isikule. Abiline kannab koera järgmised 10 m ja paneb ta maha. Koerajuht kõnnib abilise kõrval. Ta võib koeraga rääkida, aga ei või teda katsuda. Pärast koera mahapanemist võtavad koer ja koerajuht algasendi.

Koer ei tohi koerajuhi ega abilise suhtes agressiivsust üles näidata. Kandmise ajal peab koer saama vabalt oma saba liigutada.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer pole koostööaldis, on kandmise ajal erutatud, uriseb või eemaldub, kui ta maha pannakse.

Kui koer hüppab maha, hinnatakse harjutus mitterahuldavaks.

Koerajuhi või abilise suhtes liiga arg või agressiivne koer diskvalifitseeritakse.

6. Lamamine häiritud olukorras

15 punkti

Nõuded harjutusele:

Kaks märgitud kohta emasele ja isasele koerale.

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus või käemärk lamamiseks;

Häälkäsklus või käemärk istumiseks.

Harjutuse sooritamine:

Enne teise koera töö algust võtab koerajuht oma rihmata koeraga kohtuniku poolt määratud kohas algasendi. Kohtuniku loal paneb koerajuht koera häälkäskluse või käemärgiga lamama. Koera lähedale ei tohi jätta ühtegi eset.

Seejärel liigub koerajuht kohtuniku poolt määratud vähemalt 30 sammu kaugusel asuvasse punkti ja jääb seal rahulikult näoga koera poole seisma. Koer peab koerajuhi mõjutuseta rahulikult lamama, kuni teine koer sooritab harjutused 1–5.

Ajal, mil teine koer sooritab 1. harjutust, ühineb koerajuht inimrühmaga ning peale teise koera 2. harjutuse sooritust naaseb oma kohale.

Kohtuniku korraldusel läheb koerajuht koera juurde ja jääb tema paremale küljele seisma. Kohtuniku uue korralduse peale annab koerajuht koerale häälkäskluse või käemärgi istuma tõusmiseks. Koer peab kiiresti ja otse istuma tõusma.

Hindamine:

Koera rahutut lamamist, enneaegset seisma või istuma tõusmist, koerajuhile vastu tulekut, kui koerajuht naaseb, koerajuhi rahutut käitumist või muud koerajuhi poolset varjatud abi tuleb vastavalt hinnata.

Kui koer istub või seisab, aga jääb määratud piirkonda, hinnatakse harjutus ebapiisavaks. Kui koer eemaldub määratud piirkonnast rohkem kui 3 meetrit pärast seda, kui teine koer on lõpetanud 4.harjutuse, antakse osalised punktid.

Kui koer liigub määratud piirkonnast rohkem kui 3 meetrit enne, kui teine koer on lõpetanud harjutuse 4, antakse selle harjutuse eest 0 punkti.

7. Suusarajal käimine

15 punkti

Nõuded harjutusele:

Suusarajal käimise harjutust võib sooritada nii matkasuuskade kui lumeräätsadega.

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja/või käemärk suusarajal käimiseks;

Häälkäsklus või käemärk algasendi võtmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht võtab koos rihmata koeraga algasendi. Koerajuht läbib koos koeraga algasendist alustades kohtuniku poolt näidatud teelõigu, mille kogupikkuseks on umbes 150 m ja mis muudab vähemalt korra suunda. Liikumist alustades annab koerajuht koerale suulise käskluse ja/või käemärgi suusarajal käimiseks ning tohib neid liikumise ajal korrata. Koer peab algasendist koerajuhi taha jääma ja käima tema jälgedes, ilma et ta koerajuhti takistaks või segaks.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer lahkub rajalt, sööstab ette või jääb maha.

8. Juhitavus distantsilt

15 punkti

Nõuded harjutusele:

Varustus:

- 1 tähistatud alguspunkt
- 2 tähistatud ala, alguspunktist ja teineteisest 20 m kaugusel

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja käemärk mõlemasse tähistatud alasse liikumiseks;

Häälkäsklus mõlemas tähistatud alas peatumiseks;

Häälkäsklus või käemärk juurdetulekuks;

Häälkäsklus või käemärk algasendi võtmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht võtab alguspunktis koos rihmata koeraga sisse algasendi. Kohtuniku korraldusel saadab koerajuht oma asukohta muutmata koera suulise käskluse ja käemärgiga esimesse tähistatud alasse. Koer peab seal häälkäskluse peale peatuma. Seejärel saadab koerajuht häälkäskluse ja käemärgiga koera teise punkti, kus koer peab samuti häälkäskluse peale peatuma.

Harjutuse alguses määrab kohtunik punktide läbimise järjekorra.

Teisest punktist kutsub koerajuht häälkäskluse või käemärgiga koera enda juurde. Koer peab istuma tihedalt koerajuhi ette. Häälkäskluse või käemärgi peale peab koer võtma algasendi.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer kõhkleb tähistatud aladele liikudes, muudab liikumiskiirust või lahkub tähistatud alalt iseseisvalt. Hinnet alandavad ka koerajuhi lisakäsklused ja vead harjutuse sooritamisel.

Kui alasid ei läbita kohtuniku määratud järjekorras või kui koerajuht lahkub oma kohalt, hinnatakse harjutus mitterahuldavaks.

See testi osa lõpeb koerajuhi raporteerimise ja kohtuniku poolt hinnete teatavaks tegemisega.

Päästekoera sobivuseksam vesi

RH- W E

Koosneb:	Veepääste	100 punkti
	kuulekus ja osavus	100 punkti
	Maksimaalne punktisumma	200 punkti

Veepääste RH-W E

A osa

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma			100 punkti
Eseme toomine veest, kaldalt visatud		distants 15m	20 punkti
Päästerõnga toomine kaldalt	nöör	distants 25m	20 punkti
Uppuja päästmine kaldalt alustades	rakmed	distants 25m	60 punkti

Üldised reeglid

Järgima peab üldiseid ohutusreegleid. Kõik osalejad nii vees kui ka paadis peavad kandma neopreenülikonda või päästevesti.

Kõigi veeharjutuste ajal peab koerajuht kandma neopreenülikonda või päästevesti. Kõigi veeharjutuste ajal peab koer kandma päästevesti või sobivaid trakse.

Harjutus tuleb sooritada selleks spetsiaalselt valitud kaldal. Tuleb tagada, et koer sooritaks enamuse harjutusest vees ning saaks kergelt veest välja tulla.

Sooritamise reeglid

1. Eseme toomine veest

20 punkti

Harjutuse nõuded:

- Visatav ese: ujuv

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja/või käemärk toomiseks;

häälkäsklus ja/või käemärk andmiseks;

Häälkäsklus ja/või käemärk algasendi võtmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht võtab koos koeraga kaldal sisse algasendi. Koerajuht viskab eseme vähemalt 15 m kaugusele vette. Kui ese ujub vees, peab koer eseme toomiseks antava suulise käskluse ja/või käemärgi peale esemeni ujuma ja selle otse koerajuhile tooma. Koerajuht võtab eseme koeralt ära, kasutades andmiseks mõeldud häälkäsklust ja/või käemärki. Suulise käskluse ja/või käemärgi peale peab koer võtma algasendi.

Hindamine:

Hinnet alandatakse, kui koer eseme maha pillab.

Kui koer ei too eset ära, antakse harjutuse eest 0 punkti.

2. Päästerõnga viimine kaldalt

20 punkti

Harjutuse nõuded:

- Lainelaudur lainelaua
- Nöör: umbes 30 m pikkune köis

Lubatud käsklused

Lubatud on korduvad ja tuntud häälkäsklused ja käemärgid.

Harjutuse sooritamine:

Lainelaudal lainelaudur on kaldast 25 m kaugusel.

Koerajuht paneb umbes 30 m pikkuse köie otsa koera suhu. Koerajuhi käsul ujub koer lainelaudurini. Lainelaudur võtab koeralt köie. Seni kuni koerajuht lainelaudurit kaldale tõmbab, ujub koer lainelaua kõrval. Kohe, kui lainelaudur kaldale jõuab, kutsub koerajuht koera enda juurde.

Hindamine:

Hinnet alandatakse, kui koer köie maha pillab.

Kui koer ei vii köit abiliseni, antakse harjutuse eest 0 punkti.

3. Uppuja päästmine kaldalt alustades

60 punkti

Harjutuse nõuded:

- neopreenülikonnas abiline vees

Lubatud käsklused:

Lubatud on korduvad ja tuntud häälkäsklused ja käemärgid.

Harjutuse sooritamine:

25 m kaugusel kaldast teeskleb inimene uppumist ja karjub appi.

Koerajuhi käsul ujub koer uppuva inimeseni. Kohe, kui uppuja on koera rakmetest või päästevestist haaranud, toob koer ta kaldale tagasi. Koerajuht võib kasutada korduvaid ja tuntud häälkäskluseid ja käemärke. Kohe, kui koer on hättasattunud inimesega kaldale jõudnud, asub koerajuht inimesele abi andma.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer ei uju otse uppujani või otse tagasi.

Kui koer ei too abilist tagasi, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Veepääste eksamiosa lõpeb koerajuhi raporteerimise ja kohtuniku poolt hinde teatavaks tegemisega.

Kuulekus ja osavus RH-W E

B osa

Päästekoera sobivuseksam RH-W E

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma	100 punkti
Harjutus 1. Kõrvalkõnd	10 punkti
Harjutus 2. Liikumine läbi inimrühma	10 punkti
Harjutus 3 Rihmata kõrvalkõnd	10 punkti
Harjutus 4. Lainelaua sõitmine	15 punkti
Harjutus 5. Koera kandmine ja üleandmine	10 punkti
Harjutus 6. Lamamine häiritud olukorras	10 punkti
Harjutus 7. Paadis sõitmine	15 punkti
Harjutus 8. Ujumine	20 punkti

Üldised reeglid

Harjutuste alustamiseks ja läbiviimiseks annab märku kohtunik või tema poolt nimetatud isik. Koer peab harjutused sooritama innukalt ja kiiresti. Algasendis istub koer tihedalt ja otse koerajuhi vasakul küljel, nii et koera õlg on koerajuhi põlvega kohakuti.

Rihmata kõrvalkõnni ajal tuleb lasta kaks lasku (kaliiber 6-9 mm). Koer peab laskudesse suhtuma ükskõikselt. Kui koer näitab lasu suhtes kartlikkust, kõrvaldatakse ta eksamilt. Kui koer erutub lasu peale, loetakse see vastuvõetavaks seni, kuni koer on koerajuhi kontrolli all. Maksimumpunktid võib ainult anda koerale, kes jääb laskude suhtes ükskõikseks.

Koer peab olema rihmas töö alustamisel ja lõpetamisel eksamikohtunikule raporteerides ning 1. ja 2. harjutuse ajal.

Sooritamise reeglid

1. Kõrvalkõnd

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Sooritamine toimub vastavalt sobivuseksami rihmata kõrvalkõnni ja kõrvalkõnni skeemile (vaata skeem 1). Ainsa erandina on kohtunikul lubatud sõltuvalt kohalikest tingimustest muuta nurkade suunda. Need peavad olema kõikidele eksamil osalejatele samad.

Lubatud käsklused:

Lühike häälkäsklus või käemärk kõrvalkõnniks, mida võib anda stardis ja liikumiskiirust muutes.

Harjutuse sooritamine:

Algasendist alates peab koer kõrvalkõnni käskluse järel tähelepanelikult, rõõmsalt ja otsejoones koerajuhile järgnema. Koer liigub koerajuhi vasakul küljel. Koera abaluu peab kogu aeg jääma koerajuhi vasaku põlvega kohakuti. Koerajuhi peatudes peab koer kiiresti, iseseisvalt ja otse istuma.

Harjutust alustades läheb päästekoerameeskond (RHT) 50 sammu normaalsel liikumiskiirusel otse ja peatumata edasi. Überpöörde ja normaalsel liikumiskiirusel tehtud 10-15 sammu järel peab koerajuht näitama jooksu ja aeglast kõndi (kumbagi vähemalt 10 sammu). Jooksmiselt aeglasele kõnnile üle minnes ei tohi teha vahepeal normaalse kiirusega samme.

Seejärel teeb päästekoerameeskond (RHT) mõned sammud normaalsel liikumiskiirusel ja sooritab esimese pöörde, liigub kiirust muutmata 20-25 sammu, mille järel teeb teise pöörde. 25-30 sammu järel sooritab meeskond überpöörde ja 10-15 sammu järel võtab algasendi. Seejärel sooritab meeskond järgneva 10-15 sammu järel pöörde, liigub 20-25 sammu tagasi keskjoonele ja võtab seal algasendi.

Hindamine:

Etteruttamist, koerajuhist eemal kõrvalkõndi, mahajäämist, aeglast või ebakindlat istumist, koera rõõmutut suhtumist, lisakäsklusi või koera füüsilist mõjutamist koerajuhi poolt tuleb vastavalt hinnata.

2. Liikumine läbi inimrühma

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Inimrühm peab koosnema vähemalt neljast inimesest, sealjuures peavad kaks inimest olema koos rihmastatud koeraga (emane ja isane). Inimrühm liigub ringis päripäeva.

Lubatud käsklused:

Lühike häälkäsklus või käemärk kõrvalkõnniks, mida võib anda stardis ja liikumiskiirust muutes.

Harjutuse sooritamine:

Algasendist liigub päästekoerameeskond (RHT) normaalsel liikumiskiirusel lähedalt vastupäeva ümber inimrühma, nii et koer kohtuks otse mõlema inimrühmas oleva koeraga. Päästekoerameeskond (RHT) peatub korra. Samal ajal jätkab inimrühm liikumist ja vähemalt üks inimene möödub meeskonnast.

Koerajuht liigub koeraga normaalse tempoga "kaheksat" sooritades läbi inimrühma ja peatub selle keskel. Koer peab iseseisvalt võtma algasendi. Seejärel lahkub päästekoerameeskond (RHT) normaalses tempos inimrühmast ja lõpetab selle osaharjutuse algasendiga.

Hindamine:

Etteruttamist, koerajuhist eemal kõrvalkõndi, mahajäämist, aeglast või ebakindlat istumist, koera rõõmutut suhtumist, lisakäsklusi või koera füüsilist mõjutamist koerajuhi poolt tuleb vastavalt hinnata.

3. Rihmata kõrvalkõnd

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Sooritamine toimub vastavalt sobivuseksami kõrvalkõnni ja rihmata kõrvalkõnni skeemile (vaata skeem 1). Ainsa erandina on kohtunikul lubatud sõltuvalt kohalikest tingimustest muuta nurkade suunda. Need peavad olema kõikidele eksamil osalejatele samad.

Lubatud käsklused:

Lühike häälkäsklus või käemärk kõrvalkõnniks, mida võib anda stardis ja liikumiskiirust muutes.

Harjutuse sooritamine:

Algasendist alates peab koer kõrvalkõnni käskluse järel tähelepanelikult, rõõmsalt ja otsejoones koerajuhile järgnema. Koer liigub koerajuhi vasakul küljel. Koera abaluu peab kogu aeg jääma koerajuhi vasaku põlvega kohakuti. Koerajuhi peatudes peab koer kiiresti, iseseisvalt ja otse istuma.

Harjutust alustades läheb päästekoerameeskond (RHT) 50 sammu normaalsel liikumiskiirusel otse ja peatumata edasi. Überpöörde ja normaalsel liikumiskiirusel tehtud 10-15 sammu järel peab koerajuht näitama jooksu ja aeglast kõndi (kumbagi vähemalt 10 sammu). Jooksmiselt aeglasele kõnnile üle minnes ei tohi teha vahepeal normaalse kiirusega samme.

Seejärel teeb päästekoerameeskond (RHT) mõned sammud normaalsel liikumiskiirusel ja sooritab esimese pöörde, liigub kiirust muutmata 20-25 sammu, mille järel teeb teise pöörde. 25-30 sammu järel sooritab meeskond überpöörde ja 10-15 sammu järel võtab algasendi. Seejärel sooritab meeskond järgneva 10-15 sammu järel pöörde, liigub 20-25 sammu tagasi keskjoonele ja võtab seal algasendi.

Hindamine:

Etteruttamist, koerajuhist eemal kõrvalkõndi, mahajäämist, aeglast või ebakindlat istumist, koera rõõmutut suutumist, lisakäsklusi või koera füüsilist mõjutamist koerajuhi poolt tuleb vastavalt hinnata.

4. Lainelaua sõitmine

15 punkti

Nõuded harjutusele:

- Lainelaud

Lubatud käsklused:

Tuttavad käsud;

Häälkäsklus püsimiseks, maha hüppamiseks.

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht lükkab kohtuniku loal lainelauda koos sellel lamava koeraga talle näidatud suunas umbes 20 m. Koerajuht võib laud lükates koerale anda laual püsimiseks häälkäskluse või käemärgi .

Koer peab olema rahulik ja püsima laual, kuni koerajuht annab mahahüppamiseks häälkäskluse ja teeb käemärgi.

Hindamine:

Kui koer ei roni lainelauale, antakse selle harjutuse eest 0 punkti. Rahutut käitumist ja ebakindlat laual püsimist tuleb vastavalt hinnata.

5. Koera kandmine ja üleandmine

10 punkti

Nõuded harjutusele:

- Algpunkt: koera võib tõsta maapinnalt või mõnelt kõrgemalt kohalt (näiteks lauvalt).

- Abiline koera kandmiseks

Lubatud käsklused:

Lubatud on korduvad ja tuttavad häälkäsklused ja käemärgid.

Harjutuse sooritamine:

Harjutus algab algasendiga. Koerajuht võib anda häälkäskluse või käemärgi, et koer lahkuks algasendist, sest nii on koera kergem tõsta.

Koerajuht kannab oma koera umbes 10 m edasi ning annab siis üle järgmisele isikule. Abiline kannab koera järgmised 10 m ja paneb ta maha. Koerajuht kõnnib abilise kõrval. Ta võib koeraga rääkida, aga ei või teda katsuda. Pärast koera mahapanemist võtavad koer ja koerjuht algasendi.

Koer ei tohi koerajuhi ega abilise suhtes agressiivsust üles näidata. Kandmise ajal peab koer saama vabalt oma saba liigutada.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer pole koostööaldis, on kandmise ajal erutatud, uriseb või eemaldub, kui ta maha pannakse.

Kui koer hüppab maha, hinnatakse harjutus mitterahuldavaks.

Koerajuhi või abilise suhtes liiga arg või agressiivne koer diskvalifitseeritakse.

6. Lamamine häiritud olukorras

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Kaks märgitud kohta emasele ja isasele koerale.

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus või käemärk lamamiseks;

Häälkäsklus või käemärk istumiseks.

Harjutuse sooritamine:

Enne teise koera töö algust võtab koerajuht oma rihmata koeraga kohtuniku poolt määratud kohas algasendi. Kohtuniku loal paneb koerajuht koera häälkäskluse või käemärgiga lamama. Koera lähedale ei tohi jätta ühtegi eset.

Seejärel liigub koerjuht kohtuniku poolt määratud vähemalt 30 sammu kaugusel asuvasse punkti ja jääb seal rahulikult näoga koera poole seisma. Koer peab koerajuhi mõjutuseta rahulikult lamama, kuni teine koer sooritab harjutused 1–6.

Ajal, mil teine koer sooritab 1. harjutust, ühineb koerajuht inimrühmaga ning peale teise koera 2. harjutuse sooritust naaseb oma kohale.

Kohtuniku korraldusel läheb koerajuht koera juurde ja jääb tema paremale küljele seisma. Kohtuniku uue korralduse peale annab koerajuht koerale häälkäskluse või käemärgi istuma tõusmiseks. Koer peab kiiresti ja otse istuma tõusma.

Hindamine:

Koera rahutut lamamist, enneaegset seisma või istuma tõusmist, koerajuhile vastu tulekut, kui koerajuht naaseb, koerajuhi rahutut käitumist või muud koerajuhi poolset varjatud abi tuleb vastavalt hinnata.

Kui koer istub või seisab, aga jääb määratud piirkonda, hinnatakse harjutus ebapiisavaks. Kui koer eemaldub määratud piirkonnast rohkem kui 3 meetrit pärast seda, kui teine koer on lõpetanud 4.harjutuse, antakse osalised punktid.

Kui koer liigub määratud piirkonnast rohkem kui 3 meetrit enne, kui teine koer on lõpetanud harjutuse 4, antakse selle harjutuse eest 0 punkti.

7. Paadis sõitmine

15 punkti

Nõuded harjutusele:

Mootorpaat ja juht

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja/või käemärk paati hüppamiseks;

Häälkäsklus püsimiseks;

Häälkäsklus või käemärk algasendi võtmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht võtab koos koeraga paadist parajal kaugusel sisse algasendi. Koer ronib, hüppab või tõstetakse paati. Transpordi ajal peab koer olema rahulik ja tasakaalukas. Pärast sõitu tuleb koerajuht koos koeraga paadist välja ja võtab ta suulise käsklusega algasendisse.

Hindamine:

Ebakindlat käitumist tuleb vastavalt hinnata.

Kui koer pole paati sisse või sealt välja hüpates sihikindel või pole paati ja sealt välja tõstes koostööaldis, antakse selle harjutuse eest 0 punkti.

8. Ujumine

20 punkti

Nõuded harjutusele:

Mootorpaat ja juht

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja/või käemärk eemal ujumiseks;

Häälkäsklus ja/või käemärk järgnemiseks;

Häälkäsklus ja/või käemärk juurdetulekuks.

Harjutuse sooritamine:

Päästekoerameeskond (RHT) on paadis. Koer peab olema koerajuhi kontrolli all, ent algasend ei ole vajalik.

Koerajuht tõstab koer paigal seisvast paadist vette. Koerajuht annab koerale käsu eemale ujumiseks. Siis käivitatakse paadimootor. Paat sõidab umbes 10 m koerast eespool, et koera saaks pidevalt jälgida. Häälkäskluse ja/või käemärgi peale järgneb koer paadile. Ta peab rahulikult ujuma 200 m. Seejärel paat peatub. Koerajuht kutsub koera häälkäskluse ja/või käemärgiga enda juurde ja aitab koera paati tagasi.

Hindamine:

Erutatud, ebaühtlast ujumist ja puudujääke paadi juurde ujumises ning sellest välja ja sisse tõstmise juures tuleb vastavalt hinnata.

Kui koer pole piisavas füüsilises vormis, antakse selle harjutuse eest 0 punkti.

See testi osa lõpeb koerajuhi raporteerimise ja kohtuniku poolt hinnete teatavaks tegemisega.

Päästekoera jälje-eksam A tase

RH-F A

Koosneb:	lõhnatöö	200 punkti
	kuulekus ja osavus	100 punkti
	Maksimaalne punktisumma	300 punkti

Lõhnatöö RH – F A

A osa

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma	200 punkti
Jälje üles võtmine	10 punkti
Jäljel püsimine	50 punkti
Eseme näitamine	20 punkti
Esemed 5 x 8 punkti	40 punkti
Figurandist teatamine	80 punkti

Üldised reeglid

Jälje mahapanek:

- Võõras jälg: 1 000 sammu (sammupikkus 70 cm), vanus 90 minutit.
4 suunamuutust, mis võivad olla nii täis- kui ka nürinurgad. Jälg peaks olema võimalikult loomulik, sobima maastikuga ja olema vahelduval pinnasel. Maastik võib sisaldada nii metsa, rohumaid, põlde kui ka tee ja tänava ületusi.
Jäljetegija kõnnib kogu jälje jooksul normaalse sammuga; jälje tegemise ajal ei tohi ta pinnast kraapida ega peatuda. Jäljetegija peab kohtunikule andma detailes jäljeskeemi kogu vajaliku teabega, nagu esemete järjekord ja iseloomulikud kohad jäljel. GPS kasutamine on lubatud.
- Alguspunkt: Märgistusesse (kuni kinga suurune, lubatud on ka kuni kinga suuruseks kokku pakitud riidesemed) 20 m x 20 m alal. Ala parem ja vasak külg on maapinnale märgitud.
Jäljetegija siseneb lähtealale vasakult või paremalt küljelt ja jätab alale märgistuseseme, mis märgib tegelikku jälje algust. Pärast lühikest peatust kõnnib jäljetegija näidatud suunas.
- Esemed: 5 hästi kasutatud jäljetegijale kuuluvat tarbeeset, kuni kinga suurused. Nende värv ei tohi silmatorkavalt maastiku omast erineda.
Esemed tuleb asetada jäljele, mitte selle kõrvale.
Jäljetegija peab iga eseme asukoha märkima jäljeskeemile. Esemed peavad olema märgistatud või hästi kirjeldatud.
- Jälje lõpp: jäljetegija, lamab või istub jälje lõpus.
Jäljetegija peab minema jälje lõppu vähemalt 30 minutit enne otsingutöö algust.
- Tööaeg: kuni 20 minutit, kaasa arvatud märgistuseseme otsimine

Lubatud käsklused

Lubatud on korduvad ja tuntud häälkäsklused ja käemärgid.

Sooritamise reeglid

Osaleja oma otsinguvalmis koeraga ootama, kuni teda kutsutakse. Otsinguvalmis koer võib olla nii vabalt kui ka lülilise keti või trakside külge kinnitatud 10 m rihma otsas. Kui koer teatab rulliga, peab rull olema koeral kaelas enne otsingutöö algust. Igasugune jõu kasutamine enne jäljetööd, jäljetöö alustamise ajal ja kogu jälje ajamise kestel on keelatud.

Koerajuht raporteerib kohtunikule koos rihmastatud koeraga. Esemetest teatamisel on lubatud neid üles võtta või näidata. Eset üles võttes võib koer seista, istuda või koerajuhi juurde tulla. Eset näidates võib koer lamada, istuda või seista. Jäljetegijat võib koer teatada nii haukudes, rulliga kui ka pendelteatamist kasutades.

Kohtunik tutvustab koerajuhile otsinguala, misjärel võib koerajuht vabalt liikuda. Vajadusel võtab koerajuht koeralt rihma ära ja annab loa märgistuseseme otsimiseks. Koer peab märgistuseseme leidma kolme minuti jooksul. Sellel ajal võib koerajuht koera aidata häälkäskluste ja/või käemärkidega. Kui märgistuseseme on leitud, paneb koerajuht koera vajadusel rihma otsa ja saadab ta jälge ajama.

Kui koer ei leia märgistuseset, aga võtab jälge üles, võib koerajuht talle rihma otsas järgneda või pärast kohtunikule märku andmist järgneda koerale iseseisvalt, ilma rihmata.

Kui koer ei suuda lõhna üles võtta otsinguks määratud 3 minuti jooksul, võib päästekoera meeskond (RHT) üritada lõhna üles võtta üldise tööaja arvelt, kuid kohtunik võib otsingu lõpetada, kui on selge, et koer keeldub töötamast või ei suuda ülesannet täita.

Ülesande ajal peab koer ajama jäljetegija jälge, samas peab koerajuht hoidma koeraga 10 m vahemaad.

Kohtunik järgneb päästekoera meeskonnale sobivas kauguses.

Koerajuht võib jäljeajamist katkestada. Kõik pausid tehakse üldise tööaja arvelt.

Jäljetöö ajal võib koerajuht koera pead, silmi ja nina puhastada ja koerale vett anda.

Jäljetegija teatamise ajal ei tohi koerajuht ega jäljetegija koera aidata. Koerajuht annab kohtunikule teatamisest märku ja võib alles kohtuniku loal koera juurde minna. Koer peab figurandi leidmisest teatama selgelt ja jõuliselt, kuni koerajuht temani jõuab. Teatamine peab toimuma kuni 2 m kaugusel figurandist.

Jäljeeksami jäljeotsingu osa lõpeb leitud esemete näitamise, koerajuhi raporteerimise ja kohtuniku poolt hinde teatavakstegemisega.

Hindamine

Kohtunik hindab tööd otsingualas, märgistuseseme näitamist, jälje ülesvõtmist, selle järgimist ja leitud esemete näitamist kronoloogilises järjekorras ja koera iseseisvat jäljetegija leidmisest teatamist.

Koer peaks näitama positiivset otsingukäitumist ja kindlat esemete näitamist. Kerge jäljelt kõrvalikaldumine ei ole viga senikaua, kuni koer suudab seda iseseisvalt edasi ajada.

Ajalimiidi ületamine stardis annab jälje ülesvõtmise ja märgistuseseme leidmise eest 0 punkti.

Iga leidmata või iseseisvalt näitamata ese annab 0 punkti. Kui jäljetegija teatamine kutsutakse esile koerajuhi ja/või jäljetegija poolt või koer eemaldub jäljetegijast enam kui 2 m, hinnatakse jäljetegija teatamist 0 punktiga.

Igasugune figurandi tülitamine koera poolt hinnatakse vastavalt.

Kohtunik võib töö igal ajal katkestada, kui ta on veendunud, et koer ei suuda iseseisvalt edasi töötada.

Testi jääb läbimata, kui jäljetegijat ei leita.

Figuranti vigastanud koer diskvalifitseeritakse.

Päästekoera jälje-eksam B tase

RH-F B

Koosneb:	lõhnatöö	200 punkti
	kuulekus ja osavus	100 punkti
	Maksimaalne punktisumma	300 punkti

Lõhnatöö RH – F A

A osa

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma	200 punkti
Jälje üles võtmine	10 punkti
Jäljel püsimine	50 punkti
Eseme näitamine	20 punkti
Esemed 8 x 5 punkti	40 punkti
Figurandist teatamine	80 punkti

Üldised reeglid

Jälje mahapanek:

- Võõras jälg: 2 000 sammu (sammupikkus 70 cm), vanus: 180 minutit.
8 suunamuutust, mis võivad olla terav-, täis- või nürinurgad. Jälg peaks olema võimalikult loomulik, sobima maastikuga ja olema vahelduval pinnasel. Maastik võib sisaldada nii metsa, rohumaid, põlde kui ka tee ja tänava ületusi.
Jäljetegija kõnnib kogu jälje jooksul normaalse sammuga; jälje tegemise ajal ei tohi ta pinnast kraapida ega peatuda. Jäljetegija peab kohtunikule andma detailes jäljeskeemi kogu vajaliku teabega, nagu esemete järjekord ja iseloomulikud kohad jäljel. GPS kasutamine on lubatud.
- Alguspunkt: märgistuses (kuni kinga suurune, lubatud on ka kuni kinga suuruseks kokku pakitud riideesemed) 30 m x 30 m alal. Ala parem ja vasak külg on maapinnale märgitud.
Jäljetegija siseneb lähtealale vasakult või paremalt küljelt ja jätab alale märgistuseseme, mis märgib tegelikku jälje algust. Pärast lühikest peatust kõnnib jäljetegija näidatud suunas.
- Esemed: 8 hästi kasutatud jäljetegijale kuuluvat tarbeeset, kuni kinga suurused. Nende värv ei tohi silmatorkavalt maastiku omast erineda.
Esemed tuleb asetada jäljele, mitte selle kõrvale.
Jäljetegija peab iga eseme asukoha märkima jäljeskeemile. Esemed peavad olema märgistatud või hästi kirjeldatud.
- Jälje lõpp: jäljetegija, lamab või istub jälje lõpus.
Jäljetegija peab minema jälje lõppu vähemalt 30 minutit enne otsingutöö algust.
- Tööaeg: kuni 45 minutit, kaasa arvatud märgistuseseme otsimine

Lubatud käsklused

Lubatud on korduvad ja tuntud häälkäsklused ja käemärgid.

Sooritamise reeglid

Osaleja oma otsinguvalmis koeraga ootama, kuni teda kutsutakse. Otsinguvalmis koer võib olla nii vabalt kui ka lülilise keti või trakside külge kinnitatud 10 m rihma otsas. Kui koer teatab rulliga, peab rull olema koeral kaelas enne otsingutöö algust. Igasugune jõu kasutamine enne jäljetööd, jäljetöö alustamise ajal ja kogu jälje ajamise kestel on keelatud.

Koerajuht raporteerib kohtunikule koos rihmastatud koeraga. Esemetest teatamisel on lubatud neid üles võtta või näidata. Eset üles võttes võib koer seista, istuda või koerajuhi juurde tulla. Eset näidates võib koer lamada, istuda või seista. Jäljetegijat võib koer teatada nii haukudes, rulliga kui ka pendelteatamist kasutades.

Kohtunik tutvustab koerajuhile otsinguala, misjärel võib koerajuht vabalt liikuda. Vajadusel võtab koerajuht koeralt rihma ära ja annab loa märgistuseseme otsimiseks. Koer peab märgistuseseme leidma kolme minuti jooksul. Sellel ajal võib koerajuht koera aidata häälkäskluste ja/või käemärkidega. Kui märgistuseseme on leitud, paneb koerajuht koera vajadusel rihma otsa ja saadab ta jälge ajama.

Kui koer ei leia märgistuseset, aga võtab jälje üles, võib koerajuht talle rihma otsas järgneda või pärast kohtunikule märku andmist järgneda koerale iseseisvalt, ilma rihmata.

Kui koer ei suuda lõhna üles võtta otsinguks määratud kolme minuti jooksul, võib päästekoera meeskond (RHT) üritada lõhna üles võtta üldise tööaja arvelt, kuid kohtunik võib otsingu lõpetada, kui on selge, et koer keeldub töötamast või ei suuda ülesannet täita.

Ülesande ajal peab koer ajama jäljetegija jälge, samas peab koerajuht hoidma koeraga 10 m vahemaad.

Kohtunik järgneb päästekoera meeskonnale sobivas kauguses.

Koerajuht võib jäljeajamist katkestada. Kõik pausid tehakse üldise tööaja arvelt.

Jäljetöö ajal võib koerajuht koera pead, silmi ja nina puhastada ja koerale vett anda.

Jäljetegija teatamise ajal ei tohi koerajuht ega jäljetegija koera aidata. Koerajuht annab kohtunikule teatamisest märku ja võib alles kohtuniku loal koera juurde minna. Koer peab figurandi leidmisest teatama selgelt ja jõuliselt, kuni koerajuht temani jõuab. Teatamine peab toimuma kuni 2 m kaugusel figurandist.

Jäljeeksami jäljeotsingu osa lõpeb leitud esemete näitamise, koerajuhi raporteerimise ja kohtuniku poolt hinde teatavakstegemisega.

Hindamine

Kohtunik hindab tööd otsingualas, märgistuseseme näitamist, jälje ülesvõtmist, selle järgimist ja leitud esemete näitamist kronoloogilises järjekorras ja koera iseseisvat jäljetegija leidmisest teatamist. Koer peaks näitama positiivset otsingukäitumist ja kindlat esemete näitamist. Kerge jäljelt kõrvalekaldumine ei ole viga senikaua, kuni koer suudab seda iseseisvalt edasi ajada.

Ajalimiidi ületamine stardis annab jälje ülesvõtmise ja märgistuseseme leidmise eest 0 punkti.

Iga leidmata või iseseisvalt näitamata ese annab 0 punkti. Kui jäljetegija teatamine kutsutakse esile koerajuhi ja/või jäljetegija poolt või koer eemaldub jäljetegijast enam kui 2 m, hinnatakse jäljetegija teatamist 0 punktiga.

Igasugune figurandi tülitamine koera poolt hinnatakse vastavalt.

Kohtunik võib töö igal ajal katkestada, kui ta on veendunud, et koer ei suuda iseseisvalt edasi töötada.

Testi jääb läbimata, kui jäljetegijat ei leita.

Figuranti vigastanud koer diskvalifitseeritakse.

Päästekoera maaala-eksam A tase

RH-FL A

Koosneb:	lõhnatöö	200 punkti
	kuulekus ja osavus	100 punkti
	Maksimaalne punktisumma	300 punkti

Lõhnatöö RH – FL A

A osa

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma		200 punkti
Juhitavus	Koostöö koerajuhiga, kiire ja sihipärane käskude täitmine, samas otsingumotivatsiooni säilitades	30 punkti
Otsingu intensiivsus	Otsingu aje, otsingu - käitumine, iseloom, motivatsioon, entusiasm, füüsiline vorm	10 punkti
Liikuvus	Liikuvus, raskustega toime - tulemine	10 punkti
Iseseisvus	Iseseisva töö tase	10 punkti
Koerajuhi taktika	Valitud taktika teostamine, koerajuhi ülevaade tööst kogu lõhnatöö ajal	20 punkti
Teatamine	2 inimest, igaüks kuni 60 punkti, miinus valetead	120 punkti

Üldised reeglid

- Otsinguala: umbes 100 m x 200 m, avatud ja kaetud maa-ala
- Figurandid: 2 figuranti, varjamata

Koeral peab olema visuaalse ja/või füüsilise kontakti võimalus. Peidikute vahe peab olema vähemalt 10 m. Figurantide asukohta võib muuta pärast iga koera. Figurante võib kasutada rohkem kui üks kord.

Figurandid peavad peidikutes olema 10 minutit enne koera töö algust. Figurandid aitavad kohtunikku: nad peavad istuma või lamama ja olema vaikselt, ilma et nad koerjuhti ja/või koera mingil viisil aitaksid.

- Abilised: igal eksamipäeval peab otsinguala olema 15 minutit enne esimese koera otsingut mitme inimese ja koera poolt risti-rästi läbi käidud.
- Tööaeg: kuni 15 minutit.
Tööaeg algab, kui koer saadetakse otsima.

Lubatud käsklused

Lubatud on korduvad ja tuntud häälkäsklused ja käemärgid.

Sooritamise reeglid

Osaleja peab oma otsinguvalmis koeraga otsingualast väljas väljaspool nägemis- ja kuuldeulatust ootama, kuni teda kutsutakse. Otsinguvalmis koer võib kanda identifitseerimistrakse ja/või lülilist kaelaketti. Kohtunik kirjeldab suuliselt otsinguala, mis on nähtavalt piiritletud või omab selgeid piirjooni. Enne töö algust määrab kohtunik otsingusuuna. Koerajuht peab püsima keskliinil, mis on iga 50 m järel tähistatud. Koerajuht võib teha kiirotsingu. Jõudes ala lõppu, võib ta punkte kaotamata tagasisuunas otsingut jätkata.

Enne otsingu alustamist, peab koerajuht kohtunikku teavitama, kuidas tema koer leiust teatab. Lubatud on haukumine, rulliga teatamine või pendel-teatamine.

Koerajuht saadab koer tööle. Kui koer on tööle asunud, lubab kohtunik koerajuhil alguspunktist lahkuda. Koer peab koerajuhi suunamisel läbi vaatama otsinguala mõlemad pooled. Koer võib aeg-ajalt juba otsitud alasse tagasi joosta. Tagasi-suunas otsimine (koerajuht liigub keskliinil tagasi) on lubatud alles pärast seda, kui koerajuht on otsinguala lõppu jõudnud.

Teatamise ajal ei tohi koer koerajuhilt ega figurandilt mingit abi saada. Koerajuht peab teatamisest kohtunikule märku andma ja tohib alles kohtuniku loal koera juurde minna. Koer peab figurandi leides teatama selgelt ja jõuliselt, kuni koerajuht koerani jõuab. Teatamine peab toimuma figurandist kuni 2 m raadiuses.

Kohtuniku korraldusel jätkub töö pärast ühe figurandi leidmist sellelt kohalt, kus koerajuht asus figurandi leidmisest teatamise hetkel.

Maaala-otsingu A taseme A osa lõppeb koerajuhi raporti ja kohtuniku poolt hinde teatavaks tegemisega.

Hindamine

Puudujääke koerajuhi otsingutaktikas, koera juhitavuses, otsingu intensiivsuses, liikuvuses ning iseseisvuses ja kui koer segab figuranti, hinnatakse vastavalt. Teatamine, mida koerajuht ei kinnita, on viga, kuid ei lähe valeteatena arvesse.

Kui koera teatamine kutsutakse esile koerajuhi ja/või figurandi poolt, antakse selle figurandi eest 0 punkti.

Esimene valeteatamine: - 40 punkti.

Teine valeteatamine: lõhnatöö katkestatakse.

Eksam jääb sooritamata, kui üks figurant jääb leidmata. Sellisel juhul on suurim võimalik punktisumma 139 punkti.

Figuranti vigastanud koer diskvalifitseeritakse.

Päästekoera maaala-eksam B tase

RH-FL B

Koosneb:	lõhnatöö	200 punkti
	kuulekus ja osavus	100 punkti
	Maksimaalne punktisumma	300 punkti

Lõhnatöö RH – FL B

A osa

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma		200 punkti
Juhitavus	Koostöö koerajuhiga, kiire ja sihipärane käskude täitmine, samas otsingumotivatsiooni säilitades	20 punkti
Otsingu intensiivsus	Otsingu aje, otsingu - käitumine, iseloom, motivatsioon, entusiasm, füüsiline vorm	10 punkti
Liikuvus	Liikuvus, raskustega toime - tulemine	10 punkti
Iseseisvus	Iseseisva töö tase	10 punkti
Koerajuhi taktika	Olukorra ülevaade, valitud taktika ja selle teostamise tase, koerajuhi ülevaade tööst kogu lõhnatöö ajal	30 punkti
Teatamine	3 inimest, igaüks kuni 40 punkti, miinus valetated	120 punkti

Üldised reeglid

- Otsinguala: umbes 35 000 – 40 000 m², minimaalselt 50% kaetud maastik või ehitis.
- Figurandid: 3 figuranti
Koeral võib olla visuaalse ja/või füüsilise kontakti võimalus. Lubatud on alale iseloomulikud peidikud (näiteks kõrged peidikud), kuhu koer sisse ei pääse ega näe. Peidikute vahe peab olema vähemalt 10 m . Lubatud on kuni 2 m kõrgusel asuvad peidikud. Figurantide asukohta võib muuta pärast iga koera. Figurante võib kasutada rohkem kui üks kord.
Figurandid peavad peidikutes olema 15 minutit enne koera töö algust. Figurandid aitavad kohtunikku; nad peavad istuma või lamama ja olema vaikselt, ilma et nad koerjuhti ja/või koera mingil viisil aitaksid.
- Abilised: igal eksamipäeval peab otsinguala olema 15 minutit enne esimese koera otsingut mitme inimese ja koera poolt risti-rästi läbi käidud.

- Tööaeg: kuni 30 minutit.

Tööaeg algab, kui koer saadetakse otsima.

Lubatud käsklused

Lubatud on korduvad ja tuntud häälkäsklused ja käemärgid.

Sooritamise reeglid

Osaleja peab oma otsinguvalmis koeraga otsingualast väljas väljaspool nägemis- ja kuuldeulatust ootama, kuni teda kutsutakse. Otsinguvalmis koer võib kanda identifitseerimistrakse ja/või lülilist kaelaketti. Koerajuhile antakse asukohta kirjeldav skeem. Otsinguala on nähtavalt piiritletud või omab selgeid piirjooni. Kohtunik võib keelata koerajuhil ühelt küljelt maa-alale siseneda.

Enne otsingu alustamist, peab koerajuht kohtunikku teavitama, kuidas tema koer leiust teatab. Lubatud on haukumine, rulliga teatamine või pendel-teatamine.

Koerajuht valib otsingutaktika ja peab seda enne otsingu alustamist kohtunikule tutvustama. Kõikidest muutustest otsingu ajal tuleb kohtunikku teavitada, seda peab tegema otsinguaja raames.

Töö- aeg algab, kui koerajuht on pärast otsingutaktika selgitamist koera tööle saatnud.

Koer peab koerajuhi suunamisel läbi vaatama otsinguala mõlemad pooled. Koer võib aeg-ajalt juba otsitud alasse tagasi joosta. Tagasi-suunas otsimine on lubatud.

Teatamise ajal ei tohi koer koerajuhilt ega figurandilt mingit abi saada. Koerajuht peab teatamisest kohtunikule märku andma ja tohib alles kohtuniku loal koera juurde minna. Koer peab figurandi leides teatama selgelt ja jõuliselt, kuni koerajuht koerani jõuab. Kõrgel asuva peidiku puhul peab teatamine toimuma figurandist kuni 2 m raadiuses, selgelt lõhnakoonuses.

Kohtuniku korraldusel jätkub töö pärast ühe figurandi leidmist sellelt kohalt, kus koerajuht asus figurandi leidmisest teatamise hetkel.

Maaala-otsingu B taseme A osa lõppeb koerajuhi raporti ja kohtuniku poolt hinde teatavaks tegemisega.

Hindamine

Puudujääke koerajuhi otsingutaktikas, koera juhitavuses, otsingu intensiivsuses, liikuvuses ning iseseisvuses ja kui koer segab figuranti, hinnatakse vastavalt. Teatamine, mida koerajuht ei kinnita, on viga, kuid ei lähe valeteatena arvesse.

Kui koera teatamine kutsutakse esile koerajuhi ja/või figurandi poolt, antakse selle figurandi eest 0 punkti.

Esimene valeteatamine: - 40 punkti.

Teine valeteatamine: lõhnatöö katkestatakse.

Eksam jääb sooritamata, kui üks figurant jääb leidmata. Sellisel juhul on suurim võimalik punktisumma 139 punkti.

Figuranti vigastanud koer diskvalifitseeritakse.

Päästekoera varingu-eksam A tase

RH-T A

Koosneb:	lõhnatöö	200 punkti
	kuulekus ja osavus	100 punkti
	Maksimaalne punktisumma	300 punkti

Lõhnatöö RH – T A

A osa

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma		200 punkti
Juhitavus	Koostöö koerajuhiga, kiire ja sihipärane käskude täitmine, samas säilitades otsingumotivatsiooni	20 punkti
Otsingu intensiivsus	Otsingu aje, otsingu - käitumine, iseloom, motivatsioon, entusiasm, vorm	10 punkti
Liikuvus	Liikuvus, liikumine varemetel, raskustega toime tulemine	10 punkti
Iseseisvus	Iseseisva töö tase	10 punkti
Koerajuhi taktika	Olukorra ülevaade, valitud taktika ja selle teostamise tase, koerajuhi ülevaade tööst kogu lõhnatöö ajal	30 punkti
Teatamine	2 inimest, mõlemad kuni 60 punkti, miinus valetated	120 punkti

Üldised reeglid

- Otsinguala: hävinenud või osaliselt hävinenud ehitis, mis võib koosneda erinevatest ehitusmaterjalidest, vähemalt 800-1 000 m², ühel või mitmel tasandil.

A taseme varingu ala peab sisaldama pimedaid ruume ja madalal asetsevaid peidikuid kuni 1 m sügavusel. Ainult hoonete otsimine ei ole lubatud, kuigi üksikuid ruume võib otsingualasse arvata.

Koerajuht ja kohtunik peavad otsingualasse sisse nägema.

- Figurandid: 2 figuranti, peidetud

Koeral ei tohi olla visuaalse ja/või füüsilise kontakti võimalust ja peidikud peavad olema võimalikult silmatorkamatult kaetud. Koer ei tohi läbi avade figurandini jõuda. Figurantide vaheline kaugus peab võimaldama selget teatamist. Peidikuid võib kasutada rohkem kui üks kord, aga peidikuid

vahetades ei tohi tekkida valeteatamise ohtu. Juba kasutatud peidikud peavad jääma avatuks, kui neid parasjagu ei kasutata.

Figurandid peavad peidikutes olema 15 minutit enne koera töö algust. Tuleb järgida ohutusreegleid. Figurandid aitavad kohtunikku; nad peavad olema vaikselt, ilma et nad koerjuhti ja/või koera mingil viisil aitaksid. Leitud figurandid võetakse kohtuniku käsul peidikutest välja.

- Häirijad: hõõguv tuli, mootorimüra, haamrilöögid, trummeldamine, helilindistused jne.
- Abilised: otsinguala peab olema 15 minutit enne esimese koera otsingut mitme inimese ja koera poolt risti-rästi läbi käidud. Vahetult enne koera tööd ja koera töö ajal peavad kaks ilma koerata abilist otsingualas liikuma.
- Tööaeg: kuni 20 minutit.

Tööaeg algab, kui koer saadetakse otsima.

Lubatud käsklused

Lubatud on korduvad ja tuntud häälkäsklused ja käemärgid.

Sooritamise reeglid

Osaleja peab oma koeraga otsingualast väljas väljaspool nägemis- ja kuuldeulatust ootama, kuni teda kutsutakse. Koerajuhile antakse asukohta kirjeldav skeem. Otsinguala on nähtavalt piiritletud või omab selgeid piirjooni. Koerajuht valib otsingutaktika ja peab seda enne otsingu alustamist kohtunikule tutvustama. Kõikidest muutustest otsingu ajal tuleb kohtunikku teavitada, seda peab tegema otsinguaja raames.

Enne otsingu alustamist, peab koerajuht kohtunikku teavitama, kuidas tema koer leiust teatab. Lubatud on haukumine, rulliga teatamine või pendel-teatamine.

Otsinguvalmis koer alustab tööd koerajuhi valitud kohast ilma otsinguvesti või kaelarihmata. Rulliga teataval koeral on ainult lubatud vabastus-mehhanismiga kaelarihm, mis kaitseb koera vigastuste eest. Koer otsib ala koerajuhi käsul. Koerajuht võib varingule astuda alles kohtuniku loal.

Teatamise ajal ei tohi koer koerajuhilt ega figurandilt mingit abi saada. Koerajuht peab teatamisest kohtunikule teada andma ja tohib alles kohtuniku loal koera juurde minna. Koer peab teatama selgelt, jõuliselt ja suunatult lõhna asukohta/teatamiskohta, kuni koerajuht koerani jõuab. Koerajuht peab selgelt aru saama, kust koer lõhna üles võttis.

Test jätkub kohtuniku käsul. Koerajuht võib koera ühe korra oma asukohast otsingule saata. Juhiseid võib anda teatamiskohas või varinguala servas. Seejärel lahkub koerajuht varemelt.

Varingu-otsingu A taseme A osa lõppeb koerajuhi raporti ja kohtuniku poolt hinde teatavaks tegemisega.

Hindamine

Puudujääke eest koerajuhi otsingutaktikas, koera juhitavuses, otsingu intensiivsuses, liikuvuses ja iseseisvuses hinnatakse vastavalt. Teatamine, mida koerajuht ei kinnita on viga, kuid ei lähe arvesse kui valeteatamine.

Kui koera teatamine kutsutakse esile koerajuhi ja/või figurandi poolt, antakse selle figurandi eest 0 punkti.

Esimene valeteatamine: - 40 punkti.

Teine valeteatamine: lõhnatöö katkestatakse.

Eksam jääb sooritamata, kui üks figurant jääb leidmata. Sellisel juhul on suurim võimalik punktisumma 139 punkti.

Pääste koera varingu-eksam B tase

RH-T B

Koosneb:	lõhnatöö	200 punkti
	kuulekus ja osavus	100 punkti
	Maksimaalne punktisumma	300 punkti

Lõhnatöö RH – T B

A osa

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma		200 punkti
Juhitavus	Koostöö koerajuhiga, kiire ja sihipärane käskude täitmine, samas otsingumotivatsiooni säilitades	20 punkti
Otsingu intensiivsus	Otsingu aje, otsingu - käitumine, iseloom, motivatsioon, entusiasm, füüsiline vorm	10 punkti
Liikuvus	Liikuvus, liikumine varemetel, raskustega toime tulemine	10 punkti
Iseseisvus	Iseseisva töö tase	10 punkti
Koerajuhi taktika	Olukorra ülevaade, valitud taktika ja selle teostamise tase, koerajuhi ülevaade tööst kogu lõhnatöö ajal	30 punkti
Teatamine	3 inimest, igaüks kuni 40 punkti, miinus valetatud	120 punkti

Üldised reeglid

- Otsinguala: hävinenud või osaliselt hävinenud ehitis, mis võib koosneda erinevatest ehitusmaterjalidest, vähemalt 1 200-15 000 m², ühel või mitmel tarandil.

B taseme varingu ala peab sisaldama vähemalt 6 peidikut, millest vähemalt kaks peavad olema pimedad ruumid või õõnsused, vähemalt 2 madalal asetsevat peidikut u 2 m sügavusel või vähemalt 2 minimaalselt 2 m kõrgusel asuvat peidikut. Varingualal peavad olema vähemalt kahte eri tüüpi peidikud. Ainult hoonete otsimine ei ole lubatud, kuigi üksikuid ruume võib otsingualasse arvata.

- Figurandid: 3 figuranti, peidetud

Koeral ei tohi olla visuaalse ja/või füüsilise kontakti võimalust ja peidikud peavad olema võimalikult silmatorkamatult kaetud. Koer ei tohi läbi sissepääsu avade figurandini jõuda. Figurantide vaheline kaugus peab

võimaldama selget teatamist. Peidikuid võib kasutada rohkem kui üks kord, aga peidikuid vahetades ei tohi tekkida valeteatamise ohtu. Juba kasutatud peidikud peavad jääma avatuks, kui neid parasjagu ei kasutata.

Figurandid peavad peidikutes olema 15 minutit enne koera töö algust. Tuleb järgida ohutusreegleid. Figurandid aitavad kohtunikku; nad peavad olema vaikselt, ilma et nad koerjuhti ja/või koera mingil viisil aitaksid. Leitud figurante ei pea peidikutest välja võtma. Kui kohtuniku annab käsu figurandid peidikutest välja võtta, teevad seda abilised.

- Häirijad: hõõguv tuli, mootorimüra, haamrilöögid, trummeldamine, helilindistused jne.
- Abilised: otsinguala peab olema 15 minutit enne esimese koera otsingut mitme inimese ja koera poolt risti-rästi läbi käidud. Vahetult enne koera töö algust ja koera töö ajal peavad mitmed koerata abilised otsingualas liikuma.
- Tööaeg: kuni 30 minutit.

Tööaeg algab, kui koer saadetakse otsima.

Lubatud käsklused

Lubatud on korduvad ja tuntud häälkäsklused ja käemärgid.

Sooritamise reeglid

Osaleja peab oma koeraga otsingualast väljas väljaspool nägemis- ja kuuldeulatust ootama, kuni teda kutsutakse. Koerajuhile antakse asukohta kirjeldav skeem. Otsinguala on nähtavalt piiritletud või omab selgeid piirjooni. Koerajuht valib otsingutaktika ja peab seda enne otsingu alustamist kohtunikule tutvustama. Kõikidest taktika muutustest otsingu ajal tuleb kohtunikku teavitada, seda peab tegema otsinguaja raames.

Enne otsingu alustamist, peab koerajuht kohtunikku teavitama, kuidas tema koer leiust teatab. Lubatud on haukumine, rulliga teatamine või pendel-teatamine.

Otsinguvalmis koer alustab tööd koerajuhi valitud kohast ilma otsinguvesti või kaelarihmata. Rulliga teataval koeral on ainult lubatud vabastus-mehhanismiga kaelarihm, mis kaitseb koera vigastuste eest. Koer otsib ala koerajuhi käsul. Koerajuht võib varingule astuda alles kohtuniku loal.

Teatamise ajal ei tohi koer koerajuhilt ega figurandilt mingit abi saada. Koerajuht peab teatamisest kohtunikule märku andma ja tohib alles kohtuniku loal koera juurde minna. Koer peab teatama selgelt, jõuliselt ja suunatult lõhna asukohta/teatamiskohta, kuni koerajuht koerani jõuab. Koerajuht peab selgelt aru saama, kust koer lõhna üles võttis.

Test jätkub kohtuniku käsul. Koerajuht võib koera ühe korra oma asukohast otsingule saata. Juhiseid võib anda teatamiskohas või varinguala servas. Seejärel lahkub koerajuht varemetelt.

Varingu-otsingu B taseme A osa lõppeb koerajuhi raporti ja kohtuniku poolt hinde teatavaks tegemisega.

Hindamine

Puudujäärke eest koerajuhi otsingutaktikas, koera juhituduses, otsingu intensiivsuses, liikuvuses ja iseseisvuses hinnatakse vastavalt. Teatamine, mida koerjuht ei kinnita, on viga, kuid ei lähe valeteatena arvesse.

Kui koera teatamine kutsutakse esile koerajuhi ja/või figurandi poolt, antakse selle figurandi eest 0 punkti.

Esimene valeteatamine: - 40 punkti.

Teine valeteatamine: lõhnatöö katkestatakse.

Eksam jääb sooritamata, kui üks figurant jääb leidmata. Sellisel juhul on suurim võimalik punktisumma 139 punkti.

Kuulekus ja osavus RH-F, FL, T

B osa

Päästekoerad	-Jäljeksam	RH-F	A ja B
	-Maa-ala eksam	RH-FL	A ja B
	-Varingu eksam	RH-T	A ja B

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma	100 punkti
Harjutus 1. Rihmata kõrvalkõnd	10 punkti
Harjutus 2. Kontroll distantsilt	10 punkti
Harjutus 3. Esemee toomine tasasel maal	10 punkti
Harjutus 4. Liikuv tünnidest sild	10 punkti
Harjutus 5. Horisontaalne redel	10 punkti
Harjutus 6. Tunnel	10 punkti
Harjutus 7. Juhitavus distantsilt	10 punkti
Harjutus 8. Koera kandmine ja üleandmine	10 punkti
Harjutus 9. Lamamine häiritud olukorras	20 punkti

Üldised reeglid:

Kuulekuse ja osavuse võivad sooritada grupitööna kuni kolm päästekoerameeskonda (RHT). Sellisel juhul peab iga päästekoerameeskonna (RHT) jaoks olema eraldi kohtunik.

Töö alustamisel ja lõpetamisel eksamikohtunikule raporteerides on koer rihma otsas ja algasendis. Lubatud on ainult jalutusrihm ja sobiv kaelarihm. Käskluse valik harjutuse läbiviimiseks jääb koerajuhi pädevusse, kuid see peab olema siiski üks lühike suuline käsklus. Koera nime kasutamine koos käsklusega loetakse häälkäskluseks. Käemärke võib kasutada ainult eriloaga. Kui koer vajab harjutuse sooritamiseks lisakäsku, alandatakse harjutuse hinnet kahe hinde võrra.

Koer peab sooritama harjutused kiiresti ja rõõmsalt. Kõik harjutused algavad ja lõpevad algasendiga. Harjutuste vahelisi perioode ei hinnata. Lubatud on lühike koera motiveerimine harjutuste vahel ja koera kiitmine pärast harjutust. Iga harjutus algab algasendiga.

Algasendis istub koer tihedalt ja otse koerajuhi vasakul küljel, nii et koera õlg on koerajuhi põlvega kohakuti. Eesasendist kõrvalasendisse kutsumisel võib koer minna otse koerajuhi kõrvale istuma või liikuda tihedalt ümber koerajuhi.

Kõik harjutused algavad kohtuniku loal.

Harjutuste 1-8 sooritamise järjekord loositakse koerajuhi poolt vahetult enne töö algust. Koeral võetakse rihm ära pärast loosimist.

Kõrvalkõnni ajal tuleb lasta kaks lasku (kaliiber 6-9 mm). Koer peab laskudesse suhtuma ükskõikselt. Kui koer näitab lasu suhtes kartlikkust, kõrvaldatakse ta eksamilt. Kui koer erutub laskude peale, loetakse see vastuvõetavaks seni, kuni koer on koerajuhi kontrolli all. Maksimumpunktid võib ainult anda koerale, kes jääb laskude suhtes ükskõikseks.

Sooritamise reeglid:

1. Rihmata kõrvalkõnd

10 punkti

Harjutuse nõuded:

Sooritamine toimub vastavalt kõrvalkõnni skeemile (vaata skeem 2). Ainsa erandina on sõltuvalt kohalikest tingimustest kohtunikul lubatud muuta nurkade suunda. Need peavad olema kõikidele eksamil osalejatele samad.

Inimrühm peab koosnema vähemalt neljast inimesest, sealhulgas teine koerajuht. Inimrühmas peavad kaks inimest olema koos rihmastatud koeraga (emane ja isane). Inimrühm liigub ringis päripäeva.

Lubatud käsklused:

Lühike häälkäsklus või käemärk kõrvalkõnniks, mida võib anda stardis ja liikumiskiirust muutes.

Harjutuse sooritamine:

Algasendist alates peab koer kõrvalkõnni käskluse järel tähelepanelikult, rõõmsalt ja otsejoones koerajuhile järgnema. Koer liigub koerajuhi vasakul küljel. Koera abaluu peab kogu aeg jääma koerajuhi vasaku põlvega kohakuti.

Koerajuhi peatudes peab koer kiiresti, iseseisvalt ja otse istuma.

Harjutust alustades läheb päästekoerameeskond (RHT) 50 sammu normaalsel liikumiskiirusel otse ja peatumata edasi. Ümberpöörde ja normaalsel liikumiskiirusel tehtud 10-15 sammu järel peab koerajuht näitama jooksu ja aeglast kõndi (kumbagi vähemalt 10 sammu). Jooksmiselt aeglasele kõnnile üle minnes ei tohi teha vahepeal normaalse kiirusega samme.

Seejärel teeb päästekoerameeskond (RHT) mõned sammud normaalsel liikumiskiirusel ja sooritab esimese pöörde, liigub kiirust muutmata 20-25 sammu, mille järel teeb teise pöörde. 25-30 sammu järel sooritab meeskond ümberpöörde ja 10-15 sammu järel võtab algasendi. Seejärel sooritab meeskond järgneva 10-15 sammu järel pöörde, liigub 20-25 sammu tagasi keskjoonele ja võtab seal algasendi.

Algasendist liigub päästekoerameeskond (RHT) normaalsel liikumiskiirusel lähedalt vastupäeva ümber inimrühma, nii et koer kohtuks otse mõlema inimrühmas oleva koeraga. Päästekoerameeskond (RHT) peatub korra. Samal ajal jätkab inimrühm liikumist ja vähemalt üks inimene möödub meeskonnast.

Koerajuht liigub koeraga normaalse tempoga "kaheksat" sooritades läbi inimrühma ja peatub selle keskel. Koer peab iseseisvalt võtma algasendi. Seejärel lahkub päästekoerameeskond (RHT) normaalses tempos inimrühmast ja lõpetab selle osaharjutuse algasendiga.

Hindamine:

Etteruttamist, koerajuhist eemal kõrvalkõndi, mahajäämist, aeglast või ebakindlat istumist, koera rõõmutut suhtumist, lisakäsklusi või koera füüsilist mõjutamist koerajuhi poolt tuleb vastavalt hinnata.

2. Kontroll distantsilt

10 punkti

Harjutuse nõuded:

Lubatud käsklused:

Lühike käsklus kõrvalkõnniks, mida võib anda korra liikumise ajal ja algasendi võtmiseks;

häälkäsklus ja/või käemärk igaks juurdetulekuks;

häälkäsklus ja/või käemärk istumiseks;

Häälkäsklus ja/või käemärk lamamiseks;

Häälkäsklus ja/või käemärk seismiseks.

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht liigub vabalt kõrval kõndiva koeraga algasendist otsesuunas edasi. Pärast 10–15 sammu peab koer istumiseks antud suulise käskluse või käemärgi peale otsekohe istuma, ilma et koerajuht oma liikumiskiirust muudaks või tagasi vaataks. Olles koerast otsesuunas umbes 40 sammu eemaldunud, jääb koerajuht seisma ja pöörab end näoga rahulikult istuva koera poole. Kohtuniku märguandel kutsub koerajuht koera suulise käskluse või käemärgiga enda juurde. Kohe, kui koer on rõõmsalt ja kiiresti läbinud pool vahemaast, annab koerajuht häälkäsu ja/või käemärgi lamamiseks, misjärel peab koer koheselt lamama. Kohtuniku loal antud seismise häälkäskluse ja/või käemärgi peale peab koer seisma tõusma. Kohtuniku loal kutsub koerajuht koera häälkäskluse ja/või käemärgiga enda juurde. Koer peab tulema kiiresti ja rõõmsalt ning istuma kohe koerajuhi ette. Häälkäskluse või käemärgi järel peab koer võtma algasendi.

Hindamine:

Vigu liikumisel, aeglast, erutatud või liiga hilja istumist, lamamist või seismist, liiga aeglast juurdetulekut ja ennetavat istumist hinnatakse vastavalt.

Kui koera võtab nõutust erineva asendi, võetakse iga kord 2 punkti maha.

3. Esemee toomine tasasel maal

10 punkti

Harjutuse nõuded:

Koerajuhile kuuluv ese, mis on tal kogu selle eksamiosa ajal kaasas.

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus või käemärk toomiseks ja algasendi võtmiseks;

häälkäsklus andmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Algasendis olles viskab koerajuht eseme umbes 10 sammu kaugusele.

Suulise käskluse eseme toomiseks võib anda alles siis, kui ese on jäänud liikumatult lebama. Koerajuhi kõrval rihmata istuv koer peab eseme toomiseks antava suulise käskluse või käemärgi peale jooksmata kiiresti esemeni, selle otsekohe üles võtma ja sama kiires tempos koerajuhile tooma. Koer peab istuma koheselt koerajuhi ette ja hoidma eset nii kaua suus, kuni koerajuht selle pärast väikest pausi eseme ära andmiseks antava suulise käsklusega ära võtab. Suulise käskluse või käemärgi peale peab koer võtma algasendi.

Koerajuht ei tohi terve harjutuse kestel oma kohalt lahkuda.

Hindamine:

Eseme liiga lähedale viskamine nagu ka koerajuhi poolne abi, ilma et ta oma asendit muudaks, viivad punktide vähendamisele. Vigast algasendit, aeglast järeleminekut, vigast üles võtmist, aeglast tagasitulekut, eseme mahapillamist, esemega mängimist või selle närimist, koerajuhi harkisjalgset seisakut, vigast etteistumist ja vigast harjutuse lõpetamist tuleb vastavalt hinnata.

Kui koerajuht lahkub oma kohalt enne harjutuse lõppu, hinnatakse harjutus mitterahuldavaks.

Kui koer ei too eset ära, antakse harjutuse eest 0 punkti.

4. Liikuv tünnidest sild

10 punkti

Harjutuse nõuded:

Takistus:

Varustus peab liikuma vähemalt 20 cm.

- Puust laud: pikkus umbes 4m, laius umbes 0,30m, kõrgus umbes 0,04m
- 2 ühesugust tünni: diameeter umbes 0,40m
- Laud pannakse liikumissuunas
liikumisulatus piiratakse kuni 0,20m

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja/või käemärk pealehüppamiseks;

häälkäsklus peatumiseks;

häälkäsklus ja/või käemärk igaks liikumise jätkamiseks.

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht võtab koos rihmata koeraga takistusest parajal kaugusel sisse algasendi. Pealehüppamiseks antava suuline käskluse ja/või käemärgi järel peab koer hüppama tünnidest sillale ja paigalejäämiseks antava suulise käskluse järel koheselt liikumissuunas peatuma. Kohtuniku märguandel liigub koerajuht koera juurde ja liikumise jätkamiseks antud suulise käskluse ja/või käemärgi järel liigub koos koeraga takistuse lõpuni. Koer peab seal iseseisvalt peatuma. Kohtuniku loal annab koerajuht koerale edasiliikumiseks suuline käskluse ja/või käemärgi ning teeb mõned sammud pärast takistust. Koerajuhi peatudes peab koer iseseisvalt algasendi võtma.

Koer peab laua kogu pikkuses läbima kartlikkust või mahahüppamissoovi üles näitamata.

Hindamine:

Kõhklevat pealehüppamist, halba tasakaalu ning vigu peatumisel või pealehüppamisel tuleb vastavalt hinnata.

5. Redel

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Takistus: puust pulkredel, horisontaalne, koos kaldteega

- Redel: pikkus umbes 4 m, laius umbes 0,50 m
redelipulkade vahekaugus 0,3 m, pulkade laius 5 cm
- kaks tuge: kõrgus umbes 0,50 m
- Kaldtee: pikkus 1,20 m, laius 0,05 m, tugilatid on lubatud

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja/või käemärk pealehüppamiseks;

häälkäsklus või käemärk algasendi võtmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht võtab koos rihmata koeraga takistusest parajal kaugusel sisse algasendi. Suuline käskluse ja/või käemärgi järel peab koer ronima kaldteed kasutades redelile ja liikuma iseseisvalt mööda sedelit selle viimase pulgani ning seal peatuma. Koerajuht võib kõndida töötava koera kõrval kohe, kui koer on esikäppadega jõudnud redeli esimesele pulgale, kuid ei tohi puutuda ei koera ega takistust. Redeli lõpus tõstab koerajuht koera takistuselt maha ja paneb ta enda ette. Häälkäskluse või käemärgi järel peab koer võtma algasendi.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kõhkleva või liigselt kiirustava takistuse läbimise, halva tasakaalu, redeli külgpudele astumise või redeli lõppu mitte jõudmise eest.

Kui koer läbib takistuse redeli külgpuid kasutades, näitab väga halba tasakaalu, kukub redelipulkade vahele või vajab koerajuhi abi, siis hinnatakse harjutust mitterahuldavalt.

Kui koer hüppab redelilt maha, antakse harjutuse eest 0 punkti.

6. Tunnel

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Takistus:

- Jäik sissepääs, kõrgus 0,50 m, pikkus 3 m
- Tunnel: pehme materjal, pikkus 3 m

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja/või käemärk edasiminekuks;

Häälkäsklus peatumiseks;

Häälkäsklus või käemärk algasendi võtmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht võtab koos rihmata koeraga takistusest parajal kaugusel sisse algasendi. Suuline käskluse ja/või käemärgi järel peab koer takistuse läbima. Kui koer on takistuse läbinud, peab ta täitma peatumiseks antud häälkäskluse. Kohtuniku loal

läheb koerajuht koera juurde ja annab talle häälkäskluse või käemärgi algasendi võtmiseks.

Hindamine:

Kõhklevat tunnelisse sisenemist ja selle läbimist tuleb vastavalt hinnata.

Kui koer ei lahku tunnelist, hinnatakse harjutus mitterahulavaks.

7. Juhitavus distantsilt

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Varustus:

- 1 tähistatud alguspunkt
- 1 tähistatud keskpunkt
- 3 tähistatud ala 40 m vahedega, umbes 1x1 m ala, maksimaalne kõrgus 0,60m (tunn, laud või midagi sarnast)
- 6 loosikaarti, mis näitavad tähistatud alade läbimise järjekorda

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja käemärk keskpunkti liikumiseks;

Häälkäsklus peatumiseks;

Häälkäsklus ja käemärk kolme tähistatud alasse liikumiseks;

Häälkäsklus kolmes tähistatud alas üles hüppamiseks/peatumiseks;

Häälkäsklus või käemärk juurdetulekuks;

Häälkäsklus või käemärk algasendi võtmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Tähistatud alade läbimise järjekorra loosib koerajuht vahetult enne harjutuse algust.

Koerajuht võtab alguspunktis koos rihmata koeraga sisse algasendi. Kohtuniku korraldusel saadab koerajuht oma asukohta muutmata koera suulise käskluse ja käemärgiga umbes 20 m kaugusele selgelt tähistatud keskpunkti. Punkti jõudes antakse koerale suuline peatumiskäsk. Kohtuniku korraldusel saadab koerajuht oma asukohta muutmata koera suulise käskluse ja käemärgiga esimesesse ettenähtud punkti. Koer peab häälkäskluse peale lauale hüppama ja seal peatuma. Seejärel saadab koerajuht häälkäskluse ja käemärgiga koera järgmisesse punkti, kus koer peab samuti lauale hüppama ja peatuma. Samamoodi toimitakse kolmanda lauaga.

Kolmandast punktist kutsub koerajuht häälkäskluse või käemärgiga koera enda juurde. Koer peab istuma tihedalt koerajuhi ette. Häälkäskluse või käemärgi peale peab koer võtma algasendi.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer kõhkleb keskpunkti või tähistatud aladele liikudes, eksib märgatavalt parimalt liikumisteelt, muudab liikumiskiirust, kõhkleb lauale hüpates või lahku sellelt iseseisvalt. Hinnet alandavad ka koerajuhi lisakäsklused ja vead harjutuse sooritamisel.

Kui koer ei läbi tähistatud alasid ettenähtud järjekorras või kui koerajuht lahkub oma kohalt, hinnatakse harjutus mitterahuldavaks.

8. Koera kandmine ja üleandmine

10 punkti

Nõuded harjutusele:

- Aluspunkt: koera võib tõsta maapinnalt või mõnelt kõrgemalt kohalt (näiteks laualt)
- Abiline koera kandmiseks

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus või käemärk algasendiks, juurdekutsumiseks.

Harjutuse sooritamine:

Harjutus algab algasendiga. Koerajuht võib anda häälkäskluse või käemärgi, et koer lahkuks algasendist, sest nii on koera kergem tõsta. Kaugjuhtimine koera ja koerajuhi vahel pole lubatud.

Koerajuht kannab oma koera umbes 10 m edasi ning annab siis üle järgmisele isikule. Abiline kannab koera järgmised 10 m ja paneb ta maha. Samal ajal seisab koerajuht paigal. Koer peab ootama, kuni koerajuht ta kohtuniku loal häälkäskluse või käemärgiga enda juurde kutsub. Koer peab tulema kiiresti ja innukalt ning istuma koerajuhi ette. Häälkäskluse või käemärgi järel peab koer võtma algasendi.

Koer ei tohi koerajuhi ega abilise suhtes agressiivsust üles näidata. Kandmise ajal peab koer saama vabalt oma saba liigutada.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer pole koostööaldis, on kandmise ajal erutatud, uriseb või eemaldub, kui ta maha pannakse.

Kui koer hüppab maha, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Koerajuhi või abilise suhtes liiga arg või agressiivne koer diskvalifitseeritakse.

9. Lamamine häiritud olukorras

20 punkti

Nõuded harjutusele:

Kaks märgitud kohta emasele ja isasele koerale.

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus või käemärk lamamiseks;

Häälkäsklus või käemärk istumiseks.

Harjutuse sooritamine:

Enne teise koera töö algust võtab koerajuht oma rihmata koeraga kohtuniku poolt määratud kohas algasendi. Kohtuniku loal paneb koerajuht koera häälkäskluse või käemärgiga lamama. Koera lähedale ei tohi jätta ühtegi eset.

Seejärel liigub koerajuht kohtuniku määratud vähemalt 40 sammu kaugusel asuvasse punkti ja jääb seal rahulikult näoga koera poole seisma. Koer peab koerajuhi mõjutuseta rahulikult lamama, kuni teine koer sooritab harjutused 1–8.

Ajal, mil teine koer sooritab rihmata kõrvalkõndi, ühineb koerajuht inimrühmaga ning naaseb peale harjutuse sooritamist teise koera poolt oma kohale.

Kohtuniku korraldusel läheb koerajuht koera juurde ja jääb tema paremale küljele seisma. Kohtuniku uue korralduse peale annab koerajuht koerale häälkäskluse või käemärgi istuma tõusmiseks. Koer peab kiiresti ja otse istuma tõusma.

Hindamine:

Koera rahutut lamamist, enneaegset seisma või istuma tõusmist, koerajuhi naastes talle vastu tulekut, koerajuhi rahutut käitumist või muud koerajuhi poolset varjatud abi tuleb vastavalt hinnata.

Kui koer istub või seisab, aga jääb määratud piirkonda, hinnatakse harjutus ebapiisavaks. Kui koer eemaldub määratud piirkonnast rohkem kui 3 meetrit pärast seda, kui teine koer on lõpetanud 4.harjutuse, antakse osalised punktid.

Kui koer liigub määratud piirkonnast rohkem kui 3 meetrit enne, kui teine koer on lõpetanud harjutuse 4, antakse selle harjutuse eest 0 punkti.

Kuulekuse ja osavuse osa lõppeb koerajuhi raporteerimise ja kohtuniku poolt hinnete teatavaks tegemisega.

Päästekoera laviini-eksam A tase

RH-L A

Koosneb:	lõhnatöö	200 punkti
	kuulekus ja osavus	100 punkti
	Maksimaalne punktisumma	300 punkti

Lõhnatöö RH – L A

A osa

Lõhnatöö koosneb bioloogilisest otsingust koeraga ja tehnilisest otsingust laviinimajakaga (laviinipiipar).

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma		200 punkti
Juhitavus	Koostöö koerajuhiga, kiire ja sihipärane käskude täitmine, samas otsingumotivatsiooni säilitades	20 punkti
Otsingu intensiivsus	Otsingu aje, otsingu - käitumine, iseloom, motivatsioon, entusiasm, füüsiline vorm	10 punkti
Liikuvus	Liikuvus, liikumine lumes, raskustega toime tulemine	10 punkti
Iseseisvus	Iseseisva töö tase	10 punkti
Koerajuhi taktika	Olukorra ülevaade, valitud taktika ja selle teostamise tase, koerajuhi ülevaade tööst kogu lõhnatöö ajal	10 punkti
Teatamine	2 inimest, igaüks kuni 60 punkti, miinus valetatud	120 punkti
Töö laviinimajakaga	laviinimajaka kasutamine, saatja leidmine	20 punkti

Üldised reeglid

Bioloogiline otsing

- Otsinguala: lumeväli, vähemalt 8 000 m².
Parima ülevaate saamiseks peavad otsinguala piirid olema selgelt lipukestega märgistatud.
- Figurandid: 2 figuranti, maetud kuni 1 m sügavusele.
Koeral ei tohi olla visuaalse ja/või füüsilise kontakti võimalust ja peidikud peavad olema võimalikult silmatorkamatult kaetud. Figurantide vaheline

kaugus peab võimaldama selget teatamist. Peidikuid võib kasutada rohkem kui üks kord, aga peidikuid vahetades ei tohi tekkida valeteatamise ohtu. Juba kasutatud peidikud peavad jääma avatuks, kui neid parasjagu ei kasutata. Figurant ei tohi osaleda enne eksamit peidiku ettevalmistamisel.

Figurandid peavad peidikutes olema 20 minutit enne koera töö algust. Tuleb järgida ohutusreegleid. Figurandid aitavad kohtunikku; nad peavad olema vaikselt, ilma et nad koerjuhti ja/või koera mingil viisil aitaksid.

- Abilised: vahetult enne koera töö algust ja koera töö ajal peavad vähemalt kolm ilma koerata abilist otsingualas liikuma või suusatama.
- Tööaeg: kuni 15 minutit.

Tööaeg algab, kui koer saadetakse otsima. Aeg peatatakse esimese figurandi väljakaevamise ajaks.

Tehniline otsing

- Lumeväli, 10 x 10 m, selgel märgitud
- 1 laviinimajakas saatjana
- 1 laviinimajakas vastuvõtjana

Koera eksamile registreerides peab koerajuht teatama, kas ta kasutab enda laviinimajakat või korraldajate poolt pakutavat.

Lubatud käsklused

Bioloogiline otsing

Lubatud on korduvad ja tuntud häälkäsklused ja käemärgid.

Sooritamise reeglid

Bioloogiline otsing

Osaleja peab oma koeraga otsingualast väljas väljaspool nägemis- ja kuuldeulatust ootama, kuni teda kutsutakse. Koerajuht võib otsingu läbi viia matkasuuskadel või lumeräätsadel.

Koerajuhile antakse asukohta kirjeldus ja ülesanne kas korraldaja keeles või soovi korral inglise või saksa keeles. Otsinguala kirjeldatakse suuliselt. Koerajuht valib otsingutaktika ja peab seda enne otsingu alustamist kohtunikule tutvustama. Kõikidest taktika muutustest otsingu ajal tuleb kohtunikku teavitada, seda peab tegema otsinguaja raames.

Koer alustab otsingut koerajuhile sobivast kohast. Koer otsib ala vastavalt koerajuhi juhiste. Koerajuht tohib alguspunkti lahkuda, kui koer on vähemalt 30 m kaugusele eemaldunud või kohtuniku korraldusel, kui koer alustab teatamist.

Teatamise ajal ei tohi koer koerajuhilt ega figurandilt mingit abi saada. Koerajuht peab teatamisest kohtunikule märku andma ja tohib alles kohtuniku loal koera juurde minna. Koer peab teatama selgelt ja jõuliselt, nähtavalt või kuuldavalt, lõhna asukohta/teatamiskohta, kuni koerajuht koerani jõuab. Koerajuht peab selgelt aru saama, kust koer lõhna üles võttis. Koerajuht märgistab teatamiskoha ja kaevab kohtuniku loal figurandi välja. Töö jätkub kohtuniku korraldusel.

Laviini-otsingu A taseme A osa lõppeb koerajuhi raporti ja kohtuniku poolt hinde teatavaks tegemisega.

Tehniline otsing

Koerajuht peab 5 minuti jooksul leidma, välja kaevama ja kohtunikule näitama märgitud alasse umbes 0,30 m sügavusele maetud laviinimajaka. Otsingutaktika valib koerajuht.

Hindamine

Bioloogiline otsing

Puudujääke eest koerajuhi otsingutaktikas, koera juhitavuses, otsingu intensiivsuses, liikuvuses ning iseseisvuses ja kui koer segab figuranti, hinnatakse vastavalt. Teatamine, mida koerjuht ei kinnita, on viga, kuid ei lähe valeteatena arvesse.

Kui koera teatamine kutsutakse esile koerajuhi ja/või figurandi poolt, antakse selle figurandi eest 0 punkti.

Esimene valeteatamine: - 40 punkti.

Teine valeteatamine: lõhnatöö katkestatakse.

Eksam jääb sooritamata, kui üks figurant jääb leidmata. Sellisel juhul on suurim võimalik punktisumma 139 punkti.

Figuranti vigastanud koer diskvalifitseeritakse.

Tehniline otsing

Kui koerajuht ületab ajalimiidi, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Päästekoera laviini-eksam B tase

RH-L B

Koosneb:	lõhnatöö	200 punkti
	kuulekus ja osavus	100 punkti
	Maksimaalne punktisumma	300 punkti

Lõhnatöö RH – L B

A osa

Lõhnatöö koosneb bioloogilisest otsingust koeraga ja tehnilisest otsingust laviinimajakaga (laviinipiipar).

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma		200 punkti
Juhitavus	Koostöö koerajuhiga, kiire ja sihipärane käskude täitmine, samas otsingumotivatsiooni säilitades	20 punkti
Otsingu intensiivsus	Otsingu aje, otsingu - käitumine, iseloom, motivatsioon, entusiasm, füüsiline vorm	10 punkti
Liikuvus	Liikuvus, liikumine lumes, raskustega toime tulemine	10 punkti
Iseseisvus	Iseseisva töö tase	10 punkti
Koerajuhi taktika	Olukorra ülevaade, valitud taktika ja selle teostamise tase, koerajuhi ülevaade tööst kogu lõhnatöö ajal	10 punkti
Teatamine	3 inimest, igaüks kuni 40 punkti, miinus valetated	120 punkti
Töö laviinimajakaga	laviinimajaka kasutamine, saatja leidmine	20 punkti

Üldised reeglid

Bioloogiline otsing

- Otsinguala: lumeväli, vähemalt 12 000 m².
Parima ülevaate saamiseks peavad otsinguala piirid olema selgelt lipukestega märgistatud.
- Figurandid: 3 figuranti, maetud umbes 2 m sügavusele.
Koeral ei tohi olla visuaalse ja/või füüsilise kontakti võimalust ja peidikud peavad olema võimalikult silmatorkamatult kaetud. Koer ei tohi läbi

sissepääsu avade figurandini jõuda. Figurantide vaheline kaugus peab võimaldama selget teatamist. Peidikuid võib kasutada rohkem kui üks kord, aga peidikuid vahetades ei tohi tekkida valeteatamise ohtu. Juba kasutatud peidikud peavad jääma avatuks, kui neid parasjagu ei kasutata. Figurant ei tohi osaleda enne eksamit peidiku ettevalmistamisel.

Figurandid peavad peidikutes olema 20 minutit enne koera töö algust. Tuleb järgida ohutusreegleid. Figurandid aitavad kohtunikku; nad peavad olema vaikselt, ilma et nad koerjuhti ja/või koera mingil viisil aitaksid. Abilised päästavad kohtuniku korraldusel leitud figurandid.

- Abilised: otsinguala peab olema 15 minutit enne esimese koera otsingut mitme inimese ja koera poolt risti-rästi läbi käidud või suusatatud. Vahetult enne koera töö algust ja koera töö ajal peavad vähemalt kolm ilma koerata abilist otsingualas liikuma või suusatama.
- Tööaeg: kuni 30 minutit.
Tööaeg algab, kui koer saadetakse otsima.

Tehniline otsing

- Lumeväli, 10 x 10 m, selgel märgitud
- 1 laviinimajakas saatjana
- 1 laviinimajakas vastuvõtjana

Koera eksamile registreerides peab koerajuht teatama, kas ta kasutab enda laviinimajakat või korraldajate poolt pakutavat.

Lubatud käsklused

Bioloogiline otsing

Lubatud on korduvad ja tuntud häälkäsklused ja käemärgid.

Sooritamise reeglid

Bioloogiline otsing

Osaleja peab oma koeraga otsingualast väljas väljaspool nägemis- ja kuuldeulatust ootama, kuni teda kutsutakse. Koerajuht peab otsingu läbi viima matkasuuskadel.

Koerajuhile antakse asukohta kirjeldus ja ülesanne kas korraldaja keeles või soovi korral inglise või saksa keeles. Otsinguala kirjeldatakse suuliselt. Koerajuht valib otsingutaktika ja peab seda enne otsingu alustamist kohtunikule tutvustama. Kõikidest taktika muutustest otsingu ajal tuleb kohtunikku teavitada, seda peab tegema otsinguaja raames.

Koer alustab otsingut koerajuhile sobivast kohast. Koer otsib ala vastavalt koerajuhi juhiste. Koerajuht tohib alguspunktist lahkuda, kui koer on vähemalt 30 m kaugusele eemaldunud või kohtuniku korraldusel, kui koer alustab teatamist.

Teatamise ajal ei tohi koer koerajuhilt ega figurandilt mingit abi saada. Koerajuht peab teatamisest kohtunikule märku andma ja tohib alles kohtuniku loal koera juurde minna. Koer peab teatama selgelt ja jõuliselt, nähtavalt või kuuldavalt, lõhna asukohta/teatamiskohta, kuni koerajuht koerani jõuab. Koerajuht peab selgelt aru saama, kust koer lõhna üles võttis. Koerajuht märgistab teatamiskoha. Abilised

kaevavad figurandi välja. Töö jätkub kohtuniku korraldusel, figurandi väljakaevamist ära ootamata.

Laviini-otsingu B taseme A osa lõppeb koerajuhi raporti ja kohtuniku poolt hinde teatavaks tegemisega.

Tehniline otsing

Koerajuht peab 5 minuti jooksul leidma, välja kaevama ja kohtunikule näitama märgitud alasse umbes 0,30 m sügavusele maetud laviinimajaka. Otsingutaktika valib koerajuht.

Hindamine

Bioloogiline otsing

Puudujääke eest koerajuhi otsingutaktikas, koera juhitavuses, otsingu intensiivsuses, liikuvuses ning iseseisvuses ja kui koer segab figuranti, hinnatakse vastavalt. Teatamine, mida koerjuht ei kinnita, on viga, kuid ei lähe valeteatena arvesse.

Kui koera teatamine kutsutakse esile koerajuhi ja/või figurandi poolt, antakse selle figurandi eest 0 punkti.

Esimene valeteatamine: - 40 punkti.

Teine valeteatamine: lõhnatöö katkestatakse.

Eksam jääb sooritamata, kui üks figurant jääb leidmata. Sellisel juhul on suurim võimalik punktisumma 139 punkti.

Figuranti vigastanud koer diskvalifitseeritakse.

Tehniline otsing

Kui koerajuht ületab ajalimiidi, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Kuulekus ja osavus RH-L

B osa

Päästekoerad -Laviinieksam RH-L A ja B

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma	100 punkti
Harjutus 1. Rihmata kõrvalkõnd	10 punkti
Harjutus 2. Kontroll distantsilt	10 punkti
Harjutus 3 Esemee toomine tasasel maal	10 punkti
Harjutus 4. Juhitavus distantsilt	10 punkti
Harjutus 5. Koera kandmine ja üleandmine	10 punkti
Harjutus 6. Lamamine häiritud olukorras	20 punkti
Harjutus 7. Suusarajal käimine	20 punkti
Harjutus 8. Transpordivahendiga sõitmine	10 punkti

Üldised reeglid:

Kuulekus ja osavus tuleb läbi viia lumel.

Töö alustamisel ja lõpetamisel eksamikohtunikule raporteerides on koer rihma otsas ja algasendis. Lubatud on ainult jalutusrihm ja sobiv kaelarihm. Käskluse valik harjutuse läbiviimiseks jääb koerajuhi pädevusse, kuid see peab olema siiski üks lühike suuline käsklus. Koera nime kasutamine koos käsklusega loetakse häälkäskluseks. Käemärke võib kasutada ainult eriloaga. Kui koer vajab harjutuse sooritamiseks lisakäsku, alandatakse harjutuse hinnet kahe hinde võrra.

Koer peab sooritama harjutused kiiresti ja rõõmsalt. Kõik harjutused algavad ja lõpevad algasendiga. Harjutuste vahelisi perioode ei hinnata. Lubatud on lühike koera motiveerimine harjutuste vahel ja koera kiitmine pärast harjutust. Iga harjutus algab algasendiga.

Algasendis istub koer tihedalt ja otse koerajuhi vasakul küljel, nii et koera õlg on koerajuhi põlvega kohakuti. Eesasendist kõrvalasendisse kutsumisel võib koer minna otse koerajuhi kõrvale istuma või liikuda tihedalt ümber koerajuhi.

Kõik harjutused algavad kohtuniku loal.

Harjutuste 1-5 sooritamise järjekord loositakse koerajuhi poolt vahetult enne töö algust. Koeral võetakse rihtm ära pärast loosimist.

Kõrvalkõnni ajal tuleb lasta kaks lasku (kaliiber 6-9 mm). Koer peab laskudesse suhtuma ükskõikselt. Kui koer näitab lasu suhtes kartlikkust, kõrvaldatakse ta eksamilt. Kui koer erutub laskude peale, loetakse see vastuvõetavaks seni, kuni koer on koerajuhi kontrolli all. Maksimumpunktid võib ainult anda koerale, kes jääb laskude suhtes ükskõikseks.

Sooritamise reeglid:

1. Rihmata kõrvalkõnd

10 punkti

Harjutuse nõuded:

Sooritamine toimub vastavalt kõrvalkõnni skeemile (vaata skeem 2). Ainsa erandina on sõltuvalt kohalikest tingimustest kohtunikul lubatud muuta nurkade suunda. Need peavad olema kõikidele eksamil osalejatele samad.

Koerajuhi peatudes peab koer kiiresti, iseseisvalt ja otse istuma.

Inimrühm peab koosnema vähemalt neljast inimesest, sealhulgas teine koerajuht. Inimrühmas peavad kaks inimest olema koos rihmastatud koeraga (emane ja isane). Inimrühm liigub ringis päripäeva.

Lubatud käsklused:

Lühike häälkäsklus või käemärk kõrvalkõnniks, mida võib anda stardis ja liikumiskiirust muutes.

Harjutuse sooritamine:

Algasendist alates peab koer kõrvalkõnni käskluse järel tähelepanelikult, rõõmsalt ja otsejoones koerajuhile järgnema. Koer liigub koerajuhi vasakul küljel. Koera abaluu peab kogu aeg jääma koerajuhi vasaku põlvega kohakuti.

Harjutust alustades läheb päästekoerameeskond (RHT) 50 sammu normaalsel liikumiskiirusel otse ja peatumata edasi. Überpöörde ja normaalsel liikumiskiirusel tehtud 10-15 sammu järel peab koerajuht näitama jooksu ja aeglast kõndi (kumbagi vähemalt 10 sammu). Jooksmiselt aeglasele kõnnile üle minnes ei tohi teha vahepeal normaalse kiirusega samme.

Seejärel teeb päästekoerameeskond (RHT) mõned sammud normaalsel liikumiskiirusel ja sooritab esimese pöörde, liigub kiirust muutmata 20-25 sammu, mille järel teeb teise pöörde. 25-30 sammu järel sooritab meeskond überpöörde ja 10-15 sammu järel võtab algasendi. Seejärel sooritab meeskond järgneva 10-15 sammu järel pöörde, liigub 20-25 sammu tagasi keskjoonele ja võtab seal algasendi.

Algasendist liigub päästekoerameeskond (RHT) normaalsel liikumiskiirusel lähedalt vastupäeva ümber inimrühma, nii et koer kohtuks otse mõlema inimrühmas oleva koeraga. Päästekoerameeskond (RHT) peatub korra. Samal ajal jätkab inimrühm liikumist ja vähemalt üks inimene möödub meeskonnast.

Koerajuht liigub koeraga normaalse tempoga "kaheksat" sooritades läbi inimrühma ja peatub selle keskel. Koer peab iseseisvalt võtma algasendi. Seejärel lahkub päästekoerameeskond (RHT) normaalses tempos inimrühmast ja lõpetab selle osaharjutuse algasendiga.

Hindamine:

Etteruttamist, koerajuhist eemal kõrvalkõndi, mahajäämist, aeglast või ebakindlat istumist, koera rõõmutut suhtumist, lisakäsklusi või koera füüsilist mõjutamist koerajuhi poolt tuleb vastavalt hinnata.

2. Kontroll distantsilt

10 punkti

Harjutuse nõuded:

Lubatud käsklused:

Lühike käsklus kõrvalkõnniks, mida võib anda korra liikumise ajal ja algasendi võtmiseks;

häälkäsklus ja/või käemärk igaks juurdetulekuks;

häälkäsklus ja/või käemärk istumiseks;

Häälkäsklus ja/või käemärk lamamiseks;

Häälkäsklus ja/või käemärk seismiseks.

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht liigub vabalt kõrval kõndiva koeraga algasendist otsesuunas edasi. Pärast 10–15 sammu peab koer istumiseks antud suulise käskluse või käemärgi peale otsekohe istuma, ilma et koerajuht oma liikumiskiirust muudaks või tagasi vaataks. Olles koerast otsesuunas umbes 40 sammu eemaldunud, jääb koerajuht seisma ja pöörab end näoga rahulikult istuva koera poole. Kohtuniku märguandel kutsub koerajuht koera suulise käskluse või käemärgiga enda juurde. Kohe, kui koer on rõõmsalt ja kiiresti läbinud pool vahemaast, annab koerajuht häälkäsu ja/või käemärgi lamamiseks, misjärel peab koer koheselt lamama. Kohtuniku loal antud seismise häälkäskluse ja/või käemärgi peale peab koer seisma tõusma. Kohtuniku loal kutsub koerajuht koera häälkäskluse ja/või käemärgiga enda juurde. Koer peab tulema kiiresti ja rõõmsalt ning istuma kohe koerajuhi ette. Häälkäskluse või käemärgi järel peab koer võtma algasendi.

Hindamine:

Vigu liikumisel, aeglast, erutatud või liiga hilja istumist, lamamist või seismist, liiga aeglast juurdetulekut ja ennetavat istumist hinnatakse vastavalt.

Kui koera võtab nõutust erineva asendi, võetakse iga kord 2 punkti maha.

3. Esemee toomine tasasel maal

10 punkti

Harjutuse nõuded:

Koerajuhile kuuluv ese, mis on tal kogu selle eksamiosa ajal kaasas.

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus või käemärk toomiseks ja algasendi võtmiseks;

häälkäsklus andmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Algasendis olles viskab koerajuht eseme umbes 10 sammu kaugusele. Suulise käskluse eseme toomiseks võib anda alles siis, kui ese on jäänud liikumatult lebama. Koerajuhi kõrval rihmata istuv koer peab eseme toomiseks antava suulise käskluse või käemärgi peale jooksmata kiiresti esemeni, selle otsekohe üles võtma ja sama kiires tempos koerajuhile tooma. Koer peab istuma koheselt koerajuhi ette ja hoidma eset nii kaua suus, kuni koerajuht selle pärast väikest pausi eseme ära andmiseks antava suulise käsklusega ära võtab. Suulise käskluse või käemärgi peale peab koer võtma algasendi.

Koerajuht ei tohi terve harjutuse kestel oma kohalt lahkuda.

Hindamine:

Eseme liiga lähedale viskamine nagu ka koerajuhi poolne abi, ilma et ta oma asendit muudaks, viivad punktide vähendamisele. Vigast algasendit, aeglast järeleminekut, vigast üles võtmist, aeglast tagasitulekut, eseme mahapillamist, esemega mängimist või selle närimist, koerajuhi harkisjalgsset seisakut, vigast etteistumist ja vigast harjutuse lõpetamist tuleb vastavalt hinnata.

Kui koerajuht lahkub oma kohalt enne harjutuse lõppu, hinnatakse harjutus mitterahuldavaks.

Kui koer ei too eset ära, antakse harjutuse eest 0 punkti.

4. Juhitavus distantsilt

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Varustus:

- 1 tähistatud alguspunkt
- 1 tähistatud keskpunkt
- 3 tähistatud ala 40 m vahedega,
(seljakott, riided või midagi sarnast)
- 6 loosikaarti, mis näitavad tähistatud alade läbimise järjekorda

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja käemärk keskpunkti liikumiseks;

Häälkäsklus peatumiseks;

Häälkäsklus ja käemärk kolme tähistatud alasse liikumiseks;

Häälkäsklus kolmes tähistatud alas peatumiseks;

Häälkäsklus juurdetulekuks;

Häälkäsklus või käemärk algasendi võtmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Tähistatud alade läbimise järjekorra loosib koerajuht vahetult enne harjutuse algust.

Koerajuht võtab alguspunktis koos rihmata koeraga sisse algasendi. Kohtuniku korraldusel saadab koerajuht oma asukohta muutmata koera suulise käskluse ja käemärgiga umbes 20 m kaugusele selgelt tähistatud keskpunkti. Punkti jõudes antakse koerale suuline peatumiskäsk. Kohtuniku korraldusel saadab koerajuht oma asukohta muutmata koera suulise käskluse ja käemärgiga esimesesse ettenähtud punkti. Koer peab seal häälkäskluse peale peatuma. Seejärel saadab koerajuht häälkäskluse ja käemärgiga koera järgmisesse punkti, kus koer peab samuti peatuma. Samamoodi toimitakse kolmanda punktiga

Kolmandast punktist kutsub koerajuht häälkäskluse või käemärgiga koera enda juurde. Koer peab istuma tihedalt koerajuhi ette. Häälkäskluse või käemärgi peale peab koer võtma algasendi.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer kõhkleb keskpunkti või tähistatud aladele liikudes, eksib märgatavalt parimalt liikumisteelt, muudab liikumiskiirust, kõhkleb alas püsides või lahkub sealt iseseisvalt. Hinnet alandavad ka koerajuhi lisakäsklused ja vead harjutuse sooritamisel.

Kui koer ei läbi alasid ettenähtud järjekorras või kui koerajuht lahkub oma kohalt, hinnatakse harjutus mitterahuldavaks.

5. Koera kandmine ja üleandmine

10 punkti

Nõuded harjutusele:

- Alguspunkt: koera võib tõsta maapinnalt või mõnelt kõrgemalt kohalt (näiteks laualt).
- Abiline koera kandmiseks

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus või käemärk algasendiks, juurdekutsumiseks.

Harjutuse sooritamine:

Harjutus algab algasendiga. Koerajuht võib anda häälkäskluse või käemärgi, et koer lahkuks algasendist, sest nii on koera kergem tõsta. Koera juhtimine eemalt pole viga.

Koerajuht kannab oma koera umbes 10 m edasi ning annab siis üle järgmisele isikule. Abiline kannab koera järgmised 10 m ja paneb ta maha. Samal ajal seisab koerajuht paigal. Koer peab ootama, kuni koerajuht ta kohtuniku loal häälkäskluse või käemärgiga enda juurde kutsub. Koer peab tulema kiiresti ja innukalt ning istuma koerajuhi ette. Häälkäskluse või käemärgi järel peab koer võtma algasendi.

Koer ei tohi koerajuhi ega abilise suhtes agressiivsust üles näidata. Kandmise ajal peab koer saama vabalt oma saba liigutada.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer pole koostööaldis, on kandmise ajal erutatud, uriseb või eemaldub, kui ta maha pannakse.

Kui koer hüppab maha, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Koerajuhi või abilise suhtes liiga arg või agressiivne koer diskvalifitseeritakse.

6. Lamamine häiritud olukorras

20 punkti

Nõuded harjutusele:

Kaks märgitud kohta emasele ja isasele koerale.

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus või käemärk lamamiseks;

Häälkäsklus või käemärk istumiseks;

Harjutuse sooritamine:

Enne teise koera töö algust võtab koerajuht oma rihmata koeraga kohtuniku poolt määratud kohas algasendi. Kohtuniku loal paneb koerajuht koera häälkäskluse või käemärgiga lamama. Koera lähedale ei tohi jätta ühtegi eset.

Seejärel liigub koerjuht kohtuniku määratud vähemalt 40 sammu kaugusel asuvasse punkti ja jääb seal rahulikult näoga koera poole seisma. Koer peab koerajuhi mõjutuseta rahulikult lamama, kuni teine koer sooritab harjutused 1–5.

Ajal, mil teine koer sooritab rihmata kõrvalkõndi, ühineb koerajuht inimrühmaga ning naaseb peale harjutuse lõppu teise koera poolt oma kohale.

Kohtuniku korraldusel läheb koerajuht koera juurde ja jääb tema paremale küljele seisma. Kohtuniku uue korralduse peale annab koerajuht koerale häälkäskluse või käemärgi istuma tõusmiseks. Koer peab kiiresti ja otse istuma tõusma.

Hindamine:

Koera rahutut lamamist, enneaegset seisma või istuma tõusmist, koerajuhi naastes talle vastu tulekut, koerajuhi rahutut käitumist või muud koerajuhi poolset varjatud abi tuleb vastavalt hinnata.

Kui koer istub või seisab, aga jääb määratud piirkonda, hinnatakse harjutus ebapiisavaks. Kui koer eemaldub määratud piirkonnast rohkem kui 3 meetrit pärast seda, kui teine koer on lõpetanud 4. harjutuse, antakse osalised punktid.

Kui koer liigub määratud piirkonnast rohkem kui 3 meetrit enne, kui teine koer on lõpetanud harjutuse 4, antakse selle harjutuse eest 0 punkti.

7. Suusarajal käimine

20 punkti

Nõuded harjutusele:

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja/või käemärk suusarajal käimiseks;

Häälkäsklus või käemärk algasendi võtmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Suusarajal käimise harjutus tuleb A tasemel sooritada matkasuuskade või lumeräätsadega ja B tasemel matkasuuskadega.

Koerajuht võtab koos rihmata koeraga algasendi. Koerajuht läbib koos koeraga algasendist alustades kohtuniku poolt näidatud teelõigu, mille kogupikkuseks on umbes 500 m. Liikumist alustades annab koerajuht koerale suulise käskluse ja/või käemärgi suusarajal käimiseks ning tohib neid liikumise ajal korrata. Koer peab algasendist koerajuhi taha jääma ja käima tema jälgedes, ilma et ta koerajuhti takistaks või segaks.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer lahkub rajalt, sööstab ette või jääb maha.

8. Transpordivahendiga sõitmine

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Transpordivahend:

- Rajahooldusmasin, suusatõstuk, helikopter vms.

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja/või käemärk üles hüppamiseks;

Häälkäsklus peatumiseks;

Häälkäsklus või käemärk algasendi võtmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht võtab koos rihmata koeraga vastavast transpordivahendist parajal kaugusel sisse algasendi. Kasutada võib ükskõik millist levinud transpordivahendit, seni kuni jälgitakse asjakohaseid ohutusreegleid. Koer ronib, hüppab või tõstetakse transpordivahendisse. Transpordi ajal peab koer olema rahulik ja tasakaalukas. Pärast sõitu või lendu tuleb koerajuht koos koeraga transpordivahendilt välja, paneb koera sõiduki kõrvale maha ja võtab ta suulise käsklusega algasendisse.

Hindamine:

Koera ebakindlat käitumist tuleb vastavalt hinnata.

Kui koer pole peale/maha ronides koostööaldis, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Kuulekuse ja osavuse osa lõppeb koerajuhi raporteerimise ja kohtuniku poolt hinnete teatavaks tegemisega.

Päästekoera vee-eksam A tase

RH-W A

Koosneb:	veepääste	200 punkti
	kuulekus ja osavus	100 punkti
	Maksimaalne punktisumma	300 punkti

Veepääste RH – W A

A osa

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma			200 punkti
Päästevahendi viimine kaldalt	nöör	distant 25m	20 punkti
Uppuja päästmine kaldalt alustades	rakmed	distant 25m	60 punkti
Päästevahendi viimine paadist	nöör	distant 25m	20 punkti
Uppuja päästmine paadist alustades	rakmed	distant 25m	60 punkti
Triiviva paadi vedamine	aerupaat	distant 25m	40 punkti

Üldised reeglid

Järgima peab üldiseid ohutusreegleid. Kõik osalejad nii vees kui ka paadis peavad kandma neopreenülrikonda või päästevesti.

Kõigi veeharjutuste ajal peab koerajuht kandma neopreenülrikonda või päästevesti. Kõigi veeharjutuste ajal peab koer kandma päästevesti või sobivaid trakse.

Harjutus tuleb sooritada selleks spetsiaalselt valitud kaldal. Tuleb tagada, et koer sooritaks enamuse harjutusest vees ning saaks kergelt veest välja tulla.

Lubatud käsklused

Lubatud on korduvad ja tuntud häälkäsklused ja käemärgid.

Sooritamise reeglid

Päästevahendi viimine kaldalt

20 punkti

Harjutuse nõuded:

- Aerupaat juhiga
- Nöör: umbes 30 m pikkune köis

Harjutuse sooritamine:

Juhiga aerupaat peatub kaldast 25 m kaugusel.

Koerajuht paneb umbes 30 m pikkuse köie otsa koera suhu. Koerajuhi käsul ujub koer paadini ja annab köie otsa paadi juhile. Seni kuni koerajuht paati kaldale tõmbab, ujub koer paadi kõrval. Kohe, kui paat kaldani jõuab, kutsub koerajuht koera enda juurde.

Hindamine:

Hinnet alandatakse nööri võttes ja seda kandes ning paati ujudes saates tehtud vigade eest.

Kui koer ei vii köit paadijuhini, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Uppuja päästmine kaldalt alustades

60 punkti

Harjutuse nõuded:

- neopreenülikonnas abiline vees

Harjutuse sooritamine:

Inimene teeskleb 25 m kaugusel kaldast uppumist ja karjub appi.

Koerajuht käsul ujub koer uppuva inimeseni. Kohe, kui uppuja on koera rakmetest või päästevestist haaranud, toob koer ta iseseisvalt kaldale tagasi. Kohe, kui koer on hättasattunud inimesega kaldale jõudnud, asub koerajuht inimesele abi andma.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer ei uju otse uppujani, ei uju otse tagasi või segab abi andmist.

Kui koer ei too abilist tagasi või vigastab teda, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Päästevahendi viimine paadist

20 punkti

Harjutuse nõuded:

- Mootorpaat juhiga
- Aerupaat juhiga
- Nöör: umbes 30 m pikkune köis

Harjutuse sooritamine:

Päästekoerameeskond (RHT) on mootorpaadis. Neist 40 m kaugusel vees on aerupaat koos juhiga.

Koerajuhi käsul hüppab koer vette. Koerajuht paneb umbes 30 m pikkuse köie otsa koera suhu. Koerajuhi käsul ujub koer aerupaadini ja annab köieotsa paadi juhile. Seni kuni koerajuht aerupaati enda paadi juurde tõmbab, ujub koer aerupaadi kõrval. Kohe, kui aerupaat mootorpaadini jõuab, tegeleb sellega abiline. Koerajuht kutsub koera enda juurde ja aitab ta paati tagasi.

Hindamine:

Hinnet alandatakse nööri võttes või seda hoides ja paati ujudes saates tehtud vigade eest ning puudujääkide eest vettehüppamisel, paadini ujumisel või paati tõstmisel.

Kui koer ei vii köit paadijuhini, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Uppuja päästmine paadist alustades

60 punkti

Harjutuse nõuded:

- Mootorpaat juhiga
- Neopreenülikonnas abiline vees

Harjutuse sooritamine:

Päästekoerameeskond (RHT) on mootorpaadis. Neist 25 m kaugusel teeskleb inimene uppumist ja karjub appi.

Koerajuht käsul hüppab koer vette, ujub uppuva inimeseni. Kohe, kui uppuja on koera rakmetest või päästevestist haaranud, toob koer ta iseseisvalt paati tagasi. Kohe, kui

koer on hättasattunud inimesega paadini jõudnud, hoolitseb abilise uppuja eest. Koerajuht kutsus koera enda juurde ja aitab ta tagasi paati.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer ei uju otse uppujani, ei uju otse tagasi või ilmutab puudujääke vettehüppamisel, paadini ujumisel või paati tõstmisel.

Kui koer ei too abilist tagasi, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Triiviva paadi vedamine

40 punkti

Harjutuse nõuded:

- Aerupaat koos juhiga

Paadile on kinnitatud umbes 3 meetri pikkune jämedate otstega nõör

Harjutuse sooritamine:

Triiviv aerupaat asub kaldast umbes 25 m kaugusel. Selles lamab abitu paadijuht.

Koerjuhi käsu ujub koer triiviva paadini. Koer otsib iseseisvalt paadi külge kinnitatud nõöri, võtab selle hambusse ja toob paadi kaldale. Kohe, kui paat kaldale jõuab, käsib koerjuht koeral nõörist lahti lasta ja paneb ta kaldale lamama. Seejärel tegeleb koerjuht abitu paadijuhiga.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer ei uju otse paadini, ei haara kiiresti nõörist või ei uju otse tagasi.

Kui koer ei too paati, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Veepääste eksamiosa lõpeb koerajuhi raporteerimise ja kohtuniku poolt hinde teatavaks tegemisega.

Päästekoera vee-eksam B tase

RH-W B

Koosneb:	veepääste	200 punkti
	kuulekus ja osavus	100 punkti
	Maksimaalne punktisumma	300 punkti

Veepääste RH – W B

A osa

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma				200 punkti
Päästevahendi viimine kaldalt	päästerõngas	distsants 40m		20 punkti
Uppuja päästmine kaldalt alustades	käe haare	distsants 40m		60 punkti
Päästevahendi viimine paadist	päästerõngas	distsants 40m		20 punkti
Uppuja päästmine paadist alustades	käe haare	distsants 40m		60 punkti
Triiviva paadi vedamine	mootorpaat	distsants 40m		40 punkti

Üldised reeglid

Järgima peab üldiseid ohutusreegleid. Kõik osalejad nii vees kui ka paadis peavad kandma neopreenülikonda või päästevesti.

Kõigi veeharjutuste ajal peab koerajuht kandma neopreenülikonda või päästevesti. Kõigi veeharjutuste ajal peab koer kandma päästevesti või sobivaid trakse.

Harjutus tuleb sooritada selleks spetsiaalselt valitud kaldal. Tuleb tagada, et koer sooritaks enamuse harjutusest vees ning saaks kergelt veest välja tulla.

Lubatud käsklused

Lubatud on korduvad ja tuntud häälkäsklused ja käemärgid.

Sooritamise reeglid

Päästevahendi viimine kaldalt

20 punkti

Harjutuse nõuded:

- Paat juhi ja neopreenülikonnas abilisega
- Nööri ja päästerõngas

Harjutuse sooritamine:

40 m kaugusel kaldast kukub abiline kaldaga paralleelselt liikuvast paadist vette ja teeskleb uppumist. Seda märkamata jätkab paat liikumist.

Koerajuht viskab päästerõnga uppuja suunas vette. Koerajuhi käsul ujub koer päästerõngani, haarab sellele kinnitatud nõorist ja viib rõnga uppujale. Uppuja haarab rõngast. Seejärel toob koer päästerõngaga uppuja iseseisvalt kaldale.

Kohe, kui koer on hättasattunud inimesega kaldale jõudnud, asub koerajuht inimesele abi andma.

Hindamine:

Hinnet alandatakse nööri võttes ja seda hoides tehtud vigade eest.

Kui koer ei too abilist tagasi, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Uppuja päästmine kaldalt alustades

60 punkti

Harjutuse nõuded:

- Paat juhi ja neopreenülikonnas abilisega

Harjutuse sooritamine:

40 m kaugusel kaldast kukub abiline kaldaga paralleelselt liikuvast paadist vette ja jääb passiivseks. Seda märkamata jätkab paat liikumist.

Koerajuht käsul ujub koer uppuva inimeseni, haarab tema käe oma suhu ja toob ta kaldale. Kohe, kui koer on hättasattunud inimesega kaldale jõudnud, asub koerajuht inimesele abi andma.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer ei uju otse uppujani, ei uju otse tagasi või segab abi andmist.

Kui koer ei too abilist tagasi või vigastab teda, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Päästevahendi viimine paadist

20 punkti

Harjutuse nõuded:

- Mootorpaat juhiga
- Paat juhi ja neopreenülikonnas abilisega
- Nööri ja päästerõngas.

Harjutuse sooritamine:

Päästekoerameeskond (RHT) on mootorpaadis. 40 m kaugusel kukub abiline kaldaga paralleelselt liikuvast paadist vette ja teeskleb uppumist. Seda märkamata jätkab paat liikumist.

Koerajuht viskab päästerõnga uppuja suunas vette. Koerajuhi käsul hüppab koer vette, ujub päästerõngani, haarab sellele kinnitatud nõorist ja viib rõnga uppujale. Uppuja haarab rõngast. Seejärel toob koer päästerõngaga uppuja iseseisvalt päästepaadini. Kohe, kui koer on hättasattunud inimesega paadini jõudnud, hoolitseb abiline uppuja eest. Koerajuht kutsub koera enda juurde ja aitab ta paati tagasi.

Hindamine:

Hinnet alandatakse nööri võttes ja seda hoided tehtud vigade eest ning puudujääkide eest vettehüppamisel, paadini ujumisel või paati tõstmisel.

Kui koer ei too abilist tagasi, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Uppuja päästmine paadist alustades

60 punkti

Harjutuse nõuded:

- Mootorpaat juhiga
- Paat juhi ja neopreenülikonnas abilisega

Harjutuse sooritamine:

Päästekoerameeskond (RHT) on paadis. 40 m kaugusel kukub abiline kaldaga paralleelselt liikuvast paadist vette ja jääb passiivseks. Seda märkamata jätkab paat liikumist.

Koerajuht käsul hüppab koer vette, ujub uppuva inimeseni, haarab tema käe oma suhu ja toob ta iseseisvalt paati tagasi Kohe, kui koer on hättasattunud inimesega paadini jõudnud, hoolitseb abiline uppuja eest. Koerajuht kutsub koera enda juurde ja aitab ta paati tagasi.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer ei uju otse uppujani, ei uju otse tagasi või ilmutab puudujääke vettehüppamisel, paadini ujumisel või paati tõstmisel.

Kui koer ei too abilist tagasi või vigastab teda, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Triiviva paadi vedamine

40 punkti

Harjutuse nõuded:

- mootorpaat juhiga, kaal umbes 1 000 kg.
Paadi külge on kinnitatud umbes 5 meetri pikkune jämedate otstega nõör
- väike sild

Harjutuse sooritamine:

Päästekoerameeskond (RHT) on sillast 40 m kaugusel olevas paadis. Koerjuhi käsul hüppab koer vette. Koerajuht paneb paadi külge kinnitatud nõõri koerale suhu. Koer veab paadi sillani. Kohe, kui paat sillani jõuab, aitab abiline silduda. Koerajuht kutsub koera enda juurde ja aitab ta tagasi paati või sillale.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer ei uju otse sillani või ei haara kiiresti nõõrist.

Kui paat ei jõua sillani, kuid on läbinud pool vahemaast, hinnatakse harjutus mitterahuldavaks.

Kui läbitakse alla poole vahemaast, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Veepääste eksamiosa lõpeb koerjuhi raporteerimise ja kohtuniku poolt hinde teatavaks tegemisega.

Kuulekus ja osavus RH-W

B osa

Päästekoera

vee-eksam

RH-W

A ja B

Hindamine ja maksimaalne punktisumma

Maksimaalne punktisumma	100 punkti
Harjutus 1. Rihmata kõrvalkõnd	10 punkti
Harjutus 2. Kontroll distantsilt	10 punkti
Harjutus 3. Koera kandmine ja üleandmine	10 punkti
Harjutus 4. Esemee toomine veest, kaldalt visatud	10 punkti
Harjutus 5. Lainelauale ronimine ja sellel sõitmine	10 punkti
Harjutus 6. Juhitavus distantsilt	10 punkti
Harjutus 7. Lamamine häiritud olukorras	10 punkti
Harjutus 8. Ujumine	20 punkti
Harjutus 9. Paadis sõitmine	10 punkti

Üldised reeglid:

Järgima peab üldiseid ohutusreegleid. Kõik osalejad nii vees kui ka paadis peavad kandma neopreenülikonda või päästevesti.

Kõigi veeharjutuste ajal peab koerajuht kandma neopreenülikonda või päästevesti. Kõigi veeharjutuste ajal peab koer kandma päästevesti või sobivaid trakse.

Töö alustamisel ja lõpetamisel eksamikohtunikule raporteerides on koer rihma otsas ja algasendis. Lubatud on ainult jalutusrihm ja sobiv kaelarihm. Käskluse valik harjutuse läbiviimiseks jääb koerajuhi pädevusse, kuid see peab olema siiski üks lühike suuline käsklus. Koera nime kasutamine koos käsklusega loetakse häälkäskluseks. Käemärke võib kasutada ainult eriloaga.

Koer peab sooritama harjutused kiiresti ja rõõmsalt. Kõik harjutused algavad ja lõpevad algasendiga. Algasendis istub koer tihedalt ja otse koerajuhi vasakul küljel, nii et koera õlg on koerajuhi põlvega kohakuti. Eesasendist kõrvalasendisse kutsumisel võib koer minna otse koerajuhi kõrvale istuma või liikuda tihedalt ümber koerajuhi.

Kõik harjutused algavad kohtuniku loal.

Harjutuste 1-6 sooritamise järjekord loositakse koerajuhi poolt vahetult enne töö algust. Koeral võetakse rihtm ära pärast loosimist.

Kõrvalkõnni ajal tuleb lasta kaks lasku (kaliiber 6-9 mm). Koer peab laskudesse suhtuma ükskõikseks. Kui koer näitab lasu suhtes kartlikkust, kõrvaldatakse ta eksamilt. Kui koer erutub laskude peale, loetakse see vastuvõetavaks seni, kuni koer on koerajuhi kontrolli all. Maksimumpunktid võib ainult anda koerale, kes jääb laskude suhtes ükskõikseks.

Sooritamise reeglid:

1. Rihmata kõrvalkõnd

10 punkti

Harjutuse nõuded:

Sooritamine toimub vastavalt kõrvalkõnni skeemile (vaata skeem 2). Ainsa erandina on sõltuvalt kohalikest tingimustest kohtunikul lubatud muuta nurkade suunda. Need peavad olema kõikidele eksamil osalejatele samad.

Inimrühm peab koosnema vähemalt neljast inimesest, sealhulgas teine koerajuht. Inimrühmas peavad kaks inimest olema koos rihmastatud koeraga (emane ja isane). Inimrühm liigub ringis päripäeva.

Lubatud käsklused:

Lühike häälkäsklus või käemärk kõrvalkõnniks, mida võib anda stardis ja liikumiskiirust muutes.

Harjutuse sooritamine:

Algasendist alates peab koer kõrvalkõnni käskluse järel tähelepanelikult, rõõmsalt ja otsejoones koerajuhile järgnema. Koer liigub koerajuhi vasakul küljel. Koera abaluu peab kogu aeg jääma koerajuhi vasaku põlvega kohakuti.

Koerajuhi peatudes peab koer kiiresti, iseseisvalt ja otse istuma.

Harjutust alustades läheb päästekoerameeskond (RHT) 50 sammu normaalsel liikumiskiirusel otse ja peatumata edasi. Ümberpöörde ja normaalsel liikumiskiirusel tehtud 10-15 sammu järel peab koerajuht näitama jooksu ja aeglast kõndi (kumbagi vähemalt 10 sammu). Jooksmiselt aeglasele kõnnile üle minnes ei tohi teha vahepeal normaalse kiirusega samme.

Seejärel teeb päästekoerameeskond (RHT) mõned sammud normaalsel liikumiskiirusel ja sooritab esimese pöörde, liigub kiirust muutmata 20-25 sammu, mille järel teeb teise pöörde. 25-30 sammu järel sooritab meeskond ümberpöörde ja 10-15 sammu järel võtab algasendi. Seejärel sooritab meeskond järgneva 10-15 sammu järel pöörde, liigub 20-25 sammu tagasi keskjoonele ja võtab seal algasendi.

Algasendist liigub päästekoerameeskond (RHT) normaalsel liikumiskiirusel lähedalt vastupäeva ümber inimrühma, nii et koer kohtuks otse mõlema inimrühmas oleva koeraga. Päästekoerameeskond (RHT) peatub korra. Samal ajal jätkab inimrühm liikumist ja vähemalt üks inimene möödub meeskonnast.

Koerajuht liigub koeraga normaalse tempoga "kaheksat" sooritades läbi inimrühma ja peatub selle keskel. Koer peab iseseisvalt võtma algasendi. Seejärel lahkub päästekoerameeskond (RHT) normaalses tempos inimrühmast ja lõpetab selle osaharjutuse algasendiga.

Hindamine:

Etteruttamist, koerajuhist eemal kõrvalkõndi, mahajäämist, aeglast või ebakindlat istumist, koera rõõmutut suhtumist, lisakäsklusi või koera füüsilist mõjutamist koerajuhi poolt tuleb vastavalt hinnata.

2. Kontroll distantsilt

10 punkti

Harjutuse nõuded:

Lubatud käsklused:

Lühike käsklus kõrvalkõndimiseks, mida võib anda korra liikumise ajal ja algasendi võtmiseks;

häälkäsklus ja/või käemärk igaks juurdetulekuks;

häälkäsklus ja/või käemärk istumiseks;

Häälkäsklus ja/või käemärk lamamiseks;

Häälkäsklus ja/või käemärk seismiseks.

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht liigub vabalt kõrval kõndiva koeraga algasendist otsesuunas edasi. Pärast 10–15 sammu peab koer istumiseks antud suulise käskluse või käemärgi peale otsekohe istuma, ilma et koerajuht oma liikumiskiirust muudaks või tagasi vaataks. Olles koerast otsesuunas umbes 40 sammu eemaldunud, jääb koerajuht seisma ja pöörab end näoga rahulikult istuva koera poole. Kohtuniku märguandel kutsub koerajuht koera suulise käskluse või käemärgiga enda juurde. Kohe, kui koer on rõõmsalt ja kiiresti läbinud pool vahemaast, annab koerajuht häälkäsu ja/või käemärgi lamamiseks, misjärel peab koer koheselt lamama. Kohtuniku loal antud seismise häälkäskluse ja/või käemärgi peale peab koer seisma tõusma. Kohtuniku loal kutsub koerajuht koera häälkäskluse ja/või käemärgiga enda juurde. Koer peab tulema kiiresti ja rõõmsalt ning istuma kohe koerajuhi ette. Häälkäskluse või käemärgi järel peab koer võtma algasendi.

Hindamine:

Vigu liikumisel, aeglast, erutatud või liiga hilja istumist, lamamist või seismist, liiga aeglast juurdetulekut ja ennetavat istumist hinnatakse vastavalt.

Kui koera võtab nõutust erineva asendi, võetakse iga kord 2 punkti maha.

3. Koera kandmine ja üleandmine

10 punkti

Nõuded harjutusele:

- Alguspunkt: koera võib tõsta maapinnalt või mõnelt kõrgemalt kohalt (näiteks laualt).
- Abiline koera kandmiseks

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus või käemärk algasendiks, juurdekutsumiseks.

Harjutuse sooritamine:

Harjutus algab algasendiga. Koerajuht võib anda häälkäskluse või käemärgi, et koer lahkuks algasendist, sest nii on koera kergem tõsta. Koera juhtimine eemalt pole viga.

Koerajuht kannab oma koera umbes 10 m edasi ning annab siis üle järgmisele isikule. Abiline kannab koera järgmised 10 m ja paneb ta maha. Samal ajal seisab koerajuht paigal. Koer peab ootama, kuni koerajuht ta kohtuniku loal häälkäskluse või käemärgiga enda juurde kutsub. Koer peab tulema kiiresti ja innukalt ning istuma koerajuhi ette. Häälkäskluse või käemärgi järel peab koer võtma algasendi.

Koer ei tohi koerajuhi ega abilise suhtes agressiivsust üles näidata. Kandmise ajal peab koer saama vabalt oma saba liigutada.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer pole koostööaldis, on kandmise ajal erutatud, uriseb või eemaldub, kui ta maha pannakse.

Kui koer hüppab maha, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Koerajuhi või abilise suhtes liiga arg või agressiivne koer diskvalifitseeritakse.

4. Esemee toomine veest, kaldalt visatud 10 punkti

Harjutuse nõuded:

Harjutus tuleb sooritada selleks valitud kaldal. Tuleb tagada, et koer sooritaks enamuse harjutusest vees ning saaks kergelt veest välja tulla.

Koerajuhile kuuluv ujuv ese, mis on tal kogu selle eksamiosa ajal kaasas.

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus või käemärk toomiseks ja algasendi võtmiseks;

häälkäsklus andmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Päästekoerameeskond (RHT) võtab veepiirist sobival kaugusel algasendi. Algasendis olles viskab koerajuht eseme umbes 10 sammu kaugusele vette. Suulise käskluse eseme toomiseks võib anda alles siis, kui ese ujub vees. Koerajuhi kõrval rihmata istuv koer peab eseme toomiseks antava suulise käskluse või käemärgi peale kiiresti esemeni liikuma, selle kiiresti haarama ja sama kiires tempos koerajuhile tooma. Koer peab istuma koheselt koerajuhi ette ja hoidma eset nii kaua suus, kuni koerajuht selle pärast väikest pausi eseme ära andmiseks antava suulise käsklusega ära võtab. Suulise käskluse või käemärgi peale peab koer võtma algasendi.

Koerajuht ei tohi terve harjutuse kestel oma kohalt lahkuda.

Hindamine:

Eseme liiga lähedale viskamine nagu ka koerajuhi poolne abi, ilma et ta oma asendit muudaks, viivad punktide vähendamisele. Vigast algasendit, aeglast järeleminekut, vigast üles võtmist, aeglast tagasitulekut, eseme mahapillamist, esemega mängimist või selle närimist, koerajuhi harkisjalgset seisakut, vigast etteistumist ja vigast harjutuse lõpetamist tuleb vastavalt hinnata.

Kui koerajuht lahkub oma kohalt enne harjutuse lõppu, hinnatakse harjutus mitterahuldavaks.

Kui koer ei too eset ära, antakse harjutuse eest 0 punkti.

5. Lainelauale ronimine ja sellel sõitmine 10 punkti

Nõuded harjutusele:

Harjutus tuleb sooritada selleks valitud kaldal. Tuleb tagada, et koer saaks vees seista ja tal oleks kerge veest välja tulla.

Lainelaud

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja/või käemärk pealehüppamiseks, püsimiseks ja mahahüppamiseks;

Häälkäsklus või käemärk algasendi võtmiseks.

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht võtab koos koeraga alguspunktis sisse algasendi. Koer peab algasendist pealehüppamiseks antava suuline käskluse ja/või käemärgi järel ronima madalas vees olevale purjeta lainelauale. Koer peab ujumata lainelauale jõudma. Koerajuht võib lauda paigal hoides koera lainelauale ronimisel aidata.

Laual püsimiseks antud häälkäskluse ja/või käemärgi järel peab koer rahulikult lainelaual olema. Koerajuht lükkab kohtuniku loal lainelauda koos sellel lamava koeraga talle näidatud suunas umbes 20 m. Koer peab olema rahulik ja püsima laual, kuni koerajuht annab mahahüppamiseks häälkäskluse ja/või käemärgi.

Harjutuse lõpus võtab koerajuht kaldal koos koeraga algasendi, andes selleks häälkäskluse või käemärgi.

Hindamine:

Rahutut lainelauale ronimist ja sellel püsimist tuleb vastavalt hinnata.

Kui koer lahkub lainelaualt iseseisvalt, antakse harjutuse eest 0 punkti.

Kui koer ei roni lainelauale, antakse selle harjutuse eest 0 punkti.

6. Juhitavus distantsilt

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Harjutus tuleb sooritada selleks valitud kaldal. Tuleb tagada, et koer sooritaks enamuse harjutusest vees ning ta saaks kergelt veest välja tulla.

Kaks paati või lainelaudurit 40 m kaugusel teineteisest ja kaldast

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja käemärk mõlemasse tähistatud punkti ujumiseks;

Häälkäsklus juurdetulekuks;

Häälkäsklus või käemärk algasendi võtmiseks;

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht võtab koos rihmata koeraga veepiirist sobival kaugusel algasendi. Kohtuniku korraldusel saadab koerajuht oma asukohta muutmata koera suulise käskluse ja käemärgiga esimesse tähistatud punkti. Koer peab seal punktis püsima seni, kuni koerajuht ta häälkäskluse ja käemärgiga teise tähistatud punkti saadab.

Harjutuse alguses määrab kohtunik punktide läbimise järjekorra.

Teisest punktist kutsub koerajuht häälkäskluse või käemärgiga koera enda juurde. Koer peab istuma tihedalt koerajuhi ette. Häälkäskluse või käemärgi peale peab koer võtma algasendi.

Hindamine:

Hinnet alandatakse kui koer kõhkleb tähistatud aladele punkti liikudes, eksib märgatavalt parimalt liikumisteelt, ei uju tähistatud punktini või lahkub sealt

iseseisvalt. Hinnet alandavad ka koerajuhi lisakäsklused ja vead harjutuse sooritamisel.

Kui koera ei läbi tähistatud alasid kohtuniku määratud järjekorras või kui koerajuht lahkub oma kohalt, hinnatakse harjutus mitterahuldavaks.

7. Lamamine häiritud olukorras

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Kaks märgitud kohta emasele ja isasele koerale.

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus või käemärk lamamiseks;

Häälkäsklus või käemärk istumiseks;

Harjutuse sooritamine:

Enne teise koera töö algust võtab koerajuht oma rihmata koeraga kohtuniku poolt määratud kohas algasendi. Kohtuniku loal paneb koerajuht koera häälkäskluse või käemärgiga lamama. Koera lähedale ei tohi jätta ühtegi eset.

Seejärel liigub koerajuht kohtuniku määratud vähemalt 40 sammu kaugusel asuvasse punkti ja jääb seal rahulikult näoga koera poole seisma. Koer peab koerajuhi mõjutuseta rahulikult lamama, kuni teine koer sooritab harjutused 1–6.

Ajal, mil teine koer sooritab rihmata kõrvalkõndi, ühineb koerajuht inimrühmaga ning naaseb peale harjutuse sooritamist teise koera poolt oma kohale.

Kohtuniku korraldusel läheb koerajuht koera juurde ja jääb tema paremale küljele seisma. Kohtuniku uue korralduse peale annab koerajuht koerale häälkäskluse või käemärgi istuma tõusmiseks. Koer peab kiiresti ja otse istuma tõusma.

Hindamine:

Koera rahutut lamamist, enneaegset seisma või istuma tõusmist, koerajuhi naastes talle vastu tulekut, koerajuhi rahutut käitumist või muud koerajuhi poolset varjatud abi tuleb vastavalt hinnata.

Kui koer istub või seisab, aga jääb määratud piirkonda, hinnatakse harjutus ebapiisavaks. Kui koer eemaldub määratud piirkonnast rohkem kui 3 meetrit pärast seda, kui teine koer on lõpetanud 4. harjutuse, antakse osalised punktid.

Kui koer liigub määratud piirkonnast rohkem kui 3 meetrit enne, kui teine koer on lõpetanud harjutuse 4, antakse selle harjutuse eest 0 punkti.

8. Ujumine

20 punkti

Nõuded harjutusele:

Mootorpaat ja juht

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja/või käemärk vette hüppamiseks;

Häälkäsklus ja/või käemärk eemal ujumiseks;

Häälkäsklus ja/või käemärk järgnemiseks;

Häälkäsklus ja/või käemärk juurdetulekuks.

Harjutuse sooritamine:

Päästekoerameeskond (RHT) on paadis. Koer peab olema koerajuhi kontrolli all, ent algasend ei ole vajalik.

Häälkäskluse ja/või käemärgi järel hüppab koer paigal seisvast paadist vette. Koerajuht annab koerale käsu eemale ujumiseks. Siis käivitatakse paadimootor. Paat sõidab umbes 10 m koerast eespool, et koera saaks pidevalt jälgida. Häälkäskluse ja/või käemärk peale järgneb koer paadile. Ta peab rahulikult ujuma 600 m. Seejärel paat peatub. Koerajuht kutsub koera häälkäskluse ja/või käemärgiga enda juurde ja aitab koera paati tagasi.

Hindamine:

Erutatud, ebaühtlast ujumist ja puudujääke paadi juurde ujumise, sellest välja hüppamise või sisse tõstmise juures tuleb vastavalt hinnata.

Kui koer pole piisavas füüsilises vormis, harjutus lõpetatakse ja selle eest antakse 0 punkti.

9. Paadis sõitmine

10 punkti

Nõuded harjutusele:

Mootorpaat ja juht

Lubatud käsklused:

Häälkäsklus ja/või käemärk paati hüppamiseks;

Häälkäsklus peatumiseks;

Häälkäsklus või käemärk algasendi võtmiseks;

Harjutuse sooritamine:

Koerajuht võtab koos koeraga paadist parajal kaugusel sisse algasendi. Koer ronib, hüppab või tõstetakse paati. Transpordi ajal peab koer olema rahulik ja tasakaalukas. Pärast sõitu tuleb koerajuht koos koeraga paadist välja ja võtab ta suulise käsklusega algasendisse.

Hindamine:

Ebakindlat käitumist tuleb vastavalt hinnata.

Kui koer pole paati sisse või sealt välja hüpates sihikindel või kui ta pole paati ja sealt välja tõstes koostööaldis, antakse selle harjutuse eest 0 punkti.

Kuulekuse ja osavuse osa lõpeb koerajuhi raporteerimise ja kohtuniku poolt hinnete teatavakstegemisega.

Kui vee-eksami A osa viiakse läbi kuulekuse ja osavuse järel, peab koer saama vahepeal vähemalt ühe tunni puhata.

Lisad

Üldised lühendid

FCI - Rahvusvaheline Künoloogia Föderatsioon (Fédération Cynologique Internationale, International Canine Federation)

IRO – Rahvusvaheline Päästekoerte Organisatsioon (Internationale Rettungshunde Organisation, International Rescue Dog Organisation)

FCI-LAO – FCI rahvuslik kennelorganisatsioon (Landesorganisation der FCI, National Organisation of the FCI)

IRO-NRO - IRO rahvuslik päästekoerte organisatsioon (Nationale Rettungshundeorganisation der IRO, National Rescue Dog Organisation of the IRO)

IPO-R - rahvusvaheline päästekoerte eksamite eeskiri (Internationale Prüfungsordnung für Rettungshunde, International Testing Standards for Rescue Dogs)

RH-F – päästekoerte jäljeeksam (Rettungshunde-Fährtenprüfung, Rescue Dog Tracking Test)

RH-FL – päästekoerte maa-ala eksam (Rettungshunde-Flächenprüfung, Rescue Dog Area Search Test)

RH-T – päästekoerte varingueksam (Rettungshunde-Trümmerprüfung, Rescue Dog Rubble Search Test)

RH-L – päästekoerte laviinieksam (Rettungshunde-Lawinenprüfung, Rescue Dog Avalanche Test)

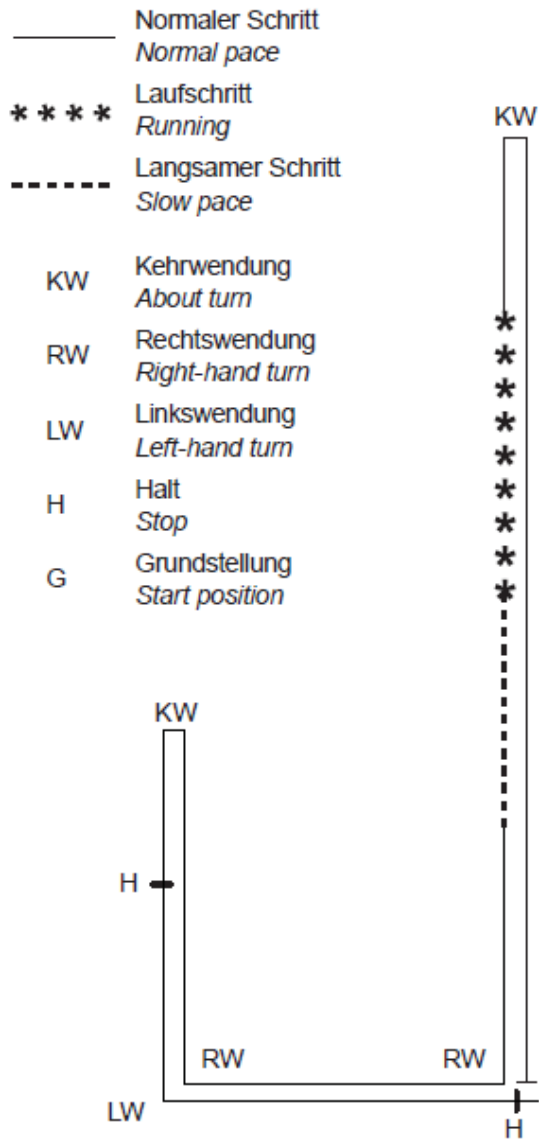
RH-W - päästekoerte vee-eksam (Rettungshunde-Wasserprüfung, Rescue Dog Water Test)

RHT – päästekoerameeskond (Rettungshundeteam, Rescue dog team)

HF – koerajuht (Hundeführer, Dog handler)

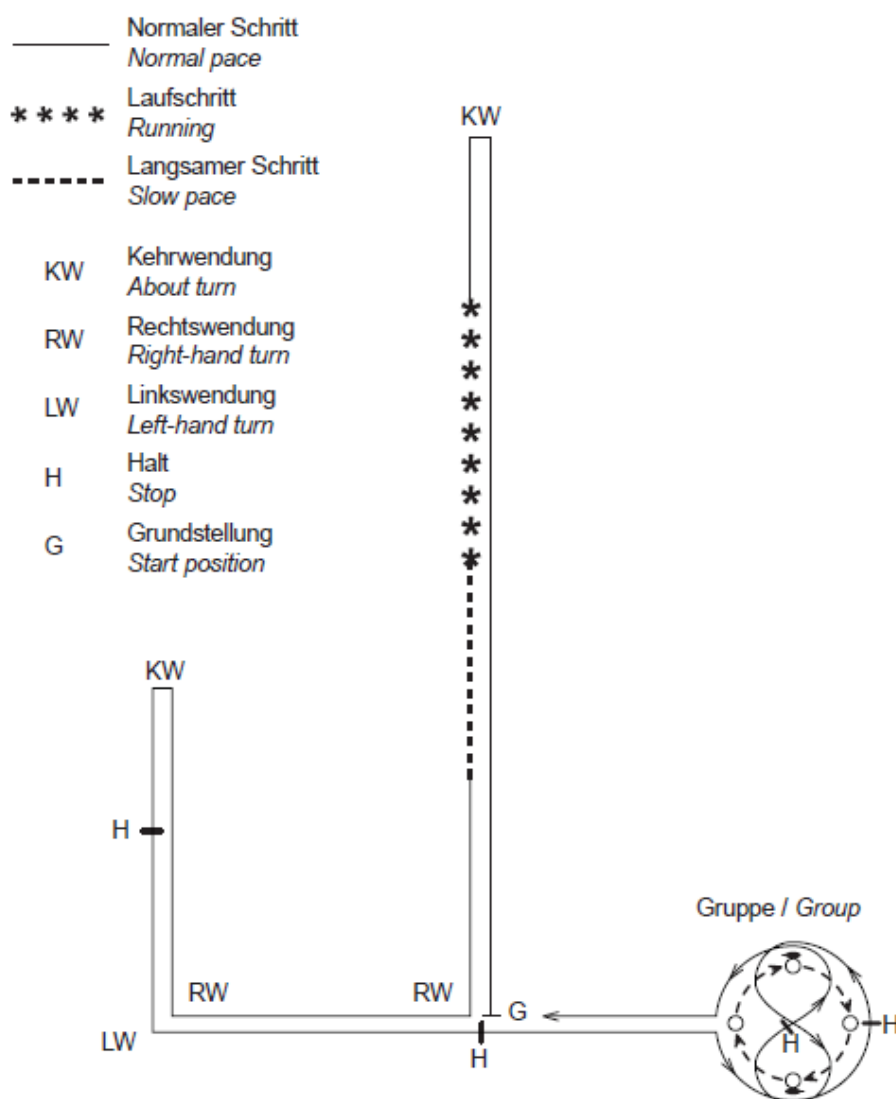
Skeem 1: Rihmata kõrvalkõnd

Sobivuseksam

Skeem 2: Rihmata kõrvalkõnd

A ja B tase

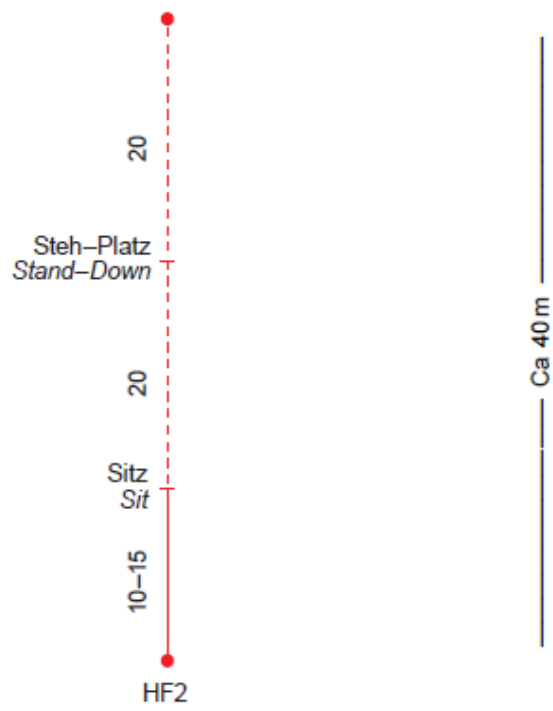
Achtung: Das Schema ist abhängig von den Platzverhältnissen. Es kann nach der Kehrtwendung auch zuerst eine Linkswendung und anschließend eine Rechtswendung verlangt werden.

Attention: The scheme is depending on the locality. It is also possible to ask after about turn the first for a left-hand turn and then for a right-hand turn.

Tähelepanu: skeemi sooritamise sõltub sooritamise kohast. Vajadusel võib pärast ümberpöördu teha esimesed pöörded vasakule ja seejärel paremale.

Skeem 3: Kontroll distantsilt

Skeem 4: Juhitavus distantisilt

